

UNIVERSITY OF THE AEGEAN

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ: 2020-2021

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: «Αισώπειοι μύθοι και διαθεματικότητα στο σχολείο»

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΚΑΤΣΑΔΩΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΝΙΛΑ (4112017181)

Προπτυχιακό 8^ο Εξάμηνο,
Ρόδος, 2021

Πίνακας περιεχομένων

1. Ευχαριστίες	4
2. Περίληψη πτυχιακής εργασίας	5
3. Πρόλογος	6
4. Εισαγωγή	7
5. Α΄ Μέρος: Βιβλιογραφική Ανασκόπηση	8
5.1 Ιστορική αναδρομή αισώπειων μύθων	9
6. Ερευνητικός Σχεδιασμός και Μεθοδολογία	10
6.1 Κύριος σκοπός	10
6.2 Επιμέρους ερευνητικοί στόχοι	10
6.3 Χρησιμότητα της έρευνας	10
6.4 Χώρος-Χρόνος διεξαγωγής της έρευνας	10
6.5 Πρωτοτυπία της έρευνας	11
6.6 Παραγωγή ποιοτικών ερευνητικών δεδομένων	11
6.7 Βιβλιογραφική έρευνα	12
6.8 Ανάλυση περιεχομένου	12
6.9 Σχεδιασμός δειγματικής διδασκαλίας	12
6.10 Κριτήρια επιλογής ερευνητικού δείγματος	12
7. Παρουσίαση Σύγχρονων εκδοχών των μύθων	14
7.1 Η αλεπού και τα σταφύλια	14
7.2 Η κολοβή αλεπού	18
7.3 Η αλεπού και ο ξυλοκόπος	20
7.4 Το λιοντάρι και η αλεπού	22
7.5 Η αλεπού και ο πελαργός	25
7.6 Η αλεπού και το κοράκι	29
7.7 Ο μυλωνάς, ο γιος του και ο γάιδαρος	34
7.8 Άλογο και φορτωμένο γαϊδούρι	37
7.9 Γάιδαρος πετεινός και λιοντάρι	40
7.10 Ο γάιδαρος και η λεοντή	42
7.11 Ο γάιδαρος που κουβαλούσε αλάτι	44
8. Β. Μέρος : Διδακτική διαθεματική αξιοποίηση του αισώπειου μύθου	47
8.1 Σενάριο Διδασκαλίας στο μάθημα της Γλώσσας Β΄ Δημοτικού: «Η αλεπού και ο λέλεκας»	48

8.2 Σενάριο διδασκαλίας στο μάθημα των Εικαστικών της Α & Β Δημοτικού	53
8.3 Σενάριο Διδασκαλίας στο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος Γ' Δημοτικού: "Κεφάλαιο 6ο: Ένας χάρτης που μας πληροφορεί (α)"	55
8.4 Σενάριο Διδασκαλίας στο μάθημα της Γλώσσας ΣΤ' Δημοτικού: Ενότητα 1 ^η : "Ταξίδια, τόποι, μεταφορικά μέσα"	57
8.5 Σενάριο Διδασκαλίας στο μάθημα της Θεατρικής Αγωγής ΣΤ' Δημοτικού	62
8.6 Σενάριο Διδασκαλίας στο μάθημα της Λογοτεχνίας Ε' Δημοτικού	65
9. Παράρτημα 1 ^ο : Παραρτήματα εικόνων μύθων και αρχική μορφή μύθων	69
7.1 Η αλεπού και τα σταφύλια	69
7.2 Η κολοβή αλεπού	69
7.3 Η αλεπού και ο ξυλοκόπος	70
7.4 Το λιοντάρι και η αλεπού	72
7.5 Η αλεπού και ο πελαργός	72
7.6 Η αλεπού και το κοράκι	73
7.7 Ο μυλωνάς, ο γιος του και ο γάιδαρος	75
7.8 Το άλογο και το γαϊδούρι	76
7.9 Γάιδαρος πετεινός και λιοντάρι	76
7.10 Ο γάιδαρος και η λεοντή	77
7.11 Ο γάιδαρος που κουβαλούσε αλάτι	77
10. Παράρτημα 2 ^ο : Εκπαιδευτικά υλικά σεναρίων	78
10.1 Παράρτημα Σεναρίου 8.1	78
10.2 Παράρτημα Σεναρίου 8.3	86
10.3 Παράρτημα Σεναρίου 8.4	87
10.4 Παραρτήματα Σεναρίου 8.5	90
10.5 Παραρτήματα Σεναρίου 8.6	99
Παράρτημα 3 ^ο : Αλφαβητική σειρά μύθων Αισώπου	101
Περιορισμοί και προοπτικές της έρευνας	110
Συμπεράσματα	111
Βιβλιογραφία	113

1. Ευχαριστίες

Η παρούσα εργασία πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, στη Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών για το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και εκπονείται στα πλαίσια της Πτυχιακής Εργασίας.

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κύριο Κατσαδώρα Γεώργιο, αναπληρωτή καθηγητή του Τμήματος με γνωστικό αντικείμενο *Λαογραφία*, ο οποίος μου έδωσε την δυνατότητα, μέσω της πτυχιακής μου εργασίας, να μελετήσω εις βάθος έντεκα από τους 359 μύθους του Αισώπου, να διερευνήσω τις παραλλαγές αυτών των μύθων και να δημιουργήσω ενδεικτικά σενάρια διδασκαλίας, τα οποία θα υποστηρίζονται από τη διαθεματικότητα. Τον ευχαριστώ για αυτήν την ευκαιρία, που μου έδωσε να ασχοληθώ με ένα τόσο ενδιαφέρον αντικείμενο.

Στη συνέχεια θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου και όλους όσους πίστεψαν σε εμένα και στις δυνατότητες μου και με στηρίζουν σε κάθε μου βήμα. Χωρίς την δική τους αγάπη και προτροπή δεν θα μπορούσα να είμαι στην θέση να παρουσιάσω αυτήν την ερευνητική εργασία.

2. Περίληψη πτυχιακής εργασίας

Η παρούσα μελέτη που διεξήχθη μέσα στα πλαίσια πτυχιακής εργασίας με θέμα «*Αισώπειοι μύθοι και διαθεματικότητα στο σχολείο*», περιλαμβάνει τον εντοπισμό και την καταγραφή των σύγχρονων διακειμενικών διασκευών έντεκα μύθων του Αισώπου, καθώς και την χρήση αυτών στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσω της διαθεματικότητας. Η έρευνα της πτυχιακής στηρίχθηκε κυρίως σε παιδικά εικονογραφημένα βιβλία αλλά και σε ψηφιακούς ιστοτόπους αφού στη σύγχρονη εποχή και όντας σε περίοδο πανδημίας, σχεδόν όλοι οι μαθητές έχουν ενσωματωθεί σε μία ψηφιακή-ρεαλιστική πραγματικότητα. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε συνοψίζεται στα στάδια της ψηφιακής αναζήτησης σύγχρονων διακειμενικών διασκευών όπως είναι τα κόμικ ή τα βίντεο, αλλά και στην αναζήτηση βιβλίων που παρουσιάζουν τους μύθους ως παραμύθια, τραγούδια ή ποιήματα. Μετά την καταγραφή των διασκευών δημιουργήθηκαν ενδεικτικά σχέδια διδασκαλίας, τα οποία είναι συμβατά με τα ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ (Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών) του 2003 και τα οποία υποστηρίζονται ακόμα από εκπαιδευτικούς. Συνοψίζοντας από την εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας, η ερευνήτρια κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι μύθοι σε όποια μορφή και αν βρίσκονται δεν χάνουν την διδαχή τους για αυτό και πρέπει να αποτελούν μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Λέξεις κλειδιά: μύθοι ζώων, Αίσωπος, διακειμενικές διασκευές, διαθεματικότητα, σχέδια διδασκαλίας

Abstract

The present study, carried out as a dissertation on “Aesopian myths and interdisciplinarity in schools”, includes the identification and recording of modern intertextual adaptations of eleven myths of Aesop, as well as their use in the educational process through interdisciplinarity. The research was mainly based on children’s illustrated books but also on digital websites since in modern times and in the middle of the pandemic period, almost all students have been integrated into a digital-realistic reality. The methodology followed is summarized in the stages of the digital search for contemporary intertextual adaptations such as comics or videos, but also in the search for books that present myths as fairy tales, songs or poems. After the recording of the adaptations, indicative teaching plans, compatible with the Interdisciplinary Unified Curriculum Framework and the Curricula of 2003, were developed and are still supported by teachers. Summarizing, the researcher concluded that myths in whatever form they are do not lose their teaching impact and they should therefore be a part of the educational process.

Keywords: animal myths, Aesop, intertextual adaptations, interdisciplinary, teaching plans

3. Πρόλογος

Είναι τεράστια η σημασία, η αξία και η επίδραση που ασκεί στην παιδική ψυχή ο παιδαγωγικός μύθος και μάλιστα ο αισώπειος. Ο μύθος λειτουργεί σαν σύμβολο. Μέσα απ' αυτόν κληροδοτείται στο παιδί η λαϊκή σοφία αιώνων. Η γοητεία του στάθηκε ανανεωτική και συνδέθηκε άμεσα με την παιδαγωγική πράξη. Με πρωταγωνιστές τα ζώα επισημαίνονται όλες οι ανθρώπινες αδυναμίες, όλα τ' ανθρώπινα ελαττώματα και πάθη, συνδυάζοντας τέρψη και διδαχή. Με συνοπτικό, σαφή και εύληπτο τρόπο, με λιτότητα ύφους παρουσιάζονται ποικίλα θέματα στα παιδιά χωρίς να τα κουράζουν. Στο άκουσμα του μύθου, ενθουσιάζονται τόσο πολύ, ώστε τον εννοούν βαθύτατα, σαν να τον έχουν ζήσει.

Ασχολήθηκα με την παρούσα εργασία γιατί θέλω να προβάλλω την σημαντικότητα και την αναγκαιότητα προβολής των μύθων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι διακειμενικές διασκευές που επιλέχθηκαν να προβληθούν και να αναλυθούν έχουν στοχευμένο κοινό, τα παιδιά του 21ου αιώνα με ότι συνεπάγεται αυτό. Τα κείμενα, τα παραμύθια έχουν ενσωματωμένη εικονογράφιση, βρίσκονται σε μορφή τραγουδιού ή ποιήματος, ή ακόμα και σε μορφή οπτικοακουστικού βίντεο. Αυτό ενισχύει ακόμα περισσότερο τον μύθο αφού του προσδίδει αμεσότητα και ζωντάνια. Αυτήν την ζωντάνια επιδιώκω να δώσω μέσα από τα έξι σχέδια διδασκαλίας που παραθέτω στο δεύτερο μέρος της πτυχιακής εργασίας.

4. Εισαγωγή

Η ύπαρξη του μύθου ξεκινά με την δημιουργία του κόσμου¹. Οι αρχαίοι Έλληνες επειδή δεν γνώριζαν όλα όσα μας έχει προσφέρει η επιστήμη του σήμερα, δημιουργούσαν μύθους και θρύλους για να εξηγήσουν διάφορες καταστάσεις και φαινόμενα. Παρόλο που οι μύθοι ήταν διαφορετικοί μεταξύ τους, μοιραζόντουσαν κάτι κοινό... την αλήθεια! Μία αλήθεια που κρύβεται αρκετά καλά, για να μην τρομάζει τους ανθρώπους αλλά και μία αλήθεια που ίσως θα έπρεπε όλοι να γνωρίζουν.

Από τα παλιά χρόνια λοιπόν, καταλαβαίνουμε ότι οι μύθοι ήταν αγαπητοί και αναγκαίοι για την επιβίωσή των ανθρώπων. Στην Ελλάδα αυτός που μίλησε πρώτος για την έννοια του μύθου ήταν ο Πλάτωνας με τον μύθο του Σπηλαίου που βρίσκεται στο έργο του *Η Πολιτεία*. Ο μύθος αυτός λειτουργεί ως αλληγορία για τις επιπτώσεις της παιδείας και της έλλειψής της στη φύση του ανθρώπου. Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο λειτουργούν και οι μύθοι του Αισώπου ή διαφορετικά οι μύθοι ζώων. Αφηγήσεις με ζώα έχουμε πιο πριν και από τον Όμηρο κυρίως από την Ανατολή και την Ινδία.

Στην παρούσα ερευνητική εργασία θα αναλυθούν οι παρακάτω ενότητες. Η δομή της πτυχιακής ξεκινά με τις ευχαριστίες, τον πρόλογο και στην εισαγωγή. Στη συνέχεια παρατίθενται αλφαβητικά οι μύθοι του Αισώπου, ενώ στη συνέχεια παρουσιάζεται ο ερευνητικός σχεδιασμός και η μεθοδολογία της εργασίας όπου περιλαμβάνει τον κύριο σκοπό της εργασίας, τους επιμέρους ερευνητικούς στόχους, την χρησιμότητα της έρευνας, τον χώρο - χρόνο διεξαγωγής της έρευνας, την πρωτοτυπία της έρευνας, τους περιορισμούς και τις προοπτικές της έρευνας και τέλος τα συμπεράσματα της έρευνας.

Το πρώτο μέρος της εργασίας περιλαμβάνει την βιβλιογραφική ανασκόπηση, την ιστορική αναδρομή των αισώπειων μύθων και την παρουσίαση των σύγχρονων διακειμενικών διασκευών των μύθων. Τέλος, το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει το πρώτο παράρτημα, στο οποίο αναφέρονται ενδεικτικά πέντε σχέδια διδασκαλία τα οποία χρησιμοποιούν την διδακτική και διαθεματική αξιοποίηση των αισώπειων μύθων. Ακολουθεί το δεύτερο παράρτημα, στο οποίο παρουσιάζονται όλοι οι μύθοι στην πρωτότυπη εκδοχή τους, αλλά και υποστηρικτικό υλικό για κάποιους μύθους που παρουσιάζονται στο πρώτο μέρος, ενώ στο τρίτο και τελευταίο παράρτημα παρουσιάζονται τα πιθανά εκπαιδευτικά - υποστηρικτικά υλικά που θα χρειαστεί ένας εκπαιδευτικός για να υποστηρίξει μία από τις παραπάνω διδακτικές παρεμβάσεις

¹ Κοσμογονικός- αιτιολογικός μύθος

5. Α΄ Μέρος: Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Η παρούσα εργασία ερευνά όπως ήδη έχει προαναφερθεί, έντεκα μύθους του Αισώπου και στοχεύει στην εύρεση νέων, πιο σύγχρονων εκδοχών τους. Το δεύτερο σκέλος της εργασίας αποτελείται από διάφορα διδακτικά σενάρια τα οποία μπορεί να χρησιμοποιήσει ο εκπαιδευτικός στην τάξη του, χρησιμοποιώντας τις σύγχρονες εκδοχές αυτών των μύθων. Στόχος η καλύτερη δυνατή κατανόηση του μύθου από τους μαθητές αλλά και από τους υπόλοιπους ανθρώπους γενικότερα. Η εποχή που διανύουμε έχει ως κύριο όργανο την τεχνολογία, η οποία βοηθά ως αρωγός την πληροφορία με ταχείς ρυθμούς. Έτσι η πληροφορία γίνεται ένα από τα πιο σημαντικά και δυνατά όπλα των ανθρώπων, αρκεί να χρησιμοποιείται με διαφάνεια χωρίς την ύπαρξη προπαγανδιστικών σκοπών.

Η αλήθεια είναι αυτή που πρέπει να δίνουμε στους μαθητές, όσο σκληρή και αν τους φανεί. Με βάση την παραπάνω θεματική πρόταση θα αποτελούσε παράλειψη να μην αναφερθεί το γεγονός ότι στα παλιότερα χρόνια τα παραμύθια που λέγονταν στα παιδιά από τους παππούδες και τις γιαγιάδες δεν είχαν καθόλου παιδικό χαρακτήρα. Αντιθέτως παρουσιαζόταν η σκληρή και επώδυνη πραγματικότητα, απορρίπτοντας κάθε ίχνος εμμεσότητας και αθωότητας.

Έχοντας τα παραπάνω ως δεδομένα, συνεπακόλουθο είναι και η διαφοροποίηση κάποιων παλιών ιστοριών και στην προκειμένη περίπτωση η ύπαρξη παραλλαγών των αισώπειων μύθων όσον αφορά τόσο το νόημα του κειμένου όσο και της δομής του. Οι διακειμενικές διασκευές που θα παρουσιαστούν στην συνέχεια της εργασίας θα περιοριστούν στα παραμύθια, τα ποιήματα, τα κόμικ, τα βίντεο, τα τραγούδια και τη θεατρική παράσταση. Όμως για ποιο λόγο οι μύθοι των ζώων χρησιμοποιούνται με αυτού του είδους τις παραλλαγές και σε τι αποσκοπούν;

Η απάντηση σε αυτήν την ερώτηση είναι αρκετά εύκολη. Τα παιδιά αυτής της εποχής ζουν μέσα στην τεχνολογία. Όπου και αν κοιτάξουν βλέπουν μια οθόνη, είτε αυτή είναι του υπολογιστή, είτε είναι του κινητού, είτε του tablet. Ωστόσο αυτήν την περίοδο, λόγω και της επιδημίας που μας έχει μαστίσει, οι μαθητές και τα παιδιά χρησιμοποιούν τον υπολογιστή για να παρακολουθούν τα μαθήματα και να μην χάσουν την επαφή τους με τα μαθησιακά αντικείμενα. Αυτός είναι και ο λόγος που δεν είναι δυνατόν να διαβάσουν ένα μύθο και πόσο μάλλον όταν είναι στα αρχαία.

5.1 Ιστορική αναδρομή αισώπειων μύθων

Η πρώτη πεζή συλλογή δημιουργείται από τον Δημήτρη Φαληραία κατά την Ελληνιστική περίοδο (γύρω στα τέλη του 4ου π.Χ. αιώνα). Όπως επισημαίνει ο Κατσαδώρας (2019), η συλλογή του Φαληραία αποτέλεσε πρότυπο για όλες τις μετέπειτα συλλογές. Συνεχίζει αναφέροντας πως σημαντική επίσης θεωρείται η έκδοση (σε λατινικό στίχο) από τον Θράκα απελεύθερο Φαίδρο πέντε τόμων με αισώπειους μύθους (*Fabulae Aesopicae*, 1ος π.Χ. αιώνας), η οποία εγκαινιάζει την καλλιτεχνική γραφή αισώπειων μύθων. Η πρώτη ελληνική συλλογή σε ποιητική μορφή (*Μυθίαμβοι*) έγινε από τον ιταλικής καταγωγής ελληνόφωνο Βάβριο, ο οποίος πιθανολογείται ότι έζησε τον 2ο μ.Χ. αιώνα, ενώ η συλλογή του αυτή επηρέασε και τις μετέπειτα του Φαίδρου, του Συντίπα του Αβιανού και του Μάξιμου Πλανούδη (Κατσαδώρας 2019). Άλλες συλλογές αποτελούν, η πεζή συλλογή *Augustana, Ακονιζιάνα* (6ο μ.Χ. αιώνα) και *Πλανουδεάνα* (14ο μ.Χ. αιώνα)

Το 1543 στην Βενετία κυκλοφορεί η πρώτη πεζή νεοελληνική δημοφιλής μετάφραση των Αισώπειων Μύθων από τον Ανδρόνικο Νούκιο. Αρκετά χρόνια αργότερα, το 1896 στην Κωνσταντινούπολη κυκλοφορεί η πρώτη έμμετρη συλλογή Αισώπειων Μύθων από τον Γεώργιο τον Αιτωλό (13^ο αιώνα), ο οποίος ήταν μοναχός στο Άγιο Όρος. Αν και η έκδοση του Ανδρόνικου προηγήθηκε από αυτήν του Αιτωλού, ωστόσο η συγγραφή των μύθων του Αιτωλού (χρονικά) προηγήθηκε του Ανδρόνικου. Με άλλα λόγια η μόνη διαφορά έγκειται ως προς τη χρονιά έκδοσης και όχι ως προς την χρονιά συγγραφής².

² Σημειώσεις μαθήματος “ ΕΔ0043: Η διάχυση του Αισώπειου Μύθου στην Ευρώπη” του αναπληρωτή καθηγητή Λαογραφίας Κατσαδώρα Γεώργιου

6. Ερευνητικός Σχεδιασμός και Μεθοδολογία

6.1 Κύριος σκοπός

Σκοπός της εργασίας μου ήταν να βρω και να αναφέρω τις σύγχρονες εκδοχές παρακάτω μύθων και να δημιουργήσω με αυτό το υλικό ενδεικτικά σενάρια διδασκαλίας που να προάγουν την διαθεματικότητα.

Για την επίτευξη του παραπάνω σκοπού, έπρεπε να μελετήσω τους μύθους και στη συνέχεια να ερευνήσω και να ανακαλέσω τις σύγχρονες εκδοχές τους, όπως είναι το κόμικ, ένα βίντεο, ένα ποίημα, μία θεατρική παράσταση. Επίσης θεωρώ ότι ο κάθε ένας από τους μύθους που επέλεξα να μελετήσω, περνάει ένα ιδιαίτερο διδακτικό μάθημα που είναι πολύ χρήσιμο για τους μαθητές, καθώς θα τους ετοιμάζει διακριτικά για τον κόσμο στον οποίο ζουν.

6.2 Επιμέρους ερευνητικοί στόχοι

- Για πιο λόγο πρέπει να διδάσκονται οι μύθοι του Αίσωπου στο δημοτικό;
- Η σημαντικότητα των επιμυθίων και η κατανόησή τους από τους μαθητές
- Η αξία των σύγχρονων μορφών των μύθων για την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών.

6.3 Χρησιμότητα της έρευνας

Παρόλο που ο Αίσωπος δεν έχει γράψει μύθους ούτε τους έχει διηγηθεί, το όνομά του συνδέεται άρρηκτα με την ύπαρξη των μύθων ζώων. Στην σημερινή εποχή που οι ρυθμοί ζωής είναι πιο γρήγοροι από τους ανθρώπους που τις ακολουθούν, έρχονται στιγμές που πράγματα δεδομένα σε εμάς, παύουν να υπάρχουν και βρισκόμαστε στη θέση να μετανιώνουμε για τις συμπεριφορές μας και αναρωτιόμαστε για την ύπαρξή μας στον κόσμο. Αυτοί οι μύθοι έρχονται για να μας 'αφυπνίσουν', δείχνοντας τι πραγματικά έχει αξία και τι όχι.

Οι μύθοι όπως έχει ήδη αναφερθεί και θα ειπωθεί και σε επόμενο κεφάλαιο αντικατοπτρίζουν τις σχέσεις των ανθρώπων και γενικότερα της κοινωνίας στην οποία ζούμε. Ενώ οι μύθοι υπάρχουν εδώ και πολλούς αιώνες πριν, ωστόσο είναι τόσο επίκαιρα όσο ποτέ. Αυτός είναι και ένας από τους λόγους που επιλέχθηκε να διεξαχθεί και αυτή η έρευνα, για να κατανοήσουμε τις δικές μας συμπεριφορές, τις δικές μας ιδέες και αντιλήψεις και να μάθουμε στους μαθητές και τις μαθήτριες ότι θα πρέπει να βλέπουν τα πράγματα και από την οπτική του άλλους. Βέβαια αυτό δεν είναι πάντα εφικτό, και δεν τηρείται ούτε από τους ενήλικες, πόσο μάλλον από παιδιά δημοτικού. Αυτό όμως ελπίζω μετά το πέρας της εργασίας να ενεργοποιήσει αρκετούς νέους και παλιούς εκπαιδευτικούς για να αλλάξουμε την νοοτροπία αυτή.

Εν συντομία η χρησιμότητα της εργασίας έγκειται στην ενεργοποίηση των μαθητών όσον αφορά την κατανόηση των μύθων και των επιμυθίων τους με την χρήση βιωματικών τεχνικών μέσω της διαθεματικότητας σε διάφορα μαθήματα όπως η γλώσσα, τα εικαστικά.

6.4 Χώρος-Χρόνος διεξαγωγής της έρευνας

Η αναζήτηση σύγχρονων κειμενικών διασκευών των μύθων πραγματοποιήθηκε το διάστημα από το χειμερινό εξάμηνο του 2019 έως και το εαρινό εξάμηνο του 2021

στην Ρόδο. Η δημιουργία της εργασίας εμπνεύστηκε από την προπτυχιακή εργασία της φοιτήτριας, η οποία άρχισε το δεύτερο μισό του 2019 και εκπονήθηκε για το μάθημα του κύριου Κατσαδώρου “ΕΔ0023: Διάχυση Αισώπειου Μύθου στην Ευρώπη”.

6.5 Πρωτοτυπία της έρευνας

Την πρωτοτυπία της έρευνας αποτελούν η ανεύρεση των κειμενικών διασκευών των μύθων, όπως το ποίημα, το παραμύθι, το κόμικ και το τραγούδι και η πρόταση αξιοποίησής τους από τους εκπαιδευτικούς μπορούν να κάνουν το μάθημα πιο ευφάνταστο και παραστατικό στοχεύοντας στην ενεργητική συμμετοχή των μαθητών. Η χρήση τους δεν περιορίζεται στην δημιουργία ενός σχεδίου διδασκαλίας ή φύλλων εργασίας αλλά μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον εκπαιδευτικό με όποιον τρόπο τον εξυπηρετεί μέσω της διαθεματικότητας.

6.6 Παραγωγή ποιοτικών ερευνητικών δεδομένων

Παρακάτω θα προσπαθήσουμε να απαντήσουμε σε διάφορα ερωτήματα τα οποία μας ώθησαν να ασχοληθούμε με αυτήν την εργασία.

❖ Γιατί θα ήθελα να αναπτύξω ένα τέτοιο θέμα;

Οι μύθοι του Αισώπου παρόλο που είναι γνωστοί σαν ονομασία, δεν είναι ευρέως γνωστοί πέρα από ελάχιστους όπως είναι: «Ο λαγός και η χελώνα», «Ο τζιτζικας και ο μέρμηγκας», «Η αλεπού και τα σταφύλια». Ανέπτυξα αυτό το θέμα για να μάθω περισσότερους μύθους και να κατανοήσω τον λόγο της ύπαρξής τους.

❖ Γιατί να επιλέξω αυτούς τους μύθους;

Οι αλεπούδες παρουσιάζονται ως πονηρά πλάσματα που προσπαθούν πάντα με δόλο τρόπο να αποκτήσουν αυτό που θέλουν. Το ίδιο ακριβώς πλέον κάνουν και οι άνθρωποι, αντιγράφουν τους τρόπους απόκτησης πραγμάτων (υλικών και μη) υποσκάπτοντας τα πραγματικά τους θέλω και δίχως να έχουν την παραμικρή τύψη ή μετάνοια των όσων κάνουν και έχουν κάνει.

Από την άλλη το γαϊδούρι είναι ζώο ταλαιπωρημένο και καθόλου έξυπνο. Σχεδόν πάντα την πατάει από τα υπόλοιπα ζώα αλλά και από τον ίδιο του τον εαυτό. Είναι ακριβώς αντίθετοι οι χαρακτήρες και οι συμπεριφορές τους, όπως και οι άνθρωποι.

Ο λόγος επομένως που επέλεξα τόσο διαφορετικά ζώα είναι για να κατανοήσουν οι μαθητές όλες τις αντιδράσεις των ζώων και το αντίκτυπο που έχουν αυτές οι αντιδράσεις και οι ιδέες στην μετέπειτα ζωή τους και στην κοινωνία στην οποία ζουν.

❖ Γιατί να προσθέσω τις σύγχρονες εκδοχές τους;

Ζούμε σε μία εποχή όπου η τεχνολογία καλπάζει. Δεν είναι δυνατόν οι μαθητές να μην επιλέγουν την τεχνολογία και τις δυνατότητές της. Επίσης οι αρχικοί μύθοι είναι γραμμένοι στα αρχαία ελληνικά, κάτι που οι μαθητές του 2021 δεν μπορούν να διαβάσουν, τουλάχιστον όχι στο δημοτικό. Οπότε είναι αναγκαία η σύγχρονη εκδοχή του μύθου, για να γίνει πιο διαδραστική η διδασκαλία του, πιο ζωντανή και πιο παραστατική.

❖ Γιατί θα ήταν χρήσιμο να δημιουργηθούν σενάρια διδασκαλίας;

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα σπουδών είναι αρκετά διευρυνμένο. Οι εκπαιδευτικοί με την σωστή κατανομή του χρόνου και χρησιμοποιώντας τον ρόλο τους ως διευκολυντές της γνώσης μπορούν μέσω της διαθεματικότητας να βοηθήσουν τους μαθητές να μάθουν να συνδυάζουν τα διάφορα γνωστικά αντικείμενα για την κατάκτηση μίας γνώσης πολυεπίπεδης που θα στηρίζεται σε βιωματικές δραστηριότητες.

6.7 Βιβλιογραφική έρευνα

Η έρευνα της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας στηρίχτηκε κυρίως στις πηγές και τα επιστημονικά βοηθήματα. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά τις πηγές, χωρίζονται σε ψηφιακές και μη ψηφιακές. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει εικονογραφημένα και μη εικονογραφημένα βιβλία, ενώ η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει ψηφιακούς ιστοτόπους, πρακτικά συνεδρίου, ηλεκτρονικές διευθύνσεις κάποιων βίντεο που παρατίθενται στην συνέχεια και γενικότερα τους ιστοτόπους από τους οποίους αντλήθηκαν οι διακειμενικές διασκευές.

6.8 Ανάλυση περιεχομένου

Από τους μύθους που βρήκα και επεξεργάστηκα, χρησιμοποιώντας την μέθοδο της ανάλυσης του περιεχομένου προσπαθώ να αποτυπώσω την σημαντικότητα και την χρησιμότητα των μύθων και των διακειμενικών διασκευών τους για τα παιδιά και τους εκπαιδευόμενους γενικότερα. Οι μύθοι έχουν μεγάλη σημασία για τα παιδιά. Πέραν του ότι είναι διδακτικοί, οι μαθητές και οι μαθήτριες δεν καταλαβαίνουν ότι διδάσκονται κάτι εκείνη την στιγμή. Θεωρούν ότι είναι ένα παραμύθι όπως τα υπόλοιπα. Με την χρήση μάλιστα των διακειμενικών διασκευών των μύθων προσδίδεται μία επιπλέον αμεσότητα η οποία χρειάζεται να υπάρχει για την διδασκαλία των μύθων στα σημερινά παιδιά, καθώς η τεχνολογία τα έχει φέρει πιο κοντά σε οποιαδήποτε πληροφορία.

Ο συγγραφέας, στην προκειμένη περίπτωση ο Αίσωπος, ως απώτερο σκοπό των αφηγήσεων αυτών ήταν η διδασχία των νέων αλλά και των πιο μεγάλων σε ηλικία ανθρώπων. Όμως αρκετά χρόνια τώρα, οι μύθοι αυτοί διαδίδονται από στόμα σε στόμα και συνήθως από την γιαγιά στον εγγονό ή από τον παππού στην εγγονή. Τα τελευταία όμως 20 – 30 χρόνια με την εξέλιξη της τεχνολογίας, πολλοί ήτα οι άνθρωποι που επεξεργάστηκαν και διαφοροποίησαν τους μύθους έτσι ώστε να συμπίπτουν τουλάχιστον οπτικοακουστικά με το σήμερα.

6.9 Σχεδιασμός δειγματικής διδασκαλίας

Για την αξιοποίηση των μύθων στην σχολική τάξη, η ερευνήτρια κατέφυγε στον σχεδιασμό έξι ενδεικτικών σχεδίων διδασκαλίας, χρησιμοποιώντας την διαθεματικότητα για την ενσωμάτωση του μύθου στις διάφορες επιστήμες με τις οποίες το σχολείο ασχολείται .

6.10 Κριτήρια επιλογής ερευνητικού δείγματος³

Επέλεξα οι μύθοι που θα μελετηθούν να είναι οι συγκεκριμένοι έντεκα και όχι κάποιοι άλλοι από τους συνολικά 359 μύθους του Αισώπου, γιατί ήθελα οι μαθητές να

³ Ίσαρη, Φ., Πουρκός, Μ., 2015. *Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/5826>

γνωρίζουν τα ζώα πριν από τους μύθους, συνεπώς μου φάνηκε εξαιρετική η ιδέα του να αναλύσω 6 μύθους με πρωταγωνιστή την αλεπού και άλλους πέντε μύθους με πρωταγωνιστή τον γάιδαρο. Κριτήριο επιλογής αποτελεί το γεγονός ότι δεν είναι ζώα τα οποία πρόκειται να συναντήσουν πολλές φορές στην ζωή τους, η πλειοψηφία των μαθητών τουλάχιστον. Επίσης ένας από τους λόγους που τα επέλεξα είναι τα χαρακτηριστικά που προσδίδουμε στα συγκεκριμένα ζώα, ότι η αλεπού είναι πονηρή και το γαϊδουράκι είναι πάντα αφελές. Είναι χαρακτηριστικά που εμείς τους τα έχουμε δώσει, αγνοώντας αν αυτό είναι αλήθεια η ψέμα και μέσα από τους μύθους του Αισώπου αντιλαμβανόμαστε τις διάφορες συμπεριφορές τους σε σχέση με τα άλλα ζώα. Τέλος, επέλεξα αυτούς τους μύθους, γιατί διαδραματίζουν καταστάσεις που ζούμε αυτόν τον καιρό στις ανθρώπινες κοινωνίες. Είναι καλό τα παιδιά να παραδειγματιστούν και γιατί όχι να φτάσουν στο σημείο να αρνηθούν να συμπεριφερθούν με τον ίδιο τρόπο στον συνάνθρωπό τους.

7. Παρουσίαση Σύγχρονων εκδοχών των μύθων

7.1 Η αλεπού και τα σταφύλια

Μια αλεπού πεινάει πολύ. Ψάχνει να βρει κάτι να φάει. Ξαφνικά βλέπει μπροστά της ένα δέντρο γεμάτο μεγάλα σταφύλια. Θέλει πάρα πολύ να φάει λίγα σταφύλια. Πώς να ανέβει όμως πάνω στο δέντρο. Είναι πολύ δύσκολο, γιατί η αλεπού δεν είναι σαν την γάτα. «Δεν πειράζει» σκέφτεται «Θα προσπαθήσω να ανέβω στο δέντρο». Προσπαθεί μια φορά, προσπαθεί δύο φορές όμως δεν γίνεται τίποτα. Τα σταφύλια είναι πολύ ψηλά. Στο τέλος καταλαβαίνει, ότι δεν μπορεί να τα φτάσει και σκέφτεται «Δεν πειράζει που δεν μπορώ να τα φτάσω. Αυτά τα σταφύλια δεν έγιναν ακόμα. Σίγουρα δεν είναι ωραία». Ακούν τα σταφύλια τα λόγια της αλεπούς και της λένε «Εμείς κυρά αλεπού, είμαστε πολύ γλυκά σαν μέλι! Λες ότι δεν είμαστε καλά μόνο και μόνο επειδή δεν μπορείς να μας φτάσεις».

ΗΘΙΚΟ ΔΙΔΑΓΜΑ

Είναι εύκολο να υποτιμάμε αυτό που δεν μπορούμε να καταφέρουμε. Επίσης έτσι είναι και μερικοί άνθρωποι που δεν μπορούν από αδυναμία τους να πετύχουν κάποια αποτελέσματα με τη δράση τους, προφασίζονται ότι τους εμποδίζουν οι περιστάσεις.⁴

Σχετικός παροιμιόμυθος: “Όσα δεν φτάνει η αλεπού, τα κάνει κρεμαστάρια”

❧ Ο μύθος σε μετάφραση του Ιωάννη Μ. Κωνσταντάκου⁵

Η αλεπού και τα σταφύλια

[15a.1] Ήταν μια αλεπού που πέθαινε της πείνας, όταν ξάφνου αντίκρισε ένα τσαμπί σταφύλια να κρέμεται από κάποια κληματαριά. Πάσχισε τότε να τα βάλει στο χέρι, αλλά δεν τα κατάφερε. Τί να κάνει, λοιπόν; Σηκώθηκε να φύγει, και μουρμούριζε μονάχη της: «Αι σιχτήρ, αγουρίδες είναι!».

Έτσι γίνεται και με τους ανθρώπους: ορισμένοι, όταν δεν έχουν τη δύναμη και την ικανότητα να πετύχουν τα πράγματα που θέλουν, ρίχνουν το φταίξιμο στις αντίξοες περιστάσεις.

❧ Σύγχρονη εκδοχή του μύθου αποτελεί το αφηγηματικό κείμενο του Νίκου Ανδρείου το οποίο δημοσιεύτηκε στις 21 Αυγούστου του 2017 στην ιστοσελίδα του. (Ανακτήθηκε στις 03/03/2021)

«Η αλεπού και τα Σταφύλια»

Η αλεπού σήκωσε το βλέμμα και είδε μερικά σταφύλια που έλαμπαν σαν μεγάλα κόκκινα πετράδια, ψηλά στον τοίχο. Άρχισαν να της τρέχουν τα σάλια. Φαίνονταν ζουμερά, ολοστρόγγυλα και ώριμα, έτοιμα να κοπούν. Τινάζοντας τα πίσω πόδια της, έκανε ένα σάλτο με τα νύχια τεντωμένα, αλλά αστόχησε.

⁴ Θεόδωρος Γ. Μαυρόπουλος, εκδόσεις “ΖΗΤΡΟΣ”. 33 (S.15.C.156.F.5.I.170.B.19.), σελ. 76-77.

⁵ Πύλη της Ελληνικής Γλώσσας, Α. Collectio Augustana /ΑΙΣΩΠ Μυθ 11.1-15b.1

Η αλεπού ξαναπροσπάθησε, παίρνοντας φόρα και πηδώντας, αλλά όσο κι αν προσπαθούσε, δεν μπορούσε να φτάσει τα σταφύλια.

Ο καυτός ήλιος είχε καλύψει τα πάντα με το παχύ κόκκινο μανδύα του, και η αλεπού άρχισε να κουράζεται και να διψάει. Τα σταφύλια όμως παρέμεναν εκεί και υπόσχονταν να σβήσουν την δίψα τους – ήταν σαν να την κορόιδευαν με την ζουμερή τους σάρκα.

Η αλεπού άρχισε να θυμώνει. Κοίταξε τα σταφύλια και γρύλισε. Το ελαφρύ αεράκι τα κούνησε ελαφρά. Λες να έπεφταν;

Αλλά όχι δεν έπεσαν. Δε θα κατάφερνε ποτέ να τα πιάσει.

«Δε σας ήθελα, έτσι κι αλλιώς», είπε η αλεπού μεγαλόφωνα. «Δεν είστε καν γινωμένα» πρόσθεσε. «Να μου λείπουν τα ξινά σταφύλια».

Και μ' αυτά τα λόγια, ανασήκωσε την μουσούδα της και απομακρύνθηκε με βήμα αγέρωχο

Ηθικό δίδαγμα: Όσα δεν φτάνει η αλεπού τα κάνει κρεμαστάρια.

- ❧ Μια σύγχρονη εκδοχή είναι και το βιβλίο “Τραγουδώ μύθους Αισώπου” του Πασχάλη Τσαρούχα⁶ με μουσική της Μάρως Θεοδωράκη από τις εκδόσεις Διάπλαση και περιέχει CD.

Η αλεπού και τα σταφύλια

Αλεπού, κυρά αλεπού,
βλέπει νόστιμα σταφύλια,
στρογγυλά και ζουμερά,
σάλια της τρυγούν τα χείλια.

Δίνει μια, δίνει άλλη μία,
πήδους τα τζαμπιά να φτάσει
και απ' το σκάσιμο στη γη
η ουρά της πάει να σπάσει.

Τα κοιτάζει, η πονηρή,
που ειν' ωραία γινωμένα,
τρόπο να βρει δεν μπορεί,
παίρνει δρόμο απελπισμένα.

Βρομοξινοστάφυλα!
Χάλασε η διάθεση μου!
πάω να ψάξω αλλού γλυκά
να χορτάσει η όρεξη μου.

⁶“Τραγουδώ μύθους του Αισώπου” Πασχάλης Τσαρούχας, 2^η Έκδοση, Εκδόσεις “Διάπλαση” σελ.12.

- ❧ Μία άλλη σύγχρονη εκδοχή είναι το τραγούδι σε αφήγηση του Γιάννη Ζουγανέλη⁷ με τίτλο η αλεπού και τα σταφύλια
- ✚ Για την αλεπού και τα σταφύλια έγινε την Κυριακή 21 Μαΐου 2012 το μεσημέρι ένα κουκλοθέατρο στο “Ανατολικό του Νέστου” με την συμμετοχή των παιδιών στο θεατρικό παιχνίδι που είχε διάρκεια 70 λεπτά. Στη διάρκεια της παράστασης συμπεριλαμβάνονται θεατρικά και μουσικοκινητικά παιχνίδια με τη συμμετοχή των δασκάλων και των παιδιών. Την εκτέλεση την έκαναν ο Γκούτζιας Θωμάς και η Ελένη Κάντα. Τα σκηνικά και τις κούκλες τα επιμελήθηκαν ο Γκούτζιας Θωμάς, η Ελένη Κάντα, η Αναστασία Καραφύλλα και την σκηνοθεσία η Ελένη Κάντα, η Αναστασία Καραφύλλα.
 - ✚ Επίσης, ο συγκεκριμένος μύθος υπάρχει και σε έμμετρη μορφή από τον Ανδρέα Γεωργιάδη στο βιβλίο του «Αισώπειοι μύθοι», το οποίο εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2016 από τις εκδόσεις “ΓΕΡΜΑΝΟΣ”.
 - ✚ Μία ακόμα σύγχρονη εκδοχή του μύθου αποτελεί το βιβλίο της Χρυσάνθης Φαφουτάκη-Νικολάου με τίτλο «Μύθοι Αισώπου διαλεγμένοι και σε στίχους ταιριασμένοι», το οποίο εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2015 από τις εκδόσεις “ΟΣΕΛΟΤΟΣ”.
 - ✚ Ο μύθος επίσης βρίσκεται στο παιδικό βιβλίο Giuditta Campello με τίτλο «Οι μύθοι του Αισώπου: τα παθήματα... μαθήματα!», του οποίου η πρώτη έκδοση δημοσιεύτηκε το 2017 ενώ στην Ελλάδα εκδόθηκε το 2019 από τις εκδόσεις “Χάρτινη πόλη”.

Ανάλυση:

- ~ Η σύγχρονη διακειμενική διασκευή του Νίκου Ανδρείου έχει ομοιότητες αλλά και διαφορές με τον αρχικό μύθο. Οι ομοιότητες των δύο κειμένων υπάρχουν στον τίτλο, στο περιεχόμενο του μύθου, ενώ το τέλος του μύθου είναι κοινό. Επίσης κοινό στοιχείο αποτελεί ο μονόλογος της αλεπούς («Δε σας ήθελα, έτσι κι αλλιώς») Όσον αφορά τις διαφορές, στη διασκευή του μύθου ο Νίκος Ανδρείο δίνει μία πιο ζωντανή και παραστατική εκδοχή του μύθου, χρησιμοποιώντας εκφραστικά μέσα όπως είναι η χρήση επιθέτων, οι παρομοιώσεις (έλαμπαν σαν μεγάλα κόκκινα πετράδια) και ο μεταφορικός λόγος (ελαφρύ αεράκι).
- ~ Η μετάφραση του μύθου από τον Ιωάννη Κωνσταντάκο έχει κοινά στοιχεία με τον αρχικό μύθο ως προς τον τίτλο, το περιεχόμενο και το ηθικό δίδαγμα του μύθου. Ομοιότητα παρατηρείται ακόμα και στην ύπαρξη του μονόλογου της αλεπούς («Αι σιχτίρ, αγουρίδες είναι!»).
- ~ Το ποίημα του Πασχάλη Τσαρούχα έχει ομοιότητες με τον αρχικό μύθο. Ο τίτλος είναι κοινός, ενώ το περιεχόμενο και ο σκοπός του κειμένου δεν αλλάζει. Επίσης ομοιότητα υπάρχει και στο σημείο που η αλεπού μονολογεί (Βρομοξινοστάφυλα!, Χάλασε η διάθεση μου!) Τέλος, οι διαφορές που παρατηρούνται, εμφανίζονται στην απουσία του επιμυθίου, στις τετράστιχες

⁷ «Αισώπου Μύθοι»: των Γιάννη Ζουγανέλη και Χρήστου Πρόμοιρα, Εκδοτικός οίκος “Α.Α. ΛΙΒΑΝΗ”, που εκδόθηκε τον Οκτώβριο 2015 και περιέχει CD

στροφές, και στην πλεκτή ομοιοκαταληξία., ενώ στο αρχικό μύθο της απαντούν τα σταφύλια, και ότι επικρατεί η οπτικοακουστική προσέγγιση του μύθου και όχι η καθαρά οπτική ή μόνο ακουστική.

- ~ Και στις τρεις διακειμενικές διασκευές υπάρχει ο μονόλογος, ο κοινός τίτλος και το κοινό περιεχόμενο. Οι μόνες διαφορές είναι ότι στο ποίημα του Τσαρούχα υπάρχουν τέσσερις τετράστιχες στροφές και η ομοιοκαταληξία είναι πλεκτή, ότι το ηθικό δίδαγμα δεν υπάρχει και στα τρία κείμενα, ενώ σε όσα υπάρχει διατυπώνεται με διαφορετικό τρόπο και ότι στο κείμενο του Νίκου Ανδρείου δίνονται επιπλέον στοιχεία τα οποία κάνουν πιο θεμιτό τον μύθο μέσα από χρήση οπτικοακουστικών λέξεων και φράσεων.
- ~ Οι παραπάνω διασκευές αποτελούν ένα μικρό δείγμα των διάφορων εκδοχών που διατίθενται στο διαδίκτυο αλλά και σε έντυπη μορφή, ενώ ενδεικτικά παρατίθεται ένας από τους πιθανούς συνδέσμους για τον συγκεκριμένο μύθο <https://www.youtube.com/watch?v=Kmay4r4IwE0>

Το πλαίσιο του μύθου:

Ο κλασικός μύθος *Η αλεπού και τα σταφύλια* απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες αλλά προτείνεται κυρίως για μαθητές τόσο του νηπιαγωγείου όσο και του δημοτικού. Ο μύθος χαρακτηρίζεται από τα αλληγορικά στοιχεία του, τα οποία καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, είναι εύκολο να υποτιμάμε αυτό που δεν μπορούμε να καταφέρουμε. Ο ηθικοδιδασκτικός χαρακτήρας του μύθου τον κάνει κατάλληλο και για ενήλικες ενώ η προσωποποίηση των ζώων του μύθου είναι εξαιρετικά χρήσιμη για την κατανόηση του βαθύτερου νοήματος του μύθου από τους μαθητές, καθώς αποτελεί μια φανταστική ιστορία, ένα παραμύθι δηλαδή. Μερικές από τις διαφορές του μύθου και το παραμυθιού είναι ο διδακτικός χαρακτήρας του πρώτου σε σχέση με τον ψυχαγωγικό σκοπό του δεύτερου. Παρόλα αυτά δεν είναι όλα φανταστικά στον μύθο. Το μόνο εξωπραγματικό – φανταστικό στοιχείο του μύθου ζώων είναι η προσωποποίηση των ζώων. Ωστόσο, οι σκηνές στις οποίες διαδραματίζεται ο μύθος, οι καταστάσεις που αντιμετωπίζουν – διαχειρίζονται τα ζώα και οι σχέσεις ανάμεσά τους είναι πέρα για πέρα αληθινές, γιατί παρομοιάζουν την κοινωνία τους με την σημερινή κοινωνία των ανθρώπων.

7.2 Η κολοβή αλεπού

Μία αλεπού, που ένα δόκανο της είχε κόψει την ουρά, πίστευε πως η ζωή της είχε γίνει αφόρητη από την ντροπή, κι έτι σκέφτηκε να πείσει και τις άλλες αλεπούδες να κάνουν το ίδιο, ώστε το κοινό πάθημα να συγκαλύψει το δικό της κουσούρι. Τις συγκέντρωσε λοιπόν όλες και τις προέτρεπε να κόψουν την ουρά τους λέγοντας πως όχι μόνο δεν τους πηγαίνει, αλλά και τις φόρτωνε με περιττό βάρος. Τότε μία από αυτές της απάντησε: « αν αυτό δεν σε συνέφερε δεν θα μας συμβούλευες»

❧ Υπάρχει μια σύγχρονη παραλλαγή του μύθου με τίτλο “ η αλεπού με την κομμένη ουρά”.

ΗΘΙΚΟ ΔΙΔΑΓΜΑ

Ο μύθος αυτός ταιριάζει σε όσους δίνουν συμβουλές στους άλλους, όχι για να τους κάνουν καλό, αλλά για το δικό τους συμφέρον.⁸

❧ Ο μύθος σε μετάφραση του Ιωάννη. Μ. Κωνσταντάκου⁹

Η κολοβή αλεπού

[17.1] Ήταν μια αλεπού που πιάστηκε σε παγίδα και της κόπηκε η ουρά. Στην αρχή, που λέτε, ήταν τέτοια η ντροπή της που η ζωή της φαινόταν ανυπόφορη. Ώσπου σε κάποια στιγμή συνέλαβε το σχέδιο: έπρεπε να παρασύρει και τις άλλες αλεπούδες στην ίδια συμφορά, ώστε να συγκαλύψει το δικό της κουσούρι με το κοινό πάθημα. Τις μάζεψε λοιπόν όλες και τις παρακινούσε να κόψουν την ουρά τους, λέγοντας πως αυτό το εξάρτημα δεν είναι μόνο άσχημο αλλά και περιττό βάρος κρεμασμένο πάνω τους. Πάνω εκεί, όμως, μία από τις άλλες αλεπούδες τη διέκοψε και αντιμίλησε: «Μωρή, προφανώς σε βολεύει εσένα αυτό, αλλιώς δεν θα μας το συμβούλευες».

Αυτός ο μύθος ταιριάζει σε όποιον δίνει συμβουλές στους συνανθρώπους του όχι για το δικό τους το καλό αλλά για να εξυπηρετήσει προσωπικό του συμφέρον.

❧ Σε μία σύγχρονη διασκευή του μύθου ο Στυλιανίδης Χ. έγραψε ένα ποίημα στο βιβλίο “ Μύθοι και Λόγοι και Παροιμίες του Αισώπου”¹⁰, που είναι το εξής:

Η ΚΟΛΟΒΗ ΑΛΕΠΟΥ

Μιας αλεπούς της κόπηκε η φουντωτή ουρά
Σε μία παγίδα στον δρυμό, μεγάλη συμφορά
Ένωθε λύπη και ντροπή για το κατόνημά της,
Θα 'θελε και οι γειτόνισσες, να ζουν το πάθημά της.
Τις φίλες της παρότρυνε, να κόψουν την ουρά τους,
Να γίνουν όλες όμορφες, να βρούνε τη χαρά τους.
Όμως αυτές αρνήθηκαν το κέφι να της κάνουν
Και την ουρά τους κράτησαν, την ομορφιά δεν χάνουν

⁸Θεόδωρος Γ. Μαυρόπουλος, εκδόσεις “ΖΗΤΡΟΣ”. 46 (S. 17. C. 7 etp. 284. F. 6.) σελ. 92-93.

⁹ Πύλη της Ελληνικής Γλώσσας, Α. Collectio Augustana /ΑΙΣΩΠ Μυθ 11.1-15b.1

¹⁰ Δράμα, Εκδόσεις βιβλιοθήκης Εταιρείας Δράμινων Μελετών

- ✚ Επίσης, ο συγκεκριμένος μύθος υπάρχει και σε έμμετρη μορφή από τον Ανδρέα Γεωργιάδη στο βιβλίο του «Αισώπειοι μύθοι», το οποίο εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2016 από τις εκδόσεις “ΓΕΡΜΑΝΟΣ”.
- ✚ Μία ακόμα σύγχρονη εκδοχή του μύθου αποτελεί το βιβλίο της Χρυσάνθης Φαφουτάκη-Νικολάου με τίτλο «Μύθοι Αισώπου διαλεγμένοι και σε στίχους ταιριασμένοι», το οποίο εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2015 από τις εκδόσεις “ΟΣΕΛΟΤΟΣ”.

Ανάλυση:

- ~ Στο ποίημα του Στυλιανίδη ή αλεπού παρουσιάζεται ακριβώς όπως την παρουσιάζει ο αρχικός μύθος. Έχει δηλαδή κοινό τίτλο, κοινό περιεχόμενο και σκοπό. Οι διαφορές εμφανίζονται με την απουσία του διαλόγου στο ποίημα, με την απουσία του επιμυθίου και με το γεγονός ότι στο ποίημα είναι υπαρκτή η ζευγαρωτή ομοιοκαταληξία και ο ρυθμός.
- ~ Στην μετάφραση που έκανε ο κύριο Κωνσταντάκος δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές σε σχέση με τον αρχικό μύθο. Ο τίτλος είναι κοινός, το περιεχόμενο επίσης. Όσον αφορά το ηθικό δίδαγμα είναι κοινό απλά διατυπώμενο με διαφορετικό τρόπο.
- ~ Τα κοινά στοιχεία των διασκευών του μύθου είναι ο τίτλος , το περιεχόμενο ο σκοπός του μύθου. Διαφορές παρατηρούνται στις διασκευές των μύθων ως προς την μορφή τους καθώς ο Στυλιανίδης χρησιμοποιεί την ζευγαρωτή ομοιοκαταληξία, ενώ η μετάφραση του Κωνσταντάκου ακολουθεί τον αρχικό μύθο. Το επιμύθιο δεν υπάρχει στον Στυλιανίδη, ενώ κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει με την μετάφραση του Κωνσταντάκου
- ~ Οι παραπάνω διασκευές αποτελούν ένα μικρό δείγμα των διάφορων εκδοχών που διατίθενται στο διαδίκτυο αλλά και σε έντυπη μορφή, ενώ ενδεικτικά παρατίθεται ένας από τους πιθανούς συνδέσμους για τον συγκεκριμένο μύθο <https://www.youtube.com/watch?v=nlfZHn90vdl>

Το πλαίσιο του μύθου:

Ο κλασικός μύθος *Η κολοβή αλεπού* απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες αλλά προτείνεται κυρίως για μαθητές τόσο του νηπιαγωγείου όσο και του δημοτικού. Ο μύθος χαρακτηρίζεται από τα αλληγορικά στοιχεία του, τα οποία καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, κάποιοι δίνουν συμβουλές στους άλλους, όχι για να τους κάνουν καλό, αλλά για το δικό τους συμφέρον. Ο ηθικοδιδασκτικός χαρακτήρας του μύθου τον κάνει κατάλληλο και για ενήλικες ενώ η προσωποποίηση των ζώων του μύθου είναι εξαιρετικά χρήσιμη για την κατανόηση του βαθύτερου νοήματος του μύθου από τους μαθητές, καθώς αποτελεί μια φανταστική ιστορία, ένα παραμύθι δηλαδή. Μερικές από τις διαφορές του μύθου και το παραμυθιού είναι ο διδασκτικός χαρακτήρας του πρώτου σε σχέση με τον ψυχαγωγικό σκοπό του δεύτερου. Παρόλα αυτά δεν είναι όλα φανταστικά στον μύθο. Το μόνο εξωπραγματικό – φανταστικό στοιχείο του μύθου ζώων είναι η προσωποποίηση των ζώων. Ωστόσο, οι σκηνές στις οποίες διαδραματίζεται ο μύθος, οι καταστάσεις που αντιμετωπίζουν – διαχειρίζονται τα ζώα και οι σχέσεις ανάμεσά τους είναι πέρα για πέρα αληθινές, γιατί παρομοιάζουν την κοινωνία τους με την σημερινή κοινωνία των ανθρώπων.

7.3 Η αλεπού και ο ξυλοκόπος

Μία αλεπού που έτρεχε να ξεφύγει από κάτι κυνηγούς, είδε έναν ξυλοκόπο και τον ικέτευε να την κρύψει. Εκείνος, την παρότρυνε να μπει στην καλύβα του και να κρυφτεί. Σε λίγο έφτασαν οι κυνηγοί και τον ρώτησαν αν είδε να περνάει μία αλεπού. Έκανε νόημα δείχνοντας τους που ήταν κρυμμένη. Αυτοί όμως δεν πρόσεξαν τα νοήματα και πίστεψαν όσα τους είπε. Η αλεπού, μόλις είδε ότι έφυγαν, βγήκε έξω και πήγε να φύγει αμίλητη. Τότε ο ξυλοκόπος την κατηγορήσε ότι, ενώ αυτός της έσωσε την ζωή, εκείνη έφυγε χωρίς να του πει μια λέξη. Κι η αλεπού του απάντησε: «Και βέβαια θα σε ευχαριστούσα, αν τα έργα των χεριών σου και η συμπεριφορά σου συμβάδιζαν με τα λόγια σου».

❧ Υπάρχει παραλλαγή αυτού του μύθου με τον μύθο της αλεπούς και του βοσκού.

ΗΘΙΚΟ ΔΙΔΑΓΜΑ

Αυτός ο μύθος θα μπορούσε να τον χρησιμοποιήσει κάποιος για τους ανθρώπους εκείνους που δίνουν ξεκάθαρα **έντιμες υποσχέσεις**, αλλά κάνουν **φαύλα έργα**. Ο μύθος αναφέρεται στους ανθρώπους που τα λόγια τους είναι ενάρετα, μα τα έργα τους ανήθικα. Το δίδαγμα είναι ότι πρέπει να κρατάμε τον λόγο μας και να βοηθάμε τους άλλους, αν το έχουμε υποσχεθεί. Στον μύθο ο ξυλοκόπος είχε πει στην αλεπού ότι θα την βοηθούσε να κρυφτεί για να μην την πιάσουν οι κυνηγοί, αλλά με τα χέρια του έκανε νοήματα στους κυνηγούς προς τα πού ήταν η αλεπού και αυτό δεν ήταν καλό και έντιμο, γιατί ούτε τον λόγο του κράτησε ούτε τη βοήθησε. Πολλοί άνθρωποι λοιπόν άλλα λένε και άλλα κάνουν, δε συμφωνούν δηλαδή τα λόγια με τις πράξεις τους. Κατά συνέπεια, οι άνθρωποι αυτοί δεν έχουν την εκτίμηση και την εμπιστοσύνη των άλλων.

Παρόμοιες περιπτώσεις έχουμε όταν κάποιος επενδυτές προσφέρουν χρήματα, συνεργασία δηλαδή με την παροχή βοήθειας έναντι συμμετοχής στην εταιρία με μικρότερο ή μεγαλύτερο κέρδος.

❧ Ο μύθος σε μετάφραση του Ιωάννη Μ. Κωνσταντάκου¹¹

Η αλεπού και ο ξυλοκόπος.

[22.1] Μια φορά η αλεπού έτρεχε να ξεφύγει από κάτι κυνηγούς, όταν ξαφνικά είδε μπροστά της έναν ξυλοκόπο. Ευθύς τον ικέτευε να την κρύψει, και εκείνος όντως την καθοδήγησε να χωθεί μέσα στο καλύβι του και να μείνει κρυμμένη εκεί. Μετά από λίγο, που λέτε, κατέφτασαν οι κυνηγοί και ρωτούσαν τον ξυλοκόπο αν είδε καμιά αλεπού να περνάει από εκείνα τα μέρη. Ξέρετε τί έκανε ο ξυλοκόπος τότε; Στα λόγια μεν δήλωνε πως δεν είχε δει, αλλά με το χέρι τούς έκανε νοήματα, δείχνοντας πού ήταν κρυμμένο το ζώο. Πάντως εκείνοι δεν έδωσαν προσοχή στα νεύματά του και πίστεψαν όσα τους έλεγε. Όταν η αλεπού τους είδε να απομακρύνονται, βγήκε έξω και πήρε τον δρόμο της χωρίς να ξεστομίσει λέξη. Τότε ο ξυλοκόπος ξέσπασε σε διαμαρτυρίες: ακούς εκεί να μη βγάλει η αγάριστη ούτε κιχ, να μην του πει έναν καλό λόγο, παρόλο που του χρωστούσε τη σωτηρία της! Η αλεπού όμως απάντησε: «Έγνοια σου, θα σου έλεγα ευχαριστώ, αρκεί τα έργα των χεριών σου να ήσαν όμοια με τα λόγια σου».

¹¹ Πύλη της Ελληνικής Γλώσσας, A. Collectio Augustana /ΑΙΣΩΠ Μυθ 11.1-15b.1

Αυτός ο μύθος βρίσκει εφαρμογή σε εκείνους τους ανθρώπους που δίνουν ωραίες υποσχέσεις στα φανερά, αλλά κάνουν το κακό στην πράξη.

- ✚ Μία σύγχρονη εκδοχή του μύθου αποτελεί το βιβλίο της Χρυσάνθης Φαφουτάκη-Νικολάου με τίτλο «Μύθοι Αισώπου διαλεγμένοι και σε στίχους ταιριασμένοι», το οποίο εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2015 από τις εκδόσεις “ΟΣΕΛΟΤΟΣ”.

Ανάλυση:

- ~ Για τον μύθο αυτό χρησιμοποιήσαμε ένα κόμικ. Κοινά στοιχεία συναντάμε μόνο στον τίτλο, τον διάλογο και το επιμύθιο το οποίο θα μπορούσε κανείς να το δει και σαν προμύθιο. Άρα το επιμύθιο εδώ λειτουργεί με διττό ρόλο. Το συγκεκριμένο κόμικ μπορούμε να το κατατάξουμε στο αφηγηματικό-εικονογραφημένο κόμικ, καθώς πέρα από τος διαλόγου, υπάρχει και η αφήγηση του μύθου (μέσα σε μπλε πλαίσιο). Αποτελεί μία σύγχρονη εκδοχή του μύθου καθώς είναι πολύ παραστατικό και μας προκαλεί να το διαβάσουμε.
- ~ Η μετάφραση του κύριου Κωνσταντάκου δεν παρουσιάζει διαφορές με τον αρχικό μύθο. Ο τίτλος, το περιεχόμενο και το ηθικό δίδαγμα είναι κοινά ανάμεσα στις δύο διακειμενικές διασκευές.
- ~ Η παραπάνω διασκευές αποτελούν ένα μικρό δείγμα των διάφορων εκδοχών που διατίθενται στο διαδίκτυο αλλά και σε έντυπη μορφή, ενώ ενδεικτικά παρατίθεται ένας από τους πιθανούς συνδέσμους για τον συγκεκριμένο μύθο <http://www.diakonima.gr/2019/11/02/mithi-tou-esopou-alepou-ke-xilokop/>

Το πλαίσιο του μύθου:

Ο κλασικός μύθος *Η κολοβή αλεπού* απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες αλλά προτείνεται κυρίως για μαθητές τόσο του νηπιαγωγείου όσο και του δημοτικού. Ο μύθος χαρακτηρίζεται από τα αλληγορικά στοιχεία του, τα οποία καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, κάποιοι δίνουν ξεκάθαρα έντιμες υποσχέσεις, αλλά κάνουν φαύλα έργα. Ο ηθικοδιδακτικός χαρακτήρας του μύθου τον κάνει κατάλληλο και για ενήλικες ενώ η προσωποποίηση των ζώων του μύθου είναι εξαιρετικά χρήσιμη για την κατανόηση του βαθύτερου νοήματος του μύθου από τους μαθητές, καθώς αποτελεί μια φανταστική ιστορία, ένα παραμύθι δηλαδή. Μερικές από τις διαφορές του μύθου και το παραμυθιού είναι ο διδακτικός χαρακτήρας του πρώτου σε σχέση με τον ψυχαγωγικό σκοπό του δεύτερου. Παρόλα αυτά δεν είναι όλα φανταστικά στον μύθο. Το μόνο εξωπραγματικό – φανταστικό στοιχείο του μύθου ζώων είναι η προσωποποίηση των ζώων. Ωστόσο, οι σκηνές στις οποίες διαδραματίζεται ο μύθος, οι καταστάσεις που αντιμετωπίζουν – διαχειρίζονται τα ζώα και οι σχέσεις ανάμεσά τους είναι πέρα για πέρα αληθινές, γιατί παρομοιάζουν την κοινωνία τους με την σημερινή κοινωνία των ανθρώπων.

7.4 Το λιοντάρι και η αλεπού

Ένα γέρικο λιοντάρι, μη μπορώντας να βρει τροφή με την δύναμη, αποφάσισε να το κάνει με την πονηριά. Πήγε λοιπόν σε μία σπηλιά, ξάπλωσε μέσα και έκανε το άρρωστο. Έτσι έπιανε τα ζώα που έρχονταν να το επισκεφτούν και τα καταβρόχθιζε. Αφού έφαγε πολλά αγρίμια, μία αλεπού αντιλήφθηκε το τέχνασμά του. Πήγε λοιπόν και στάθηκε έξω από την σπηλιά και το ρωτούσε πως πάει η υγεία του. «Άσχημα», της απάντησε εκείνο και μετά την ρώτησε για πιο λόγο δεν μπαίνει μέσα. Τότε εκείνη του απάντησε : «Θα έμπαινα αν δεν έβλεπα πολλές πατημασιές να μπαίνουν μέσα, αλλά καμία να βγαίνει.»

ΗΘΙΚΟ ΔΙΔΑΓΜΑ

Έτσι και οι μυαλωμένοι άνθρωποι προβλέπουν τους κινδύνους από διάφορα σημάδια και τους αποφεύγουν.

❧ Ο μύθος σε μετάφραση του Ιωάννη Μ. Κωνσταντάκου¹²

Το λιοντάρι και η αλεπού

[147.1] Ήταν μια φορά ένα γέρικο λιοντάρι που δεν ήταν πλέον σε θέση να προσπορίζεται την τροφή του με τη σωματική του ρώμη. Συνειδητοποίησε λοιπόν ότι από εδώ και πέρα έπρεπε να καταφύγει σε πονηριές για να το πετύχει. Μια και δυο, πήγε χώθηκε σε κάποια σπηλιά και ξάπλωσε εκεί μέσα, κάνοντας τον άρρωστο. Έτσι, διάφορα ζώα άρχισαν να καταφτάνουν για να το επισκεφτούν, και το λιοντάρι φυσικά τα άρπαζε και τα καταβρόχθιζε. Με αυτόν τον τρόπο χάθηκαν κάμποσα πλάσματα. Στο τέλος όμως η αλεπού κατάλαβε το τέχνασμα του θηριού. Κατέφτασε λοιπόν έξω από τη σπηλιά του, στάθηκε κάπως μακρύτερα από την είσοδο και ρωτούσε το λιοντάρι πώς πάει η υγεία του. «Χάλια, χάλια είμαι», βόγκηξε το θηρίο και συμπλήρωσε: «Μα γιατί δεν περνάς μέσα, καλή μου;». Η αλεπού τότε αποκρίθηκε: «Ε, ξέρεις... Θα έμπαινα, μόνο που, να, βρε παιδί μου, βλέπω τα ίχνη τόσων πολλών ζώων να κατευθύνονται προς τα μέσα, και όμως κανένα τους δεν βγαίνει προς τα έξω, μυστήριο πράγμα».

Έτσι συμβαίνει και με τους ανθρώπους: Όσοι μπορούν και προβλέπουν το κακό από τις ενδείξεις, ξεφεύγουν τον κίνδυνο.

❧ Σύγχρονη όψη του μύθου αποτελεί και το βιβλίο του Γιάννη Ζουγανέλη και Χρήστου Πρόμοιρα με τίτλο “Αισώπου μύθοι”¹³ το οποίο εμπεριέχει και τραγούδια πέρα από την αφήγηση των μύθων. Ο τίτλος του σύγχρονου μύθου είναι: «Το λιοντάρι και η αλεπού»

Ένα λιοντάρι γέρικο
βάρυνε από τα χρόνια,
να κυνηγάει δεν άντεχε,
του πόναγαν τα πόδια.

Μια μέρα στην μαυρίλα του

¹² Πύλη της Ελληνικής Γλώσσας, A. Collectio Augustana /ΑΙΣΩΠ Μυθ 11.1-15b.1

¹³“Αισώπου Μύθοι” των Γιάννη Ζουγανέλη και Χρήστου Πρόμοιρα, Εκδοτικός Οίκος: Α.Α.

ΛΙΒΑΝΗ, 5^{ος} μύθος στη σειρά [περιέχει και CD με 19 τραγούδια εμπνευσμένα από τους μύθους του Αισώπου]

και στην απόγνωσή του
σκέφτηκε ένα τέχνασμα
να βρίσκει την τροφή του.

« Γέρασα, μωρέ παιδιά μου,
Άσπρισαν και τα μαλλιά μου,
Μα κοπιάστε στην σπηλιά μου,
Είμαι άρρωστος βαριά».

Μέσα στο σπήλαιο ξάπλωσε
Και άρρωστο διαβάζει.
«Είμαι στα τελευταία μου»,
Λέει και αναστενάζει.
Μα σαν τον επισκέπτονται
Του δάσους τα ζώακια,
Τότε ο γέρο λέοντας
Τα κάνει μεζεδάκια.

«Γέρασα μωρέ παιδιά μου,
Άσπρισαν και τα μαλλιά
Όμως πρέπει να πεθάνω
Με γεμάτη τη κοιλιά».

Μία αλεπού ψυλλιάστηκε
Του λέοντος τα κόλπα,
Γι' αυτό και κοντοστάθηκε
Προς της σπηλιάς τη πόρτα.
«Βλέπω πολλά πατήματα
Αυτών που μέσα μπήκαν,
Μα λίγα, μα την πίστη μου,
Αυτών που έξω βγήκαν».

«Γέρασες μωρέ λιοντάρι,
Άσπρισαν και τα μαλλιά,
Μα όποιος μπαίνει στην φωλιά σου,
Το πληρώνει ακριβά»

- ❖ Μία άλλη σύγχρονη εκδοχή του μύθου αποτελεί το ομότιτλο τραγούδι από τους Γιάννη Ζουγανέλη, Κώστα Τζιαγκούλα και Παυλίνα Γουλοπούλου το οποίο βρίσκεται στο βιβλίο « Αισώπου μύθοι» του Γιάννη Ζουγανέλη και του Χρήστο Πρόμοιρα.
- ✚ Επίσης, ο συγκεκριμένος μύθος υπάρχει και σε έμμετρη μορφή από τον Ανδρέα Γεωργιάδη στο βιβλίο του «Αισώπειοι μύθοι», το οποίο εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2016 από τις εκδόσεις “ΤΕΡΜΑΝΟΣ”.
- ✚ Μία ακόμα σύγχρονη εκδοχή του μύθου αποτελεί το βιβλίο της Χρυσάνθης Φαφουτάκη-Νικολάου με τίτλο «Μύθοι Αισώπου διαλεγμένοι και σε στίχους ταιριασμένοι», το οποίο εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2015 από τις εκδόσεις “ΟΣΕΛΟΤΟΣ”.

- ✚ Ο μύθος επίσης βρίσκεται στο παιδικό βιβλίο Giuditta Campello με τίτλο «Οι μύθοι του Αισώπου: τα παθήματα... μαθήματα!», του οποίου η πρώτη έκδοση δημοσιεύτηκε το 2017 ενώ στην Ελλάδα εκδόθηκε το 2019 από τις εκδόσεις “Χάρτινη πόλη”.

Ανάλυση:

- ~ Η μετάφραση του μύθου από τον Κωνσταντάκου έχει κοινό τίτλο, κοινό περιεχόμενο και ηθικό δίδαγμα με το πρωτότυπο μύθο.
- ~ Το βιβλίο του Ζουγανέλη-Πρόμοιρα με τίτλο *Αισώπου Μύθοι* έχουν αρκετά κοινά στοιχεία με τον αρχικό μύθο. Ο τίτλος, το περιεχόμενο του μύθου και ο σκοπός του μύθου είναι κοινός. Στο τραγούδι - ποίημα υπάρχει η αφήγηση και ο διάλογος του λιονταριού με την αλεπού, ενώ στον αρχικό μύθο υπάρχει μονόλογος. Επίσης στο ποίημα δεν υπάρχει επιμύθιο, ενώ στον μύθο υπάρχει το ηθικό δίδαγμα. Τέλος το τραγούδι αποτελείται από ανισοσύλλαβες στροφές και στίχους χωρίς την ύπαρξη ομοιοκαταληξίας.
- ~ Οι δύο διακεκομμένες διασκευές παρατηρείται ομοιότητα ως προς τον τίτλο, το περιεχόμενο και τον σκοπό του μύθου. Η διαφορά τους έπεται στην απουσία του ηθικού διδάγματος από το ποίημα του Ζουγανέλη.
- ~ Οι παραπάνω διασκευές αποτελούν ένα μικρό δείγμα των διάφορων εκδοχών που διατίθενται στο διαδίκτυο αλλά και σε έντυπη μορφή, ενώ ενδεικτικά παρατίθεται ένας από τους πιθανούς συνδέσμους για τον συγκεκριμένο μύθο <https://www.youtube.com/watch?v=9JtCmJEGoBg>

Το πλαίσιο του μύθου:

Ο κλασικός μύθος *Η λιοντάρη και η αλεπού* απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες αλλά προτείνεται κυρίως για μαθητές τόσο του νηπιαγωγείου όσο και του δημοτικού. Ο μύθος χαρακτηρίζεται από τα αλληγορικά στοιχεία του, τα οποία καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, οι μυαλωμένοι άνθρωποι προβλέπουν τους κινδύνους από διάφορα σημάδια και τους αποφεύγουν. Ο ηθικοδιδακτικός χαρακτήρας του μύθου τον κάνει κατάλληλο και για ενήλικες ενώ η προσωποποίηση των ζώων του μύθου είναι εξαιρετικά χρήσιμη για την κατανόηση του βαθύτερου νοήματος του μύθου από τους μαθητές, καθώς αποτελεί μια φανταστική ιστορία, ένα παραμύθι δηλαδή. Μερικές από τις διαφορές του μύθου και το παραμυθιού είναι ο διδακτικός χαρακτήρας του πρώτου σε σχέση με τον ψυχαγωγικό σκοπό του δεύτερου. Παρόλα αυτά δεν είναι όλα φανταστικά στον μύθο. Το μόνο εξωπραγματικό – φανταστικό στοιχείο του μύθου ζώων είναι η προσωποποίηση των ζώων. Ωστόσο, οι σκηνές στις οποίες διαδραματίζεται ο μύθος, οι καταστάσεις που αντιμετωπίζουν – διαχειρίζονται τα ζώα και οι σχέσεις ανάμεσά τους είναι πέρα για πέρα αληθινές, γιατί παρομοιάζουν την κοινωνία τους με την σημερινή κοινωνία των ανθρώπων.

7.5 Η αλεπού και ο πελαργός

Κάποτε η αλεπού κάλεσε τον γερανό για φαγητό. Θέλοντας να τον κοροϊδέψει, σέρβιρε τον χυλό πάνω σε πέτρες. Γι' αυτήν ήταν εύκολο να φάει με την γλώσσα της. Όχι όμως και για τον γερανό, που το ράμφος του τον δυσκόλευε. Την επόμενη μέρα, ο γερανός αποφάσισε να ανταποδώσει το γεύμα στην αλεπού. Έτσι την κάλεσε και σέρβιρε το φαγητό μέσα σε στάμνες με λεπτό και μακρύ στόμιο. Αυτός έτρωγε εύκολα χάρη στο μακρύ του ράμφος, μα η αλεπού παιδευότανε να βρει τρόπο για να φάει.

ΗΘΙΚΟ ΔΙΔΑΓΜΑ

Πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας τις ιδιαιτερότητες των συνανθρώπων μας, γιατί δεν είμαστε όλοι ίδιοι. Υπάρχουν άτομα που δεν μπορούν να κάνουν πράγματα καθημερινά που κάνουμε εμείς, όπως τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Υπάρχουν όμως, πράγματα που μπορούν να κάνουν με το μυαλό, με τα χέρια. Ο μύθος αναφέρεται στους ανθρώπους που τα λόγια τους είναι ενάρετα, μα τα έργα τους ανήθικα. Να φέρεσαι στους άλλους όπως θέλεις να σου φέρονται και εσένα. Ο μύθος θέλει να πει πως κάποιος που κοροϊδεύει τους άλλους μπορεί να βρεθεί στην ίδια θέση. Πολλές φορές ο αδύνατος νικάει τον δυνατό πιστεύοντας στις δυνατότητές του. Ενώ ο δυνατός, που υποτιμά τις δυνατότητες των άλλων, κάνει τον έξυπνο, τους κάνει να νιώθουν μειονεκτικά, πολλές φορές χάνει από κάποιον πιο αδύνατο. Οι άνθρωποι λοιπόν που κοροϊδεύουν, εξαπατούν και γελούν με τον πόνο του άλλου συχνά ρεζιλεύονται, πέφτουν στην ίδια τους την παγίδα, παθαίνουν το ίδιο και τελικά χάνουν τους φίλους τους και μένουν μόνοι τους. Έτσι λοιπόν καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως ότι δεν θέλουμε να μας κάνουν δεν πρέπει να το κάνουμε και εμείς στους άλλους.

Σχετικές παροιμίες: -“Γελάει καλύτερα όποιος γελάει τελευταίος”

Επίσης ποίημα για την αλεπού και το λελέκι έχει γράψει και ο Γιώργος Σακελλαρίδης.

Λελέκι είχε γείτονα
η αλεπού, που λέτε.
Σε δείπνο το εκάλεσε
κι ακούτε και ιδέτε!

Σε μπολ ρηχό του έβαλε
ζεστή σούπα να φάει.
Έμεινε εκείνο νηστικό
μα πριν στο σπίτι πάει,

την αλεπού εκάλεσε
σε δείπνο. Πήγε εκείνη.
Μα ωστόσο θεονήστικη
της έμελλε να μείνει.

Παρ' ότι η ψαρόσουπα
καλομαγειρεμένη,
ήτανε σε στενόλαιμο

βάζο ψηλό βαλμένη!

-“Λελέκι με ξεγέλασες!”
-“Μπα αλεπού, σου κάνω
ότι μου έκανες κι εσύ
τίποτα παραπάνω!”

Συμπέρασμα: Να φέρεσαι στους άλλους όπως θέλεις να σου φέρονται κι εσένα.

❧ Η Νατάσα Βιολιτζή έχει κάνει μία σύγχρονη διασκευή για τα παιδιά με τίτλο: «*Η αλεπού και ο πελαργός*». Ο μύθος ξεκινάει κάπως έτσι... Μια φορά και έναν καιρό, σε ένα όμορφο χωριό ζούσε ένας πελαργός με τη γυναίκα του και τα παιδιά τους. Έξω από το χωριό ζούσε μια πονηρή αλεπού με κοκκινωπή γούνα και φουντωτή ουρά. Μια μέρα, ο πελαργός και η αλεπού έτυχε να συναντηθούν στο δάσος. Ο πελαργός είχε βγει για να μαζέψει τροφή για τα παιδιά του και η αλεπού αφού τον είδε τον κάλεσε σε γεύμα. Ο πελαργός παραξενεύτηκε με την πρόταση της αλεπούς, αλλά στο τέλος δέχτηκε. Πήγε λοιπόν στο σπίτι της, κάθισε στο τραπέζι και η αλεπού τον σέρβιρε μια ζεστή και αχνιστή σούπα σε ρηχό όμως, πιάτο. Τότε κατάλαβε ο πελαργός, πως η αλεπού ήθελε να γελάσει μαζί του, αφού με το μακρύ του ράμφος ήταν αδύνατο να φάει τη σούπα σε ρηχό πιάτο. Έκανε λοιπόν πως έτρωγε και αφού τελείωσε και η αλεπού, την ευχαρίστησε και της είπε: «Ήταν πολύ νόστιμη η σούπα. Για να σου ανταποδώσω την φιλοξενία, θέλεις να έρθεις αύριο στο δικό μου σπίτι να φάμε μαζί;»

Η αλεπού δέχτηκε την πρόταση του και ο πελαργός ξεκίνησε για το σπίτι του. Σε όλη τη διαδρομή σκεφτόταν ότι η αλεπού τον κοροΐδεψε και ότι θα έπρεπε να πάρει το μάθημά της. Την επόμενη μέρα, ο πελαργός εξήγησε στη γυναίκα του τί του έκανε η αλεπού. Έτσι, της ζήτησε να ετοιμάσει ένα πολύ ωραίο δείπνο και να το σερβίρει σε γυάλες με ψηλό λαιμό. Όταν πλησίαζε η ώρα, η αλεπού, κουνιστή και λυγιστή, κουνώντας την φουντωτή ουρά της με καμάρι, ξεκίνησε για το σπίτι του πελαργού. Χτύπησε την πόρτα και η οικογένεια την υποδέχτηκε με χαμόγελο. Μόλις μπήκε σπίτι είπε: «Τι ωραία που μυρίζει! Μου τρέχουν τα σάλια! σχολίασε η αλεπού». Κάθισε στο τραπέζι, κι ο πελαργός με τη γυναίκα του έφεραν τις γυάλες. Ο πελαργός έχωσε αμέσως το ράμφος του μέσα στον ψηλό λαιμό της γυάλας και άρχισε να τρώει το φαγητό του με μεγάλη όρεξη. Η αλεπού προσπάθησε να χάσει τη μουσούδα της, αλλά άδικος κόπος. Ούτε μια μπουκιά δεν κατάφερε να φάει. Αφού τελείωσε το φαγητό του ο πελαργός, σηκώθηκαν από το τραπέζι και η αλεπού προχώρησε μουντωμένη και νηστική, αλλά χωρίς να πει λέξη. Καληνύχτισε την οικογένεια και έφυγε για το σπίτι της. Στο δρόμο σκεφτόταν συνεχώς, πως αν μαθευόταν το πάθημά της, τα άλλα ζώα δε θα την είχαν πια σε υπόληψη.

Σχετικές παροιμίες: -“Το έξυπνο πουλί από τη μύτη πιάνεται”

-“Κάνει τον λογαριασμό, χωρίς τον ξενοδόχο”

- ✚ Μία ακόμα σύγχρονη εκδοχή του μύθου αποτελεί το βιβλίο της Χρυσάνθης Φαφουτάκη-Νικολάου με τίτλο «Μύθοι Αισώπου διαλεγμένοι και σε στίχους ταιριασμένοι», το οποίο εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2015 από τις εκδόσεις “ΟΣΕΛΟΤΟΣ”.

Ανάλυση:

- ~ Το πρώτο ποίημα μοιάζει με τον αρχικό μύθο ως προς το περιεχόμενο και το επιμύθιο αλλά διαφέρει ως προς τον τίτλο, αφού ο τίτλος του ποιήματος είναι : Το πάθημα της αλεπούς: Στον αρχικό μύθο υπάρχει ο διάλογος, ενώ στο ποίημα δεν υπάρχει. Το ποίημα είναι μεγάλο σε έκταση αφού αποτελείται από 19 στροφές των τεσσάρων στίχων το καθένα και με ομοιοκαταληξία στους στίχους(2-4).
- ~ Η σύγχρονη διασκευή για παιδιά της Νατάσας Βιολιτζή με τίτλο “ η αλεπού και ο πελαργός” Οι ομοιότητες σε σχέση με τις διαφορές του μύθου και της διασκευής αυτής είναι ελάχιστες. Μία από τις ομοιότητες είναι η παρουσία διαλόγου. Στην διασκευή αυτή παρουσιάζεται ο πελαργός να έχει γυναίκα και παιδιά. Μία άλλη διαφορά είναι το φαγητό που σέρβιρε η αλεπού στον πελαργό και σε ποιο σκεύος. Στον μύθο του σερβίρει χυλό πάνω σε πέτρες, ενώ στην διασκευή του σερβίρει σούπα σε ρηχό πιάτο. Επίσης παρουσιάζεται ότι στο “ σπίτι” του πελαργού η γυναίκα του σερβίρει στην αλεπού το φαγητό σε γυάλα, ενώ στον αρχικό μύθο ο πελαργός της σέρβιρε το φαγητό σε στάμνα με λεπτό και μακρύ στόμιο.
- ~ Τα δύο ποιήματα έχουν κοινά στοιχεία μόνο το επιμύθιο, τις τετράστιχες στροφές και την ομοιοκαταληξία των στίχων(2-4). Οι διαφορές είναι ως προς τον τίτλο, όπου στο ποίημα του Σακελλαρίδη υπάρχει ο τίτλος” η αλεπού και το λελέκι” ενώ ο τίτλος του άλλου ποιήματος είναι “ Το πάθημα της αλεπούς”. Επίσης στο πρώτο ποίημα υπάρχει ο διάλογος ενώ στο δεύτερο όχι. Τέλος, διαφέρει και στην έκταση του ποιήματος .
- ~ Οι παραπάνω διασκευές αποτελούν ένα μικρό δείγμα των διάφορων εκδοχών που διατίθενται στο διαδίκτυο αλλά και σε έντυπη μορφή, ενώ ενδεικτικά παρατίθεται ένας από τους πιθανούς συνδέσμους για τον συγκεκριμένο μύθο <https://www.youtube.com/watch?v=hrMelmmq0fo>

Το πλαίσιο του μύθου:

Ο κλασικός μύθος *Η αλεπού και ο πελαργός* απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες αλλά προτείνεται κυρίως για μαθητές τόσο του νηπιαγωγείου όσο και του δημοτικού. Ο μύθος χαρακτηρίζεται από τα αλληγορικά στοιχεία του, τα οποία καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, ό,τι δεν θέλουμε να μας κάνουν δεν πρέπει να το κάνουμε και εμείς στους άλλους. Ο ηθικοδιδασκτικός χαρακτήρας του μύθου τον κάνει κατάλληλο και για ενήλικες ενώ η προσωποποίηση των ζώων του μύθου είναι εξαιρετικά χρήσιμη για την κατανόηση του βαθύτερου νοήματος του μύθου από τους μαθητές, καθώς αποτελεί μια φανταστική ιστορία, ένα παραμύθι δηλαδή. Μερικές από τις διαφορές του μύθου και το παραμυθιού είναι ο διδακτικός χαρακτήρας του πρώτου σε σχέση με τον ψυχαγωγικό σκοπό του δεύτερου. Παρόλα αυτά δεν είναι όλα φανταστικά στον μύθο. Το μόνο εξωπραγματικό – φανταστικό στοιχείο του μύθου ζώων είναι η προσωποποίηση των ζώων. Ωστόσο, οι σκηνές στις οποίες διαδραματίζεται ο μύθος,

οι καταστάσεις που αντιμετωπίζουν – διαχειρίζονται τα ζώα και οι σχέσεις ανάμεσά τους είναι πέρα για πέρα αληθινές, γιατί παρομοιάζουν την κοινωνία τους με την σημερινή κοινωνία των ανθρώπων.

7.6 Η αλεπού και το κοράκι

Μια φορά και έναν καιρό ήταν ένας κόρακας. Μια μέρα ο κόρακας βρήκε ένα κομμάτι τυρί, το άρπαξε και κάθισε στο κλαδί μιας ελιάς να το φάει με την ησυχία του. Εκείνη τη στιγμή έτυχε να περνάει κάτω από το δέντρο μια πονηρή και πεινασμένη αλεπού. Μόλις είδε το τυρί στο στόμα του κόρακα άρχισαν να της τρέχουν τα σάλια. Και αφού δεν μπορούσε να σκαρφαλώσει στο δέντρο για να κλέψει το τυρί από το στόμα του κόρακα, άρχισε να σκέφτεται με ποια πονηριά θα ξεγελάσει τον κόρακα για να του πάρει το τυρί. Αφού σκέφτηκε καλά-καλά, είπε: «Ω, κόρακα τι όμορφο πουλί που είσαι! Το φτέρωμά σου είναι κατάμαυρο και λάμπει, τα πόδια σου είναι λεπτά και όμορφα και τα νύχια σου μοιάζουν με μαργαριτάρια. Τα μάτια σου είναι τα πιο όμορφα και τα πιο έξυπνα και το ράμφος σου θα το ζήλευαν όλα τα πουλιά!» Ο κόρακας, που ήταν κουτός, μόλις τα άκουσε αυτά άρχισε να καμαρώνει πάνω στο κλαδί όλος περηφάνια και χαρά. Η αλεπού συνέχισε να λέει: «Με τόση ομορφιά και έξυπνάδα που έχεις θα έπρεπε να είσαι ο βασιλιάς όλων των πουλιών. Αχ, πόσο θα ήθελα να ακούσω την φωνή σου! Είμαι σίγουρη ότι θα είναι πιο γλυκιά και από του αηδονιού!» Ο κόρακας με όλα αυτά που άκουγε πήρε μεγάλη χαρά και μια και δυο ανοίγει το ράμφος του να τραγουδήσει: « Κρα, κρα, κρα...» Μόλις όμως άνοιξε το ράμφος του, το τυρί έπεσε κάτω και η πονηρή αλεπού άνοιξε το στόμα της και το έκανε μια χασιά! Γύρισε τότε και είπε στον κόρακα: «Κουτέ κόρακα σταμάτα πια με την αγριοφωνάρα σου. Αν είχες μυαλό τώρα θα ήσουν εσύ χορτάτος και εγώ νηστική, αλλά εγώ σε κοροϊδεύα και σου έφαγα το τυρί. Γεια σου τώρα και άλλη φορά να προσέχεις περισσότερο αυτούς που σε κολακεύουν γιατί μπορεί να σε ξανακοροϊδέψουν!»

❧ Υπάρχει και η παραλλαγή του μύθου όπου ο κόρακας παρουσιάζεται να κρατάει στο ράμφος του ένα κομμάτι κρέας και όχι τυρί.

❧ Ο μύθος σε μετάφραση του Ιωάννη. Μ. Κωνσταντάκου¹⁴

Το κοράκι και η αλεπού

[126.1] Ήταν κάποτε ένας κόρακας που άρπαξε ένα κομμάτι κρέας και κούρνιασε πάνω σε κάποιο δέντρο. Τον πρόσεξε, που λέτε, η αλεπού και ένωσε λαχτάρα να βάλει στο χέρι το κρέας. Γι' αυτό στήθηκε από κάτω από το δέντρο και βάλθηκε να εγκωμιάζει τον κόρακα: τί γεροδεμένος που είναι, και τί ωραίος, και πόσο θα του ταίριαζε να γίνει βασιλιάς των πουλιών, και φυσικά έτσι θα γινόταν εξάπαντος, αρκεί να είχε φωνή — όλο τέτοια του έλεγε. Ο κόρακας τότε, θέλοντας να της δείξει ότι διαθέτει και φωνή, άνοιξε το στόμα του και έκρωξε με όλη τη δύναμή του, αφήνοντας φυσικά το κρέας να πέσει. Αμέσως η αλεπού έτρεξε και άρπαξε τον μεζέ. Ύστερα φώναξε στο πουλί: «Κυρ-κόρακά μου, αν είχες και λίγο μυαλό, δεν θα σου έλειπε τίποτε για γίνεις βασιλιάς του κόσμου!».

Ο μύθος αυτός ταιριάζει για ανόητο άνθρωπο.

¹⁴ Πύλη της Ελληνικής Γλώσσας, A. Collectio Augustana /ΑΙΣΩΠ Μυθ 11.1-15b.1

- ❧ Σύγχρονη μορφή του μύθου αποτελεί η αφήγηση και το τραγούδι του συγκεκριμένου μύθου από το βιβλίο του Ζουγανέλη και του Πρόμοιρα¹⁵. Ο μύθος βρίσκεται σε τετράστιχα και τρίστιχα με ομοιοκαταληξία.

Ο κόρακας και η αλεπού

Ένας κόρακας liaζόταν σε μιας λεύκας το κλαρί
Και το ράμφος του κρατούσε πεντανόστιμο τυρί
Κάποια αλεπού τον βλέπει που 'χει πείνα φοβερή
Σχεδιάζει του λεβέντη πως να κλέψει την τροφή.

«Τι να κάνω, τι να κάνω», έλεγε η αλεπουδίτσα,
«το τυρί να πέσει χάμω, να γεμίσω την κοιλίτσα;
Τι να κάνω, τι να κάνω το τυρί να πέσει χάμω;
Η πονήρω πλησιάζει, φτάνει κάτω απ' το κλαρί,
Όλο σκέρτσο κι όλο νάζι και με γλύκα στη φωνή:
«Καλημέρα κόρακα μου. Τι μου κάνεις; Πως περνάς;
Όσο πας και ομορφαίνεις, κρίμα που δεν τραγουδάς»

«Τι να κάνω, τι να κάνω», έλεγε η αλεπουδίτσα,
«το τυρί να πέσει χάμω, να το κάνω μια μπουκίτσα;
Τι να κάνω, τι να κάνω το τυρί να πέσει χάμω;»

Με τις τόσες κολακείες του πουλιού θολώνει ο νους
Κι έτσι πέφτει στην παγίδα της πανούργας αλεπούς.
Μόλις άνοιξε το στόμα για να βγάλει μία φωνή,
Το τυρί πέφτει στο χώμα κι ούτε θα το ξαναδεί.

«Κόρακα μου, κόρακα μου»,
Λέει η αλεπουδίτσα,
«μια χαρά ειν' η φωνή σου,
Να 'χες γνώση μια σταλίτσα!
Κόρακα μου, κορακάκι,
Θαύμα ήταν το τυράκι!»

- ❧ Το ομότιτλο τραγούδι ερμηνεύει ο Κώστας Τζιαγκούλας και η Παυλίνα Γουλοπούλου.
❧ Επίσης μια σύγχρονη εκδοχή του μύθου βρίσκεται και στο βιβλίο του Πασχάλη Τσαρούχα¹⁶.

Η αλεπού και το κοράκι

Κόρακας πα' στο κλαρί

¹⁵“Αισώπου Μύθοι” των Γιάννη Ζουγανέλη και Χρήστου Πρόμοιρα, Εκδοτικός Οίκος: Α.Α. ΛΙΒΑΝΗ, 6^{ος} μύθος στη σειρά [περιέχει και CD με 19 τραγούδια εμπνευσμένα από τους μύθους του Αισώπου]

¹⁶“Τραγουδώ μύθους του Αισώπου” Πασχάλης Τσαρούχας, 2^η Έκδοση, Εκδόσεις “Διάπλαση” σελ. 14

Και στη μύτη του τυρί.
Κι από κάτω λιγωμένη
Μια αλεπούδα πεινασμένη.

Τον κοιτάζει μες τα μάτια
Και του λέει λόγια πολλά.
Όμορφα που ειν' τα φτερά σου,
Σαν τη νύχτα λαμπερά.

Και τα μάτια σου λιγώνουν
Κάθε μια καλοκυρά.
Έτσι δα που λαμπυρίζουν
Σαν τ' αστέρι του Βορρά.

Σίγουρα θα ήσουν στο δάσος
Άρχοντας και βασιλιάς
Αν φωνή καλή είχες
Λίγο όμορφα να τραγουδάς.

Κι έτσι ο κόρακας ξιπάστη,
Κάνει τον τραγουδιστή,
Κρα και κρα αγριοφωνάζει
Και του πέφτει το τυρί.

Μια χασιά η αλεπούδα
Το 'ριξε μες την κοιλιά.
Τη φωνή σου ακούω, του λέει,
Μα σου λείπουν τα μυαλά.

- ✚ Έχει γίνει θεατρική παράσταση από την θεατρική ομάδα Μικρός Νότος με τίτλο “ Αισώπου κόμικ” που περιελάμβανε διαδραστικά παιχνίδια, μουσική κτλ. Διαρκεί 60-75 λεπτά, ανάλογα με την ηλικία του κοινού και παρουσιάζεται στα σχολεία, σε φεστιβάλ και εκδηλώσεις κάθε είδους. Συνεχίζεται για 6^η συνεχή χρονιά σε σκηνοθεσία και μουσική επιμέλεια του Πέτρου Δαμουλή στο κείμενο του Τάσου Ράτζου. Οι ηθοποιοί είναι ο Νίκος Αξιώτης, η Χαρά Δημητριάδη, η Χαρά Τζόκα. Το βίντεο της παράστασης το επιμελήθηκε ο Κωνσταντίνος Γρηγορακάκης.
- ✚ Σύγχρονη όψη του μύθου αποτελεί η παιδική θεατρική παράσταση η οποία έγινε από το 1^ο νηπιαγωγείο Αστιαίας στις 18 Ιουνίου 2015.
- ✚ Επίσης, ο συγκεκριμένος μύθος υπάρχει και σε έμμετρη μορφή από τον Ανδρέα Γεωργιάδη στο βιβλίο του «Αισώπειοι μύθοι», το οποίο εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2016 από τις εκδόσεις “ΓΕΡΜΑΝΟΣ”.
- ✚ Μία ακόμα σύγχρονη εκδοχή του μύθου αποτελεί το βιβλίο της Χρυσάνθης Φαφουτάκη-Νικολάου με τίτλο «Μύθοι Αισώπου διαλεγμένοι και σε στίχους

ταιριασμένοι», το οποίο εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2015 από τις εκδόσεις “ΟΣΕΛΟΤΟΣ”.

- ✚ Ο μύθος έχει μελοποιηθεί από την Ευανθία Ρεμπούτσικα και την Ελένη Ζιώγα στο βιβλίο «Τι λέει η αλεπού» που περιλαμβάνει και CD.

Ανάλυση:

- ~ Ο συγκεκριμένος μύθος που βρίσκεται στο βιβλίο του Ζουγανέλη- Πρόμοιρα και υπάρχει και σε CD αποτελείται από τετράστιχες και τρίστιχες στροφές καθώς και με ομοιοκαταληξία. Κάτι παρόμοιο δεν υπάρχει στο αρχικό μύθο. Η μόνη ομοιότητα του τραγουδιού με τον μύθο είναι το κοινό περιεχόμενο. Ακόμα και ο τίτλος διαφέρει αφού ο τίτλος του τραγουδιού είναι “ ο κόρακας και η αλεπού”. Στο τραγούδι επίσης μονολογεί η αλεπού, ενώ στον μύθο υπάρχει ο διάλογος. Τέλος έχει ζευγαρωτή ομοιοκαταληξία και απουσιάζει το επιμύθιο.
- ~ Το ποίημα που βρίσκεται στο βιβλίο του Τσαρούχα, δεν διαφέρει ούτε στον τίτλο ούτε στο περιεχόμενο (με τον αρχικό μύθο). Υπάρχει ο μονόλογος της αλεπούς, κάτι που ισχύει και στο μύθο αυτό. Δεν έχει επιμύθιο όπως ο μύθος. Τέλος περιέχει 6 τετράστιχες στροφές με ομοιοκαταληξία στους στίχους 2-4.
- ~ Η μετάφραση του μύθου από τον κύριο Κωνσταντάκο, φέρει όλα τα σημαντικά στοιχεία του αρχικού μύθου. Ο τίτλος είναι κοινός, το περιεχόμενο του μύθου δεν αλλάζει, ενώ το ηθικό δίδαγμα παραμένει άθικτο. Ένα ακόμα στοιχείο που έμεινε αναλλοίωτο μέσα είναι ο μονόλογος του γαιδάρου.
- ~ Συγκριτικά, όλοι οι μύθοι έχουν διαφορές και ομοιότητες μεταξύ τους και μεταξύ αυτών των κειμενικών διασκευών και του αρχικού μύθου. Αρχικά, ο τίτλος *Το κοράκι και η αλεπού* που υπάρχει στον πρωτότυπο μύθο υπάρχει στην μετάφραση του Κωνσταντάκου και του Ζουγανέλη-Πρόμοιρα, όμως στο βιβλίο του Τσαρούχα ο τίτλος αντιστρέφεται και είναι *Η αλεπού και το κοράκι*. Επίσης, αναφορικά με το περιεχόμενο είναι εν μέρη κοινό αλλά αλλάζει ένα σημείο του μύθου, όπου το κοράκι έχει στο στόμα του κρέας και όχι τυρί. Στον αρχικό μύθο ο κόρακας έχει στο στόμα του κρέας. Το ίδιο αναφέρει και η μετάφραση του μύθου από τον Κωνσταντάκου, ενώ στο τραγούδι των Ζουγανέλη-Πρόμοιρα και στο βιβλίο του Τσαρούχα το κοράκι έχει στο στόμα του τυρί. Τέλος, όσον αφορά το επιμύθιο του μύθου, είναι κοινό με τις διακειμενικές διασκευές. Τέλος κοινό στοιχείο που παρατηρείται τόσο στον πρωτότυπο μύθο όσο και στις διακειμενικές διασκευές είναι ο μονόλογος της αλεπούς.
- ~ Στο κόμικ που παρουσιάσαμε παραπάνω, παρατηρούμε ότι δεν αλλάζει ο τίτλος αλλά ούτε το περιεχόμενό του αφού το κοράκι κρατά στο ράμφος του κρέας και όχι τυρί. Δεν υπάρχει επιμύθιο στο κόμικ, αλλά παρ’ όλα αυτά αναδύεται σαν αποτέλεσμα μέσα από τα λόγια της αλεπούς. Τόσο στον αρχικό μύθο όσο και στο κόμικ υπάρχει ο διάλογος και όχι ο μονόλογος όπως στα προηγούμενα ποιήματα.
- ~ Οι παραπάνω διασκευές αποτελούν ένα μικρό δείγμα των διάφορων εκδοχών που διατίθενται στο διαδίκτυο αλλά και σε έντυπη μορφή, ενώ ενδεικτικά παρατίθεται ένας από τους πιθανούς συνδέσμους για τον συγκεκριμένο μύθο <https://www.youtube.com/watch?v=cErHDO0QklU&t=9s>

Το πλαίσιο του μύθου:

Ο κλασικός μύθος *Η αλεπού και το κοράκι* απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες αλλά προτείνεται κυρίως για μαθητές τόσο του νηπιαγωγείου όσο και του δημοτικού. Ο μύθος χαρακτηρίζεται από τα αλληγορικά στοιχεία του, τα οποία καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, πρέπει να προσέχεις περισσότερο αυτούς που σε κολακεύουν γιατί μπορεί να σε κοροϊδέψουν!» Ο ηθικοδιδακτικός χαρακτήρας του μύθου τον κάνει κατάλληλο και για ενήλικες ενώ η προσωποποίηση των ζώων του μύθου είναι εξαιρετικά χρήσιμη για την κατανόηση του βαθύτερου νοήματος του μύθου από τους μαθητές, καθώς αποτελεί μια φανταστική ιστορία, ένα παραμύθι δηλαδή. Μερικές από τις διαφορές του μύθου και το παραμυθιού είναι ο διδακτικός χαρακτήρας του πρώτου σε σχέση με τον ψυχαγωγικό σκοπό του δεύτερου. Παρόλα αυτά δεν είναι όλα φανταστικά στον μύθο. Το μόνο εξωπραγματικό – φανταστικό στοιχείο του μύθου ζώων είναι η προσωποποίηση των ζώων. Ωστόσο, οι σκηνές στις οποίες διαδραματίζεται ο μύθος, οι καταστάσεις που αντιμετωπίζουν – διαχειρίζονται τα ζώα και οι σχέσεις ανάμεσά τους είναι πέρα για πέρα αληθινές, γιατί παρομοιάζουν την κοινωνία τους με την σημερινή κοινωνία των ανθρώπων.

7.7 Ο μυλωνάς, ο γιος του και ο γάιδαρος

«Κοιτάζετε, καλέ, τους ανόητους! Πηγαίνουν ποδαρόδρομο κι αφήνουν το γαϊδούρι τους ξεφόρτωτο! Καλοπέραση ο γάιδαρος!» Ο μυλωνάς, που δικός του ήταν ο γάιδαρος, άκουσε τις κοροϊδίες των κοριτσιών που πέρασαν από μπροστά τους κι ανέβασε τον γιο του στο γαϊδούρι τους. «Μπα σε καλό τους, τις γρουσουζες, μας γλωσσόφαγαν... Τόσο δρόμο κάναμε, κοντεύουμε στην πόλη για το παζάρι, και να μας βγει ξινό!» Ο μυλωνάς κι ο γιος του συνέχισαν το δρόμο τους κι είχαν ελπίδες πως θα τον πουλούσαν τον γαϊδαράκο τους σε καλή τιμή. «Το κακομαθημένο το νιάναρο στρογγυλοκάθεται στον γάιδαρο κι ο γέρος πατέρας αγκομαχάει πίσω του, κούνησαν τα κεφάλια τους δυο συντοπίτες τους, καθώς τους συνάντησαν στο τελευταίο τρίστρατο πριν το παζάρι». Ο μυλωνάς μας αμέσως κατέβασε τον γιο του από το ζώο κι ανέβηκε ο ίδιος στο γαϊδούρι τους. «Κατέβα γρήγορα, αρκετά καλοκάθισες», είπε στον γιο του και χαμογέλασε αμήχανα στους δύο γείτονες του. Μα λίγο παρακάτω, στην είσοδο της πλατείας μια συντροφιά από γυναίκες και παιδιά, καθώς τον έβλεπαν να κατηφορίζει για το παζάρι, φώναξαν: «Καλέ, σου βαστάει η ψυχή να πηγαίνεις εσύ καβάλα και το καημένο το παιδάκι να μην μπορεί να σε προφτάσει;» Αχ, ο καημένος ο μυλωνάς μας, που ήθελε όλο τον κόσμο να ευχαριστήσει, έβαλε τον γιο του να καθίσει πίσω του, στα καπούλια του γαϊδάρου! Αλλά εκεί, μπροστά στην πλατεία που γινόταν το παζάρι, τον βλέπει ένας πρωτευουσιάνος κι αγριεμένος του φωνάζει: «Θα σας καταγγείλω που παραφορτώνετε το δύστυχο το ζώο. Το σωστό είναι να κουβαλάτε εσείς το γάιδαρο κι όχι αυτός εσάς!» Τι να κάνει ο αγαθός ο μυλωνάς; Έδεσαν με τον γιο του τα πόδια του γαϊδάρου, πέρασαν ένα ξύλο και τον κρέμασαν στον ώμο τους. Τότε όμως όλοι, εμπορευόμενοι και περαστικοί, γυναίκες και παιδιά, σκάσανε στα γέλια. Από παντού τρέχανε να τους δουν. «Τρέξτε, τρέξτε να δείτε τους τρελούς που κουβαλάνε το γαϊδούρι τους!». Ο μυλωνάς μας, ντροπιασμένος, πήρε τον γιο του, πήρε και το γαϊδούρι του και γύρισαν στο σπίτι τους και στο χωριό τους κι ούτε τους είδαν... «Όποιος θέλει να τους ευχαριστήσει όλους, δεν ευχαριστεί κανέναν», μουρμούρισε η γυναίκα του θυμωμένη και δεν τον άφησε να ξαναπάει στην πόλη.

ΗΘΙΚΟ ΔΙΔΑΓΜΑ

Σκοπός της ιστορίας είναι να δείξει ότι ο καθένας έχει την δική του γνώμη και δεν υπάρχει τρόπος κάποιος να μπορεί να τις ικανοποιήσει όλες.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΥΘΟΥ: Ο μυλωνάς κι ο γάιδαρος του, λοιπόν, είναι μια απόλυτα διδακτική ιστορία για τους πολιτικούς μας ταγούς, δείχνοντας πως η επίλυση ενός προβλήματος, η υλοποίηση ενός στόχου, απαιτούν σχέδιο, και απαραίτητη προϋπόθεση είναι να μην αποκλίνουν από αυτό, να μην ακολουθούν τυφλά τη γνώμη των άλλων και να μην προσπαθούν να τους ικανοποιήσουν όλους για να είναι αρεστοί. Το ζητούμενο για έναν πολιτικό είναι πρωτίστως να είναι χρήσιμος για την κοινωνία, κι ο χρήσιμος μπορεί να γίνει αρεστός. Ο αρεστός όμως, δεν είναι απαραίτητα και χρήσιμος.

Σύγχρονη μορφή του μύθου βρίσκεται επίσης στο βιβλίο του Πασχάλη Τσαρούχα¹⁷.

Ο μυλωνάς ο γιος του και ο γάιδαρος τους

Γάιδαρο τραβάν,
Γάιδαρο τον παν,
Να ο πατέρας, να και ο γιος,
Γάιδαρο πουλάν.

Πάει μπρος ο γάιδαρος,
Πίσω οι δυο παρέα,
Βλέπουν κόρη όμορφη,
Θαυμαστή και ωραία.

Τι κορόιδα είσαστε
Και οι δυο μαζί!
Γάιδαρος ξεφόρτωτος
Και εσείς πεζοί!

Γάιδαρο τραβάν,
γάιδαρο τον παν,
να ο πατέρας, να και ο γιος,
γάιδαρο πουλάν.

Πάει καβάλα τώρα ο γιος
Κι ο πατέρας πίσω.
Βλέπουν μια γριά ζαβή,
Να σ' τ' ομολογήσω

Ανάλυση:

- ~ Το ποίημα του Τσαρουχά μοιάζει με τον μύθο μόνο στον τίτλο και στο περιεχόμενο. Ωστόσο δεν περιλαμβάνεται όλος ο μύθος στο ποίημα. Απουσιάζει το επιμύθιο. Επίσης μία άλλη διαφορά υπάρχει στον μονόλογο του ποιήματος (από τις γυναίκες, οι οποίες τους κατακρίνουν η κάθε μία για αυτό που βλέπει), ενώ στο μύθο υπάρχει διάλογος. Τέλος το ποίημα αποτελείται από 5 τετράστιχες στροφές χωρίς ομοιοκαταληξία. Υπάρχει αφήγηση και τα πρόσωπα παραμένουν τα ίδια στο ποίημα.
- ~ Η παραπάνω διασκευή αποτελεί ένα μικρό δείγμα των διάφορων εκδοχών που διατίθενται στο διαδίκτυο αλλά και σε έντυπη μορφή, ενώ ενδεικτικά παρατίθεται ένας από τους πιθανούς συνδέσμους για τον συγκεκριμένο μύθο <https://www.youtube.com/watch?v=qCpIRUBJGfU>

Το πλαίσιο του μύθου:

Ο κλασικός μύθος *Ο μυλωνάς, ο γιος του και ο γάιδαρος* απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες αλλά προτείνεται κυρίως για μαθητές τόσο του νηπιαγωγείου όσο και του

¹⁷“Τραγουδώ μύθους του Αισώπου” Πασχάλης Τσαρούχας, 2^η Έκδοση, Εκδόσεις “Διάπλαση” σελ. 26

δημοτικού. Ο μύθος χαρακτηρίζεται από τα αλληγορικά στοιχεία του, τα οποία καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, ο καθένας έχει την δική του γνώμη και δεν υπάρχει τρόπος κάποιος να μπορεί να τις ικανοποιήσει όλες. Ο ηθικοδιδακτικός χαρακτήρας του μύθου τον κάνει κατάλληλο και για ενήλικες ενώ η προσωποποίηση των ζώων του μύθου είναι εξαιρετικά χρήσιμη για την κατανόηση του βαθύτερου νοήματος του μύθου από τους μαθητές, καθώς αποτελεί μια φανταστική ιστορία, ένα παραμύθι δηλαδή. Μερικές από τις διαφορές του μύθου και το παραμυθιού είναι ο διδακτικός χαρακτήρας του πρώτου σε σχέση με τον ψυχαγωγικό σκοπό του δεύτερου. Παρόλα αυτά δεν είναι όλα φανταστικά στον μύθο. Το μόνο εξωπραγματικό – φανταστικό στοιχείο του μύθου ζώων είναι η προσωποποίηση των ζώων. Ωστόσο, οι σκηνές στις οποίες διαδραματίζεται ο μύθος, οι καταστάσεις που αντιμετωπίζουν – διαχειρίζονται τα ζώα και οι σχέσεις ανάμεσά τους είναι πέρα για πέρα αληθινές, γιατί παρομοιάζουν την κοινωνία τους με την σημερινή κοινωνία των ανθρώπων.

7.8 Άλογο και φορτωμένο γαϊδούρι

Ένας γεωργός είχε στον στάβλο του ένα άλογο κι ένα γαϊδούρι. Πάντα το άλογο περήφανο πορευόταν και δεν καταδεχόταν το καημένο το γαϊδούρι, που φορτωμένο αγκομαχούσε... «Σε παρακαλώ, σύντροφέ μου, σήκωσε λίγο από το βάρος μου, γιατί δε θα αντέξω και θα σωριαστώ». «Από πού κι ως πού σύντροφοι», γλιμίντρισε ακατάδεχτα το άλογο και βιαστικά τράβηξε μπροστά στον ανήφορο. Το καημένο το γαϊδουράκι συλλογιόταν πως μαζί ζούσαν, τρώγαν και δούλευαν με το ίδιο αφεντικό και μοιράζονταν μαζί τα βάρη της δουλειάς και περίμενε, μάταια όμως, την κατανόηση και τη συμπαράσταση του αλόγου. Στύλωνε τα πόδια του κι έκανε κουράγιο και τα κατάφερνε, αλλά με πολύ κόπο. Μια μέρα όμως το φορτίο ήταν ασήκωτο και το γαϊδουράκι ιδρώνει και ιδρώνει και ξεφυσούσε κι η ζέστη κι η ανηφοριά το είχαν λυγίσει... «Δε θα αντέξω σίγουρα αυτή τη φορά... Αν θέλεις να σωθώ, σύντροφέ μου, πάρε λίγο από το βάρος μου.» Σιγά να μην έπαιρνε το βάρος του... Είχε τα δικά του δεμάτια το σανό, να κουβαλούσε κι άλλο... «Παραλογίζεται ο γαϊδαράκος», σκέφτηκε κι ούτε που τον κοίταξε. «Μπαααμ», ακούστηκε το γαϊδουράκι, καθώς έσκασε και σωριάστηκε ψόφιο στο μονοπάτι! Κι ο γεωργός φόρτωσε στο άλογο όχι μόνο το φορτίο αλλά και το τομάρι του γαϊδάρου. «Αλίμονο μου, τι έπαθα ο δύστυχος», θρηνούσε το άλογο. «Αλλά καλά να πάθω. Αφού δε θέλησα να φορτωθώ μένα μικρό παραπανίσιο βάρος του συνεργάτη μου, τώρα κουβαλώ και το τομάρι του!!!» «Εμ, έτσι είναι», του σφύριξε μια σοφή κουκουβάγια πάνω από το δέντρο που περνούσε! «Όταν οι δυνατοί και πλούσιοι δε βοηθάμε στη ζωή τους φτωχούς κι αδύναμους, δείχνοντας αλληλεγγύη, τότε μια μέρα όλοι θα υποφέρουμε και θα χαθούμε.»

ΗΘΙΚΟ ΔΙΔΑΓΜΑ

Η κακή συμπεριφορά φέρνει μαζί και την τιμωρία της. Αν όμως οι μεγάλοι- δυνατοί συμμετέχουν στα θέματα των μικρών- αδύναμων, τότε θα σωθούν και οι δύο στη ζωή τους.¹⁸

Σχετικές παροιμίες: -“Πούλα το άλογό σου και κράτα το γάιδαρο σου”

❧ Ο μύθος σε μετάφραση του Ιωάννη. Μ. Κωνσταντάκου¹⁹

Το άλογο και ο γάιδαρος

[286.1] Ήταν κάποιος άνθρωπος που είχε στην κατοχή του ένα άλογο και ένα γαϊδούρι. Καθώς λοιπόν πορεύονταν μια μέρα όλοι μαζί στο δρόμο, ο γάιδαρος παρακάλεσε τον σύντροφό του: «Αμάν αδελφέ, να χαρείς, σήκωσε πάνω σου λίγο από το δικό μου φορτίο, αλλιώς μά την αλήθεια δεν θα τα βγάλω πέρα». Όμως το άλογο δεν ήθελε ούτε να το ακούσει κάτι τέτοιο. Αποτέλεσμα: στο τέλος ο γάιδαρος σωριάστηκε κάτω και ψόφησε από την εξάντληση. Τότε το αφεντικό τα στοίβαξε όλα πάνω στο άλογο, ακόμη και το τομάρι του ψόφιου ζώου. Έτσι, που λέτε, απέμεινε το άλογο να θρηνεί και να κλαίγεται: «Αχ δυστυχία μου, συμφορά μου! Πώς την έπαθα έτσι ο άμοιρος εγώ! Γιατί

¹⁸Θεόδωρος Γ. Μαυρόπουλος, εκδόσεις “ΖΗΤΡΟΣ”. 177 (C. 125. F. 24. B. 7.) σελ. 248-251.

¹⁹ Πύλη της Ελληνικής Γλώσσας, A. Collectio Augustana /ΑΙΣΩΠ Μυθ 11.1-15b.1

δεν δέχτηκα τότε να επωμιστώ λιγουλάκι παραπανίσιο βάρος; Νά τώρα που αναγκάζομαι να τα βαστάξω όλα, φορτίο και τομάρι μαζί».

Το δίδαγμα του μύθου: Οι μεγαλουσιάνοι καλό είναι να συνεργάζονται με τους πιο παρακατιανούς. Έτσι θα προκόψουν και οι μεν και οι δε στη ζωή

✎ Σύγχρονη όψη του μύθου βρίσκουμε στο βιβλίο του Ζουγανέλη²⁰.

Ο γαΐδαρος και το άλογο

Ένα άλογο περήφανο και ψωροφαντασμένο
Στο γαΐδαράκο μίλαγε με φρύδι σηκωμένο.
«Κάνε στην μπάντα, ασήμαντε... στάσου να προσπεράσω,
Να πάω στην πόλη βιάζομαι, δεν θέλω να βραδιάσω».

«Εγώ είμαι τ' άλογο, ο Ντορής,
Απόγονος της αστραπής!»
«Και εγώ ο κυρ Μέντιος, ο νταής,
Τ' αδέρφι της υπομονής!»

Μα οι καιροί αλλάζανε και να σου... γερασμένο
Αγκομαχούσε τ' άλογο σκυφτό και φορτωμένο.
Να τος και ο γαΐδαράκος μας, περνούσε μες την ώρα,
Το ξιπασμένο άλογο κοιτούσε με συμπόνια.

«Εγώ είμαι τ' άλογο ο Ντορής,
Μα γέρασα ο δυστυχής!»
«Και εγώ ο κυρ Μέντιος ο νταής,
Αργός, μα πάντα ασφαλής!»

Πέρα από την αφήγηση υπάρχει και τραγούδι με τον ίδιο τίτλο, το οποίο ερμηνεύει ο Γιάννης Ζουγανέλης.

✚ Μία ακόμα σύγχρονη εκδοχή του μύθου αποτελεί το βιβλίο της Χρυσάνθης Φαφουτάκη-Νικολάου με τίτλο «Μύθοι Αισώπου διαλεγμένοι και σε στίχους ταιριασμένοι», το οποίο εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2015 από τις εκδόσεις “ΟΣΕΛΟΤΟΣ”.

Ανάλυση:

~ Η μετάφραση του μύθου από τον κύριο Κωνσταντάκο, φέρει όλα τα σημαντικά στοιχεία του αρχικού μύθου. Ο τίτλος είναι κοινός, το περιεχόμενο του μύθου δεν αλλάζει, ενώ το ηθικό δίδαγμα παραμένει άθικτο. Ένα ακόμα στοιχείο που έμεινε αναλλοίωτο μέσα είναι ο μονόλογος του γαϊδάρου και στη συνέχεια του αλόγου.

²⁰“Αισώπου Μύθοι” των Γιάννη Ζουγανέλη και Χρήστου Πρόμοιρα, Εκδοτικός Οίκος: Α.Α. ΛΙΒΑΝΗ, 1^{ος} μύθος στη σειρά [περιέχει και CD με 19 τραγούδια εμπνευσμένα από τους μύθους του Αισώπου]

- ~ Στο ποίημα–τραγούδι του Ζουγανέλη το μόνο κοινό στοιχείο είναι οι χαρακτήρες . ο τίτλος “ο γάιδαρος και το άλογο” είναι διαφορετικός του μύθου. Όσον αφορά το περιεχόμενο ο γάιδαρος ζει και πεθαίνει το άλογο. Στην αρχή το άλογο κοιτούσε με υπεροψία το γαϊδούρι ενώ στη συνέχεια όταν το άλογο γέρασε και φαινόταν ταλαιπωρημένος ο γάιδαρος του κοιτούσε με συμπόνια. Αποτελείται από ανισοσύλλαβους στίχους και από τέσσερις τετράστιχες στροφές. Τέλος υπάρχει ο μονόλογος του αλόγου και του γαϊδαρου ενώ στο αρχικό μύθο επικοινωνούν μεταξύ τους. Έχουμε ζευγαρωτή ομοιοκαταληξία στο 1^ο και 3^ο τετράστιχο και στο 2^ο και 4^ο πλεκτή ομοιοκαταληξία.
- ~ Οι παραπάνω διασκευές αποτελούν ένα μικρό δείγμα των διάφορων εκδοχών που διατίθενται στο διαδίκτυο αλλά και σε έντυπη μορφή, ενώ ενδεικτικά παρατίθεται έναν από τους πιθανούς συνδέσμους για τον συγκεκριμένο μύθο <https://www.youtube.com/watch?v=8d69FDz0rcI>

Το πλαίσιο του μύθου:

Ο κλασικός μύθος *Άλογο και φορτωμένο γαϊδούρι* απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες αλλά προτείνεται κυρίως για μαθητές τόσο του νηπιαγωγείου όσο και του δημοτικού. Ο μύθος χαρακτηρίζεται από τα αλληγορικά στοιχεία του, τα οποία καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, η κακή συμπεριφορά φέρνει μαζί και την τιμωρία της. Ο ηθικοδιδασκτικός χαρακτήρας του μύθου τον κάνει κατάλληλο και για ενήλικες ενώ η προσωποποίηση των ζώων του μύθου είναι εξαιρετικά χρήσιμη για την κατανόηση του βαθύτερου νοήματος του μύθου από τους μαθητές, καθώς αποτελεί μια φανταστική ιστορία, ένα παραμύθι δηλαδή. Μερικές από τις διαφορές του μύθου και το παραμυθιού είναι ο διδακτικός χαρακτήρας του πρώτου σε σχέση με τον ψυχαγωγικό σκοπό του δεύτερου. Παρόλα αυτά δεν είναι όλα φανταστικά στον μύθο. Το μόνο εξωπραγματικό – φανταστικό στοιχείο του μύθου ζώων είναι η προσωποποίηση των ζώων. Ωστόσο, οι σκηνές στις οποίες διαδραματίζεται ο μύθος, οι καταστάσεις που αντιμετωπίζουν – διαχειρίζονται τα ζώα και οι σχέσεις ανάμεσά τους είναι πέρα για πέρα αληθινές, γιατί παρομοιάζουν την κοινωνία τους με την σημερινή κοινωνία των ανθρώπων.

7.9 Γάιδaros πετεινός και λιοντάρι

Μια φορά ζούσαν στο ίδιο αγρόκτημα ο γάιδaros και ο πετεινός. Το λιοντάρι, που λέτε, βασανιζόταν εκείνον τον καιρό από μεγάλη πείνα· γι' αυτό παραφύλαξε τον γάιδaros και ήταν έτοιμο να εισβάλει στη φάρμα και να τον κατασπαράξει. Πάνω στην ώρα, όμως, λάλησε ο πετεινός, και το λιοντάρι τρόμαξε τόσο πολύ με τον θόρυβο αυτό (πράγματι, όπως λένε, τα λιοντάρια τα φοβίζει το κράξιμο του κόκορα) που το έβαλε στα πόδια, όπου φύγει-φύγει. Ο γάιδaros τότε αναθάρρησε και το πήρε πολύ επάνω του με αυτό που έγινε: «Σιγά το λιοντάρι, που σκιάχτηκε τον πετεινό!». Βγήκε λοιπόν έξω με σκοπό να διώξει το θηρίο μακριά. Μόλις όμως ξεμάκρυνε κάπως από το αγρόκτημα, το λιοντάρι έκανε μεταβολή και του επιτέθηκε, κάνοντάς τον μια χασιά.

ΗΘΙΚΟ ΔΙΔΑΓΜΑ

Έτσι και μερικοί άνθρωποι που βλέπουν τους εχθρούς τους να ταπεινώνονται και αποθρασύνονται για το λόγο αυτό χωρίς να το καταλάβουν καταστρέφουν τους εαυτούς τους.²¹

Σχετικές παροιμίες: “Είπε ο γάιδaros τον πετεινό κεφάλα”

❧ Ο μύθος σε μετάφραση του Ιωάννη. Μ. Κωνσταντάκου²²

Ο γάιδaros, ο πετεινός και το λιοντάρι

[84.1] Μια φορά ζούσαν στο ίδιο αγρόκτημα ο γάιδaros και ο πετεινός. Το λιοντάρι, που λέτε, βασανιζόταν εκείνον τον καιρό από μεγάλη πείνα· γι' αυτό παραφύλαξε τον γάιδaros και ήταν έτοιμο να εισβάλει στη φάρμα και να τον κατασπαράξει. Πάνω στην ώρα, όμως, λάλησε ο πετεινός, και το λιοντάρι τρόμαξε τόσο πολύ με τον θόρυβο αυτό (πράγματι, όπως λένε, τα λιοντάρια τα φοβίζει το κράξιμο του κόκορα) που το έβαλε στα πόδια, όπου φύγει-φύγει. Ο γάιδaros τότε αναθάρρησε και το πήρε πολύ επάνω του με αυτό που έγινε: «Σιγά το λιοντάρι, που σκιάχτηκε τον πετεινό!». Βγήκε λοιπόν έξω με σκοπό να διώξει το θηρίο μακριά. Μόλις όμως ξεμάκρυνε κάπως από το αγρόκτημα, το λιοντάρι έκανε μεταβολή και του επιτέθηκε, κάνοντάς τον μια χασιά.

Έτσι συμβαίνει και με μερικούς ανθρώπους: Άμα δουν τους εχθρούς τους να ταπεινώνονται, αυτοί το παίρνουν πάνω τους και αποθρασύνονται, με αποτέλεσμα οι εχθροί τους να τους λιανίσουν πριν καλά-καλά το καταλάβουν.

²¹Θεόδωρος Γ. Μαυρόπουλος, εκδόσεις “ΖΗΤΡΟΣ”. 323 (S. 83. C. 66 etp. 315. F. 70.) σελ. 410-411.

²² Πύλη της Ελληνικής Γλώσσας, A. Collectio Augustana /ΑΙΣΩΠ Μυθ 11.1-15b.1

- ✚ Επίσης, ο συγκεκριμένος μύθος υπάρχει και σε έμμετρη μορφή από τον Ανδρέα Γεωργιάδη στο βιβλίο του «Αισώπειοι μύθοι», το οποίο εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2016 από τις εκδόσεις “ΓΕΡΜΑΝΟΣ”.
- ✚ Μία ακόμα σύγχρονη εκδοχή του μύθου αποτελεί το βιβλίο της Χρυσάνθης Φαφουτάκη-Νικολάου με τίτλο «Μύθοι Αισώπου διαλεγμένοι και σε στίχους ταιριασμένοι», το οποίο εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2015 από τις εκδόσεις “ΟΣΕΛΟΤΟΣ”.
- ✚ Ο μύθος υπάρχει και στο βιβλίο «Οι μύθοι του Αισώπου», οι οποίοι δημοσιεύτηκαν από τις εκδόσεις “Άγκυρα” το 2005.
- ✚ Οι παραπάνω διασκευές αποτελούν ένα μικρό δείγμα των διάφορων εκδοχών που διατίθενται στο διαδίκτυο αλλά και σε έντυπη μορφή.

Ανάλυση:

- ~ Η μετάφραση του μύθου από τον κύριο Κωνσταντάκο, φέρει όλα τα σημαντικά στοιχεία του αρχικού μύθου. Ο τίτλος είναι κοινός, το περιεχόμενο του μύθου δεν αλλάζει, ενώ το ηθικό δίδαγμα παραμένει άθικτο. Ένα ακόμα στοιχείο που έμεινε αναλλοίωτο μέσα είναι ο μονόλογος του γαιδάρου.
- ~ Η παραπάνω διασκευή αποτελεί ένα μικρό δείγμα των διάφορων εκδοχών που διατίθενται στο διαδίκτυο αλλά και σε έντυπη μορφή, ενώ ενδεικτικά παρατίθεται ένας από τους πιθανούς συνδέσμους για τον συγκεκριμένο μύθο <https://www.youtube.com/watch?v=fybhd4-j5QE>

Το πλαίσιο του μύθου:

Ο κλασικός μύθος *Γάιδαρος πετεινός και λιοντάρι* απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες αλλά προτείνεται κυρίως για μαθητές τόσο του νηπιαγωγείου όσο και του δημοτικού. Ο μύθος χαρακτηρίζεται από τα αλληγορικά στοιχεία του, τα οποία καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, οι άνθρωποι που βλέπουν τους εχθρούς τους να ταπεινώνονται και αποθρασύνονται για το λόγο αυτό χωρίς να το καταλάβουν καταστρέφουν τους εαυτούς τους. Ο ηθικοδιδασκτικός χαρακτήρας του μύθου τον κάνει κατάλληλο και για ενήλικες ενώ η προσωποποίηση των ζώων του μύθου είναι εξαιρετικά χρήσιμη για την κατανόηση του βαθύτερου νοήματος του μύθου από τους μαθητές, καθώς αποτελεί μια φανταστική ιστορία, ένα παραμύθι δηλαδή. Μερικές από τις διαφορές του μύθου και το παραμυθιού είναι ο διδασκτικός χαρακτήρας του πρώτου σε σχέση με τον ψυχαγωγικό σκοπό του δεύτερου. Παρόλα αυτά δεν είναι όλα φανταστικά στον μύθο. Το μόνο εξωπραγματικό – φανταστικό στοιχείο του μύθου ζώων είναι η προσωποποίηση των ζώων. Ωστόσο, οι σκηνές στις οποίες διαδραματίζεται ο μύθος, οι καταστάσεις που αντιμετωπίζουν – διαχειρίζονται τα ζώα και οι σχέσεις ανάμεσά τους είναι πέρα για πέρα αληθινές, γιατί παρομοιάζουν την κοινωνία τους με την σημερινή κοινωνία των ανθρώπων.

7.10 Ο γάιδαρος και η λεοντή

Κάποτε ένας γάιδαρος, ταλαιπωρημένος από το αφεντικό του, ονειρευόταν αλλαγή θέσης στην κοινωνία των ζώων. Μια μέρα βρήκε, λοιπόν, ένα τομάρι λιονταριού και σκέφτηκε “Α, τι καλά! Άλλαξε η τύχη μου. Τώρα μπορώ να αλλάξω δέρμα και να γίνω αυτό που πάντα ήθελα”. Έτσι ο γάιδαρος φόρεσε τη λεοντή και έσπευσε στο δάσος. Με βρυχηθμούς τρόμαζε τα άλλα ζώα. Επιτέλους του έδειχναν “σεβασμό”, φόβο και δέος. Ήταν μεγαλοπρεπής, αξιοθαύμαστος, περήφανος για αυτό που είχε γίνει. Αλλά να που κάποια στιγμή ήρθε στο δρόμο του μια μικρή αλεπού. Βρυχήθηκε και βρυχήθηκε αλλά τίποτε. Η αλεπού δεν τρόμαξε, απλά στεκόταν και τον κοιτούσε χαμογελώντας. «Θα σε φάω» της είπε αλλά και πάλι δεν την τρόμαξε. «Ξέρω πως δεν θα με φας. Με περνάς για ανόητη; Ξέρω πως είσαι εσύ, μπορώ να καταλάβω τη φωνή σου, δεν είσαι λιοντάρι, είσαι ο γάιδαρος». Ο γάιδαρος στάθηκε και κατάλαβε πως σύντομα όλοι θα ήξεραν ποιος ήταν πραγματικά. Βλέπεις τα ωραία ρούχα μπορεί να μεταμφιέζουν αλλά τα ανόητα λόγια πάντα θα αποκαλύπτουν τον ανόητο.

ΗΘΙΚΟ ΔΙΔΑΓΜΑ

Έτσι μερικοί απαίδευτοι, που θεωρούν ότι είναι κάποιοι με τα εξωτερικά παραφουσκώματα, αποκαλύπτονται από την προσωπική φλυαρία τους.²³ Μπορείς δηλαδή, να δηλώσεις λιοντάρι, μπορείς να βρυχηθείς σαν λιοντάρι αλλά όταν έρθει ο καιρός να αντιμετωπίσεις την αλεπού δεν θα χρειαστείς το βρυχηθμό του αλλά τη φύση του. Με άλλα λόγια όταν είσαι φτωχός και άσημος, μη μιμείσαι την συμπεριφορά των πλούσιων ανθρώπων, μήπως κάποτε καταγελαστείς και κινδυνεύσεις, διότι το ξένο είναι αταίριαστο.²⁴ Για να καταλάβεις λοιπόν, έναν άνθρωπο τι είναι και τι αξίζει, δεν αρκεί να τον δεις, πρέπει και να τον ακούσεις να μιλάει. Αυτός είναι και ο λόγος που οι αρχαίοι Έλληνες συνήθιζαν να κάνουν μια σαφή διάκριση ανάμεσα στο “είναι” και στο “φαίνεσθαι”.

(Έτσι και κάποιοι αμόρφωτοι, που περνιούνται για σπουδαίοι με τον κομψισμό που δείχνουν, αποκαλύπτονται από την ίδια τους τη φλυαρία.)

Σχετικές παροιμίες:-«Τα ράσα ποτέ δεν κάνουν τον παπά»

-«Κατά φωνή και ο γάιδαρος»

-«Κάθε πουλί με τη λαλησιά του και ο γάιδαρος με τη γκαρισιά του»

❧ Ο μύθος σε μετάφραση του Ιωάννη. Μ. Κωνσταντάκου²⁵

Ο γάιδαρος και η λεοντή

[199.1] Μια φορά ο γάιδαρος τύλιξε γύρω του το τομάρι ενός λιονταριού και έτσι τριγυρνούσε κατατρομάζοντας τα ανόητα ζώα. Μέχρι που βρήκε, βέβαια, μπροστά του την αλεπού και επιχείρησε να τη σκιάξει και αυτήν. Έλα όμως που εκείνη τον είχε όλως

²³ Θεόδωρος Γ. Μαυρόπουλος, εκδόσεις “ΖΗΤΡΟΣ”. 336 (S. 184. C. 113 etp. 321. F. 141.) σελ. 426-427.

²⁴ Θεόδωρος Γ. Μαυρόπουλος, εκδόσεις “ΖΗΤΡΟΣ”. 333 (C. 258.) σελ. 420-421.

²⁵ Πύλη της Ελληνικής Γλώσσας, A. Collectio Augustana /ΑΙΣΩΠ Μυθ 11.1-15b.1

τυχαίως ακούσει να γκαρίζει λίγο πρωτότερα. Η παμπόνηρη, λοιπόν, του έκανε: «Άχου καλέ, και εμένα θα με τρόμαζες, να είσαι βέβαιος, αρκεί να μην είχα ακούσει τα γκαρίσματά σου».

Έτσι συμβαίνει και με μερικούς άξεστους: Περνιούνται για σπουδαίοι με τις επιδείξεις και τις παράτες τους. Όμως τους προδίδει η ανόητη φλυαρία τους.

- ✚ Επίσης, ο συγκεκριμένος μύθος υπάρχει και σε έμμετρη μορφή από τον Ανδρέα Γεωργιάδη στο βιβλίο του «Αισώπειοι μύθοι», το οποίο εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2016 από τις εκδόσεις “Γερμανός”.
- ✚ Μία ακόμα σύγχρονη εκδοχή του μύθου αποτελεί το βιβλίο της Χρυσάνθης Φαφουτάκη-Νικολάου με τίτλο «Μύθοι Αισώπου διαλεγμένοι και σε στίχους ταιριασμένοι», το οποίο εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2015 από τις εκδόσεις “ΟΣΕΛΟΤΟΣ”.
- ✚ Ο μύθος εμπεριέχεται και στο βιβλίο «Μύθοι του Αισώπου» από τις εκδόσεις *Άγκυρα* που εκδόθηκε το 2005.
- ✚ Οι παραπάνω διασκευές αποτελούν ένα μικρό δείγμα των διάφορων εκδοχών που διατίθενται στο διαδίκτυο αλλά και σε έντυπη μορφή.

Ανάλυση:

- ~ Η μετάφραση του μύθου από τον κύριο Κωνσταντάκο, φέρει όλα τα σημαντικά στοιχεία του αρχικού μύθου. Ο τίτλος είναι κοινός, το περιεχόμενο του μύθου δεν αλλάζει, ενώ το ηθικό δίδαγμα παραμένει άθικτο. Ένα ακόμα στοιχείο που έμεινε αναλλοίωτο μέσα είναι ο μονόλογος της αλεπούς.
- ~ Η παραπάνω διασκευή αποτελεί ένα μικρό δείγμα των διάφορων εκδοχών που διατίθενται στο διαδίκτυο αλλά και σε έντυπη μορφή, ενώ ενδεικτικά παρατίθεται ένας από τους πιθανούς συνδέσμους για τον συγκεκριμένο μύθο <https://www.youtube.com/watch?v=Ygh1yEMg778>

Το πλαίσιο του μύθου:

Ο κλασικός μύθος *Ο γάιδαρος και η λεοντή* απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες αλλά προτείνεται κυρίως για μαθητές τόσο του νηπιαγωγείου όσο και του δημοτικού. Ο μύθος χαρακτηρίζεται από τα αλληγορικά στοιχεία του, τα οποία καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, κάποιοι αμόρφωτοι, που περνιούνται για σπουδαίοι με τον κομπασμό που δείχνουν, αποκαλύπτονται από την ίδια τους τη φλυαρία. Ο ηθικοδιδασκτικός χαρακτήρας του μύθου τον κάνει κατάλληλο και για ενήλικες ενώ η προσωποποίηση των ζώων του μύθου είναι εξαιρετικά χρήσιμη για την κατανόηση του βαθύτερου νοήματος του μύθου από τους μαθητές, καθώς αποτελεί μια φανταστική ιστορία, ένα παραμύθι δηλαδή. Μερικές από τις διαφορές του μύθου και το παραμυθιού είναι ο διδακτικός χαρακτήρας του πρώτου σε σχέση με τον ψυχαγωγικό σκοπό του δεύτερου. Παρόλα αυτά δεν είναι όλα φανταστικά στον μύθο. Το μόνο εξωπραγματικό – φανταστικό στοιχείο του μύθου ζώων είναι η προσωποποίηση των ζώων. Ωστόσο, οι σκηνές στις οποίες διαδραματίζεται ο μύθος, οι καταστάσεις που αντιμετωπίζουν – διαχειρίζονται τα ζώα και οι σχέσεις ανάμεσά τους είναι πέρα για πέρα αληθινές, γιατί παρομοιάζουν την κοινωνία τους με την σημερινή κοινωνία των ανθρώπων.

7.11 Ο γάιδαρος που κουβαλούσε αλάτι

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας μικρέμπορος που είχε έναν γάιδαρο να τον βοηθάει για να μεταφέρει τα εμπορεύματά του. Μια μέρα λοιπόν ο έμπορος βρήκε φτηνό αλάτι και το αγόρασε σε τιμή ευκαιρίας, γι' αυτό και αγόρασε μπόλικο. «Θα το μοσχοπουλήσω, γαϊδαράκο μου, και τότε θα ανοίξουν οι δουλειές μας». «Εμένα δε με σκέφτεται, μουρμούρισε ο γάιδαρος, που με έχει φορτώσει σαν γαϊδούρι». Έτσι πως ήταν παραφορτωμένο το ζώο, γλιστρά χωρίς να το θέλει, στο ποτάμι που περνούσαν στο δρόμο τους και τότε λιώνει το αλάτι μέσα στο νερό κι ο γαϊδαράκος μια χαρά ελάφρυνε και σηκώθηκε και περπατούσε εύκολα. Ο έμπορος όμως, στεναχωρημένος για την ατυχία του, επέστρεψε στην πόλη κι αγόρασε κι άλλα σακιά αλάτι και φόρτωσε τον γάιδαρο περισσότερο από προηγουμένως. «Άντε, γαϊδαράκο μου, κουράγιο και θα τα καταφέρουμε τώρα.» Αλλά ο γάιδαρος ο πονηρός, όταν περνούσαν το ποτάμι, πάλι γλίστρησε, επίτηδες τώρα, στο νερό και φυσικά ελάφρυνε το βάρος του, αφού έλιωσε πάλι το αλάτι στο νερό. «Όχι θα κάτσω να σκάσω, σιγομουρμούρισε γκαρίζοντας με ικανοποίηση.» Ο έμπορος όμως βαστώντας το κεφάλι του με απελπισία, αποφάσισε να μη ξαναγοράσει αλάτι αλλά πηγαίνοντας στην πόλη, αγόρασε σφουγγάρια και φόρτωσε το ζώο. «Ε, αυτή τη φορά δε θα γλίστρήσει το καημένο το γαϊδούρι μου από το βάρος, σκέφτηκε.» Έλα όμως που ο πονηρός ο γάιδαρος ξανάπεσε στο νερό για να ελαφρύνει... Όμως αυτή τη φορά γελάστηκε πανηγυρικά! Όμως τα σφουγγάρια απορρόφησαν νερό και βάρυναν κι έτσι ο γάιδαρος δεν μπόρεσε να βγει στην επιφάνεια και πνίγηκε.

ΗΘΙΚΟ ΔΙΔΑΓΜΑ

Έτσι και μερικοί άνθρωποι κάνουν λάθη και από τις δικές τους πονηριές πέφτουν σε συμφορές

Σχετικές παροιμίες: -“Άλλα λογαριάζει ο γάιδαρος και άλλα ο γαϊδουριάρης”

-“Ο καλός ο σαμαράς σκέφτεται και τον γάιδαρο του”

❧ Ο μύθος σε μετάφραση του Ιωάννη. Μ. Κωνσταντάκου²⁶

Ο γάιδαρος και το φορτίο από αλάτι

[191.1] Μια φορά ο γάιδαρος πάσχιζε να διασχίσει τον ποταμό φορτωμένος με πολύ αλάτι. Έτυχε λοιπόν να γλίστρησει και να πέσει μέσα στο νερό. Το αλάτι τότε έλιωσε, και ο γάιδαρος, άμα ξανασηκώθηκε, αισθανόταν πολύ πιο λαφρύς και ευχαριστήθηκε πολύ με τούτο. Γι' αυτό σε επόμενη περίπτωση, όταν βρέθηκε ξανά κοντά στο ποτάμι, φορτωμένος αυτή τη φορά με σφουγγάρια, θάρρεψε πως θα γίνει το ίδιο: αν δηλαδή βουτήξει πάλι στα νερά, θα σηκωθεί πάνω ξαλαφρωμένος. Έτσι το σκέφτηκε και γλίστρησε επίτηδες. Κοιτάζτε όμως τί του συνέβη: τα σφουγγάρια ρούφηξαν το νερό και βάρυναν, τόσο που ο γάιδαρος δεν μπορούσε πια να σηκωθεί από το βάρος και συνεπώς πνίγηκε επιτόπου.

²⁶ Πύλη της Ελληνικής Γλώσσας, A. Collectio Augustana /ΑΙΣΩΠ Μυθ 11.1-15b.1

Έτσι παθαίνουν και ορισμένοι άνθρωποι: Με τα ίδια τους τα τεχνάσματα ρίχνονται σε συμφορές, δίχως να το καταλάβουν.

- ✚ Ο συγκεκριμένος μύθος υπάρχει και σε έμμετρη μορφή από τον Ανδρέα Γεωργιάδη στο βιβλίο του «Αισώπειοι μύθοι», το οποίο εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2016 από τις εκδόσεις “ΓΕΡΜΑΝΟΣ”.
- ✚ Μία ακόμα σύγχρονη εκδοχή του μύθου αποτελεί το βιβλίο της Χρυσάνθης Φαφουτάκη-Νικολάου με τίτλο «Μύθοι Αισώπου διαλεγμένοι και σε στίχους ταιριασμένοι», το οποίο εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2015 από τις εκδόσεις “ΟΣΕΛΟΤΟΣ”.
- ✚ Ο μύθος επίσης βρίσκεται στο παιδικό βιβλίο Giuditta Campello με τίτλο «Οι μύθοι του Αισώπου: όποιος θέλει τα πολλά...», του οποίου η πρώτη έκδοση δημοσιεύτηκε το 2017 ενώ στην Ελλάδα εκδόθηκε το 2019 από τις εκδόσεις “Χάρτινη πόλη”.

Ανάλυση:

- ~ Η μετάφραση του μύθου από τον κύριο Κωνσταντάκο, φέρει όλα τα σημαντικά στοιχεία του πρωτότυπου μύθου. Ο τίτλος είναι κοινός, το περιεχόμενο του μύθου δεν αλλάζει, ενώ το ηθικό δίδαγμα παραμένει άθικτο.
- ✚ Σύγχρονη εκδοχή του μύθου αποτελεί το παρακάτω βίντεο.
<https://www.youtube.com/watch?v=ZlT8S4dfIlg>
Η "Μαρίζα" είναι μια ταινία 3D animation μικρού μήκους. Δημιουργήθηκε από τον **Κωνσταντίνο Κρυστάλλη**, στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Σίδνεϋ, για το «MA of Animation course». Πρόκειται για μια ιστορία με ένα... γέρο ψαρά που προσπαθεί να πείσει τη Μαρίζα, το γάιδαρό του, να ανέβει την ανηφόρα του νησιού, μέχρι το χωριό. Τελικά, το καταφέρνει με τη βοήθεια ενός κασετοφώνου και... της μουσικής του "Ζορμπά". Όμως, η κατάληξη είναι... διαφορετική από ό,τι την είχε φανταστεί ο ψαράς μας... Μια εξαιρετική δουλειά, που συγκέντρωσε πολλά εύσημα και βραβεία, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Ίσως, το μεγαλύτερο "βραβείο" είναι οι, πάνω από μισό εκατομμύριο, θεάσεις από το κοινό στο YouTube!
- ✚ Οι παραπάνω διασκευές αποτελούν ένα μικρό δείγμα των διάφορων εκδοχών που διατίθενται στο διαδίκτυο αλλά και σε έντυπη μορφή.

Το πλαίσιο του μύθου:

Ο κλασικός μύθος *Ο γάιδαρος που κουβαλούσε αλάτι* απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες αλλά προτείνεται κυρίως για μαθητές τόσο του νηπιαγωγείου όσο και του δημοτικού. Ο μύθος χαρακτηρίζεται από τα αλληγορικά στοιχεία του, τα οποία καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι, μερικοί άνθρωποι κάνουν λάθη και από τις δικές τους πονηριές πέφτουν σε συμφορές Ο ηθικοδιδασκτικός χαρακτήρας του μύθου τον κάνει κατάλληλο και για ενήλικες ενώ η προσωποποίηση των ζώων του μύθου είναι εξαιρετικά χρήσιμη

για την κατανόηση του βαθύτερου νοήματος του μύθου από τους μαθητές, καθώς αποτελεί μια φανταστική ιστορία, ένα παραμύθι δηλαδή. Μερικές από τις διαφορές του μύθου και το παραμυθιού είναι ο διδακτικός χαρακτήρας του πρώτου σε σχέση με τον ψυχαγωγικό σκοπό του δεύτερου. Παρόλα αυτά δεν είναι όλα φανταστικά στον μύθο. Το μόνο εξωπραγματικό – φανταστικό στοιχείο του μύθου ζώων είναι η προσωποποίηση των ζώων. Ωστόσο, οι σκηνές στις οποίες διαδραματίζεται ο μύθος, οι καταστάσεις που αντιμετωπίζουν – διαχειρίζονται τα ζώα και οι σχέσεις ανάμεσά τους είναι πέρα για πέρα αληθινές, γιατί παρομοιάζουν την κοινωνία τους με την σημερινή κοινωνία των ανθρώπων.

8. Β. Μέρος : Διδακτική διαθεματική αξιοποίηση του αισώπειου μύθου

Οι μύθοι, οι ιστορίες και τα παραμύθια αποτελούν μία βαθιά και μακρόχρονη θα μπορούσαμε να πούμε σχέση ανάμεσα στο τότε και το τώρα. Τα παιδιά και στην προκειμένη περίπτωση οι μαθητές, έχουν ανάγκη να ακούν διηγήσεις τέτοιων διδακτικών μύθων για να αντιληφθούν πράγματα τα οποία σε οποιαδήποτε άλλη γλώσσα και αν μπορούσαν να ειπωθούν, σίγουρα δεν θα γινόντουσαν απόλυτα κατανοητά. Οι μύθοι ζώων, πρέπει να είναι ανήκουν σε αυτές τις διηγήσεις γιατί έχουν αλληγορικό χαρακτήρα, είναι πιο κατανοητά τα σημάδια και τα μηνύματα που πρέπει να δοθούν, και ταυτόχρονα χαρακτηρίζονται από την ζωντάνια και την αναπαραστατικότητα ενός παραμυθιού. Επίσης, ένα άλλο σημαντικό στοιχείο που έρχεται να συμπληρώσει αυτού του είδους τις αφηγήσεις, είναι τα πρόσωπα του μύθου, δηλαδή τα ζώα. Τα παιδιά ανέκαθεν αγαπούσαν τις φανταστικές καταστάσεις, την περιπέτεια. Η προσωποποίηση των ζώων αρκεί για να τους προκαλέσει το ενδιαφέρον και να ανυπομονούν να ακούσουν τον μύθο. Η εκπαίδευση σαν θεσμός, έρχεται να συγχωνεύσει την γνώση των μύθων με τα σχολικά εγχειρίδια και την γνώση που αυτά προάγουν, με αποτέλεσμα οι εκπαιδευόμενοι να εξοικειωθούν με την διαθεματικότητα.

Οι μύθοι, οι διακειμενικές διασκευές τους, οι παραλλαγές / εκδοχές τους και τα βαθύτερα νοήματά που υπάρχουν, μπορούν να επεξεργαστούν με πολλαπλούς τρόπους, όπως με την δημιουργία μιας θεατρικής παράστασης, μιας σύντμησης ενός μαθήματος στο μάθημα της γλώσσας με έναν μύθο ζώων, ζωγραφίζοντας τον μύθο, αλλάζοντας τον μύθο με βάση κάποια φυλετικά ή κοινωνικά χαρακτηριστικά. Επιπλέον μπορούν οι μαθητές να φτιάξουν ψηφιακά κόμικ, ή εικόνες χρησιμοποιώντας λογισμικά που θα δοθούν από τους εκπαιδευτικούς.

8.1 Σενάριο Διδασκαλίας στο μάθημα της Γλώσσας Β' Δημοτικού: «Η αλεπού και ο λέλεκας»

Ταυτότητα Παρέμβασης

1.1 Συντάκτρια: Νίλα Αικατερίνη

1.2 Τίτλος Σεναρίου: “16. Νιώθω: Η αλεπού και το λελέκι”

1.3 Γνωστικό αντικείμενο εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές: Η κύρια γνωστική περιοχή της συγκεκριμένης ενότητας 16 με τίτλο “Νιώθω”, περιορίζεται στα ουσιαστικά, τα επίθετα και τα ρήματα που εκφράζουν τα συναισθήματα και τα αντίθετά τους, στην κλίση του ρήματος νιώθω και άλλων ρημάτων όπως αυτό, στο σχηματισμό φράσεων και με επίθετα που δηλώνουν πιο πολύ και στην κλίση των θηλυκών ουσιαστικών σε -ου. Η ενότητα περιλαμβάνει πέντε υποενότητες οι οποίες είναι: “Το παιδί με το ακορντεόν”, “Ένα δέντρο ταξιδεύει”, “Μαζί είναι καλύτερα”, “Ο χαρταετός” και “Η αλεπού και ο λέλεκας”. Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές είναι η χρήση ΤΠΕ, τα εικαστικά, θεατρική αγωγή και οι μύθοι του Αισώπου.

1.4 Αντικείμενο διδασκαλίας και τμήμα της ύλης: Το γνωστικό αντικείμενο του σεναρίου που επρόκειτο να αναλυθεί περαιτέρω σε επόμενο κεφάλαιο είναι η κλίση του θηλυκού ουσιαστικού σε -ου, καθώς και η αναγκαιότητα των πτώσεων των ουσιαστικών. Επίσης οι μαθητές θα πρέπει να αντιληφθούν την σημασία της αφήγησης σε ένα αφηγηματικό κείμενο και τι αυτό προσδίδει.

1.5 Βασικά στοιχεία της εφαρμογής:

Σχολείο: -

Τάξη: Β' Δημοτικού / 26 μαθητές

Διδακτικές ώρες: 3 διδακτικές ώρες

Διάρκεια: 135'

Κοινωνικοπολιτισμικά χαρακτηριστικά των μελών της σχολικής τάξης: Δεν υπάρχουν Υλικοτεχνικά μέσα και υλικά: πίνακας, προτζέκτορας, λάπτοπ / ηλεκτρονικοί υπολογιστές, φύλλα εργασίας, λευκές κόλλες Α4 ή λευκά χαρτιά από τετράδια ζωγραφικής (Aquarela), ξυλομπογιές, μαρκαδόροι, εφημερίδες.

3. Μαθησιακά αποτελέσματα (Β' Δημοτικού)

Γνωστικοί στόχοι:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Β' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Κλίνουν τα θηλυκά ουσιαστικά σε -ου
- Διατυπώνουν λίγα λόγια για τη ζωή και το έργο του Αισώπου
- Μάθουν τα σημαντικότερα στοιχεία των μύθων του Αισώπου

Στόχοι Δεξιοτήτων:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Β' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Μάθουν να βρίσκουν το επιμύθιο ενός μύθου.

Στόχοι Στάσεων:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Β' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Κοινωνικοποιηθούν τα παιδιά και να μάθουν να λειτουργούν σε ομάδες
- Αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητα τους.
- Κατανοήσουν τα διδάγματα που μπορούν να προσφέρουν οι μύθοι.

Γενικότεροι εκπαιδευτικοί/παιδαγωγικοί στόχοι:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Β΄ Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Συζητούν με τους συμμαθητές τους στην προσπάθεια να επεξεργαστούν κάποιο φύλλο εργασίας
- Μάθουν να συνεργάζονται σε ομάδες
- Να είναι σε θέση να παίρνουν ρόλους (θεατρικούς) και πρωτοβουλίες

Το επιδιωκόμενο κλίμα της τάξης να είναι ομαδοσυνεργατικό.

Η ακόλουθη διδασκαλία θα πραγματοποιηθεί στα πλαίσια του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας και συγκεκριμένα τον μύθο που παρουσιάζεται στο βιβλίο του μαθητή της Β΄ Δημοτικού (τεύχος β', σελ. 82-83, της ενότητας «Νιώθω»). Ο μύθος αυτός είναι ένας από τους 359 γνωστούς μύθους του Αισώπου. Ο τίτλος του μαθήματος είναι «Η αλεπού και ο λέλεκας (πελαργός)».

Προαναγνωστικό Στάδιο

Το σενάριο διδασκαλίας που θα αναλυθεί στη συνέχεια στηρίχτηκε στα ΔΕΠΠΣ του 2003 και συγκεκριμένα στα ΔΕΠΠΣ που αφορούν το μάθημα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Όπως αναφέρει και το ίδιο το ΔΕΠΠΣ η διδασκαλία της κατανόησης και της παραγωγής τόσο γραπτού όσο και προφορικού λόγου είναι συστηματική και υπάρχει σε όλες τις ενότητες, δίνοντας άλλοτε μεγαλύτερη και άλλοτε μικρότερη έμφαση κατά περίπτωση. Η θεωρητική τεκμηρίωση έγκειται στην χρήση του προσυγγραφικού, του συγγραφικού και του μετασυγγραφικού σταδίου όπου με βάση το παραπάνω αναλυτικό πρόγραμμα αυτά τα στάδια περιγράφουν αντίστοιχα α) την προετοιμασία (τον γενικό σχεδιασμό δηλαδή του κειμένου γραπτού ή προφορικού), β) την επεξεργασία και ανάλυση της παραγωγής λόγου από τους μαθητές (όπου εδώ τους δίνεται ο απαραίτητος χρόνος για να καταγράψουν τις ιδέες τους πάνω στο θέμα που θα τους δίνεται) και γ) την αξιολόγηση και επέκταση της γνώσης. Σαφώς και ο εκπαιδευτικός δεν μένει μόνο στην επεξήγηση των παραπάνω σταδίων, αλλά διευκολύνει τους μαθητές (ανάλογα με την ηλικία στην οποία βρίσκονται) με τις κατάλληλες κατευθυντήριες γραμμές με σκοπό να μην χαθούν. Η ενότητα που επιλέχθηκε έχει σκοπό να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να είναι σε θέση να επεξεργάζονται και άλλα είδη λόγου πέρα από τα βασικά που μαθαίνουν, όπως ενός άρθρου ή ενός ποιήματος. Στο συγκεκριμένο σενάριο οι μαθητές θα μάθουν κάποια από τα στοιχεία τόσο του αναφορικού λόγου (αφήγηση), όσο και του κατευθυντικού λόγου (οδηγίες, δηλαδή τι υλικά θα χρειαστούν και ποια είναι τα βήματα της εκτέλεσης της συνταγής) (ΔΕΠΠΣ, 2003)

Α) Εξοικείωση με το θέμα: Ο/Η εκπαιδευτικός θα ξεκινήσει την διδασκαλία χρησιμοποιώντας ως αφορμή το όνομα του Αισώπου. Ο/Η εκπαιδευτικός θα κάνει κάποιες ερωτήσεις στους μαθητές και τις μαθήτριες χρησιμοποιώντας την τεχνική την Ιδεοθύελλας. Οι ερωτήσεις θα διαφέρουν ως προς τους μύθους, την ζωή του Αισώπου και διάφορα άλλα στοιχεία που καθρεφτίζουν το «έργο» του. Αν οι μαθητές δεν γνωρίζουν ποιος είναι ο Αίσωπος, ο εκπαιδευτικός θα έχει ήδη ετοιμάσει ένα μικρό power point με τα σημαντικότερα στοιχεία του Αισώπου και των μύθων του. Στη συνέχεια θα τους δώσει τον ίδιο μύθο αλλά με διαφορετική μορφή, όπως ποίημα, ή κόμικ. Έπειτα θα μοιράσει το πρώτο φύλλο εργασίας, το οποίο αν υπάρχει η δυνατότητα του προτζέκτορα θα εμφανιστεί στο διαδραστικό πίνακα απευθείας το φύλλο που έχει δημιουργήσει μέσω του λογισμικού Wizer.me. Αν δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα μπορεί να μοιράσει τα φύλλα εργασίας στους μαθητές ή να τους κάνει κάποιες προφορικές ερωτήσεις. Επειδή όμως τα παιδιά στα οποία θα αναφέρεται είναι μικρής ηλικίας ιδανική θα ήταν η χρήση των ψηφιακών φύλλων εργασίας. Ωστόσο

όποια και αν είναι η μορφή των ερωτήσεων, θα πρέπει να έχουν κοινό στοιχείο την σαφήνεια και την περιεκτικότητα.

Β) Εξοικείωση με το κειμενικό είδος και τον κειμενικό τύπο του κειμένου. Η/Ο εκπαιδευτικός θα ρωτήσει τους μαθητές σχετικά με τον τίτλο του κειμένου και τι θεωρούν ότι μπορεί να λέει αυτό το κείμενο (ποια μπορεί να είναι η ιστορία). Στην συνέχεια τους ζητάει σε ομάδες να συζητήσουν την ιστορία που θεωρούν ότι κρύβεται πίσω από αυτόν τον τίτλο. Σε αυτό το σημείο ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί αυτήν την τεχνική για να αντιληφθούν οι μαθητές βιωματικά τι είναι η αφήγηση και η εξιστόρηση μίας ιστορίας. Αφού τελειώσουν όλες οι ομάδες τις ιστορίες τους, ο εκπαιδευτικός θα ζητήσει από ένα μέλος της κάθε ομάδας να σηκώνεται και να αφηγείται την ιστορία της ομάδας του.

Αναγνωστικό Στάδιο (Γ' Δημοτικού)

Α) Ανάγνωση κειμένου – ερωτήσεις κατανόησης: Αφού αναφερθούν όλες οι πιθανές ιστορίες ο εκπαιδευτικός θα αφηγηθεί την ιστορία. Στη συνέχεια και οι μαθητές θα διαβάσουν το κείμενο, (δηλαδή κάθε μαθητής θα διαβάζει από μία πρόταση). Ο εκπαιδευτικός στην συνέχεια θα δώσει το 2^ο φύλλο εργασίας με τις ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου. Οι ερωτήσεις θα στοχεύουν στα χαρακτηριστικά του μύθου, όπως αν υπάρχει επιμύθιο. Για να συμπληρώσουν τις απαντήσεις, ο εκπαιδευτικός θα ζητήσει από τους μαθητές να υπογραμμίζουν τις λέξεις ή τις εκφράσεις που θεωρούν ότι απαντούν στα ερωτήματα, έτσι ώστε να γνωρίζουν ανά πάσα ώρα και στιγμή γιατί επέλεξαν αυτήν την απάντηση και όχι κάποια άλλη. Μετά θα διαβάσουν ή θα παρατηρήσουν την άλλη μορφή του μύθου και θα τους ζητούσε να βρουν τα κοινά και τα μη κοινά στοιχεία του μύθου. Το ποίημα θα μπορούσε να δοθεί ως φύλλο εργασίας και το κόμικ ως ένα διαδραστικό παιχνίδι δίνοντας στους μαθητές την δυνατότητα να βάλουν στην σωστή σειρά τα συννεφάκια ή τις εικόνες του μύθου. Οι ερωτήσεις σε αυτό το κομμάτι της διδασκαλίας θα ταυτίζονται με το 2^ο φύλλο εργασίας που θα είχε δοθεί σε προγενέστερο στάδιο από τον εκπαιδευτικό. Σκοπός είναι να βρουν τις αλλαγές που υπάρχουν αν υπάρχουν ανάμεσα στους δύο μύθους ως προς το περιεχόμενό τους.

Β) Εξοικείωση και ανάλυση κειμενικού τύπου και κειμενικού είδους: Έχοντας μπροστά τους το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου και του ποιήματος ή του κόμικ ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να βρουν τις διαφορές που υπάρχουν ως προς την δομή του κειμένου, δηλαδή αν υπάρχει τίτλος, αν υπάρχει διάλογος, αν μιλούν τα ζώα, ποιος έγραψε το κείμενο ή το ποίημα, σε ποιον χρόνο είναι τα ρήματα. Ο εκπαιδευτικός θα δώσει το 3^ο φύλλο εργασίας στους μαθητές και οι τελευταίοι θα απαντούν στις ερωτήσεις οι οποίες θα είναι πολλαπλής επιλογής. Δεν μπορούμε να τους βάλουμε να γράψουν όλες τις ερωτήσεις για αυτό ο εκπαιδευτικός θα δίνει τις εκφωνήσεις και οι μαθητές θα χρωματίζουν ή θα κυκλώνουν τις απαντήσεις μέσα από το κείμενο. Σαφώς και ο εκπαιδευτικός θα είναι συνέχεια πάνω από τους μαθητές οι οποίοι θα δουλεύουν ανά τετράδες με δύο ομάδες να εργάζονται με 5 άτομα. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι καθοδηγητικός, δεν επεμβαίνει στην εκπαιδευτική διαδικασία εκτός και αν είναι απαραίτητη η παρέμβασή του. Για να τελειώσει αυτό το στάδιο ο εκπαιδευτικός θα κάνει μία σύντομη ανακεφαλαίωση των όσων έχουν αναφερθεί μέχρι αυτό το στάδιο.

Γ) Λειτουργική ανάδειξη του γραμματικού φαινομένου: Σε αυτό το στάδιο ο εκπαιδευτικός θα ζητήσει από τους μαθητές ανά δυάδες να επεξεργαστούν την πιο σκουρόχρωμη λέξη που βρίσκεται στο κείμενο. Το γραμματικό φαινόμενο αυτής τη ενότητας είναι η κλίση των θηλυκών ουσιαστικών σε -ου. Ο εκπαιδευτικός, στη συνέχεια θα ζητήσει από τους μαθητές να του αναφέρουν τις αλλαγές που παρατηρούν σε αυτήν την λέξη. Αν δεν γίνει κατανοητή η ερώτηση, ο εκπαιδευτικός θα ρωτήσει στους μαθητές αν η λέξη και τα γράμματα της λέξης είναι παντού ίδια. Η απάντηση είναι ότι διαφοροποιείται ανάλογα την πτώση αλλά οι μαθητές δεν θα είναι δυνατόν να το καταλάβουν αυτό. Σε αυτό το σημείο λοιπόν ο εκπαιδευτικός θα τους πει να κοιτάζουν τον πίνακα της επόμενης σελίδας με την κλίση του ουσιαστικού και θα τους εξηγήσει κάποια πράγματα, όπως ότι στα συγκεκριμένα ουσιαστικά (θηλυκά) που έχουν κατάληξη -ου στον πληθυντικό αριθμό προσθέτετε μία επιπλέον συλλαβή.

Δ) Λειτουργική ανάδειξη του λεξιλογικού φαινομένου: Το λεξιλόγιο που θα μελετηθεί και θα επεξεργαστεί από τους μαθητές είναι θεματικό και θα αναφέρεται στα δύο είδη κειμένων που έχουν μπροστά τους, (κείμενο σχολικού εγχειριδίου και ποίημα/κόμικ). Έτσι, ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές και τις μαθήτριες να κυκλώσουν τις λέξεις που θεωρούν οι ίδιοι ότι σχετίζονται με τον μύθο.

Μεταναγνωστικό στάδιο (Γ' Δημοτικού)

Α) Αξιολόγηση: Για την αξιολόγηση οι μαθητές θα δραματοποιήσουν το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου ανά ομάδες των έξι και επτά ατόμων. Ο εκπαιδευτικός σε αυτό το στάδιο θα έχει τον ρόλο του διευκολυντή, για αυτό και θα τους εξηγήσει με πολύ απλά λόγια και σύντομα τι πρέπει να κάνουν οι μαθητές και πως πρέπει να το κάνουν. Οι μαθητές θα χωριστούν από τον ίδιο τον εκπαιδευτικό, ο οποίος θα τους τοποθετήσει με τυχαίο τρόπο στις ομάδες. Σκοπός αυτής της διδασκαλίας είναι η συνεργασία και η αλληλοϋποστήριξη των μαθητών μεταξύ τους. Η κάθε ομάδα θα έχει στην διάθεσή της 5 λεπτά για να μοιράσει τους ρόλους και άλλα 15 λεπτά για να παρουσιάσει την δραματοποίηση που ετοίμασαν. Ο εκπαιδευτικός θα ζητήσει από τους μαθητές να προσθέσουν και δικά τους πρόσωπα, ζώα και φυτά σε αυτήν την δραματοποίηση. Με αυτόν τον τρόπο θα ενεργοποιήσει την φαντασία των μαθητών του.

Β) Επέκταση: Ως δραστηριότητα επέκτασης ο εκπαιδευτικός θα πήγαινε τους μαθητές στην αίθουσα των υπολογιστών και έχοντας ως υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό το λογισμικό Storyboard That ²⁷θα ζητούσε από τους μαθητές ανά ομάδες των δύο ή των τριών ατόμων να δημιουργήσουν τον μύθο σε μορφή κόμικ. Αν αυτή η δραστηριότητα δεν μπορεί να επιτευχθεί ο εκπαιδευτικός θα είχε ετοιμάσει 5 εικόνες του μύθου (όπως η μία είναι η εικόνα του κειμένου) και αφού χώριζε τους μαθητές σε πέντε ομάδες των πέντε και των έξι ατόμων θα τους μοίραζε τις φωτογραφίες. Κάθε ομάδα θα έπρεπε να την μελετήσει καλά και με την τεχνική της παγωμένης εικόνας θα αναπαριστούσαν την εικόνα. Οι υπόλοιπες ομάδες θα προσπαθούσαν να καταλάβουν τι έχουν δημιουργήσει οι συμμαθητές τους. Είναι μία πολύ ωραία εκπαιδευτική τεχνική της οποίας απαραίτητο συστατικό είναι η συνεργασία και η φαντασία.

Προσυγγραφικό στάδιο (Γ' Δημοτικού)

Η παραγωγή λόγου που θα ακολουθήσει, θα πραγματοποιηθεί σε γραπτό λόγο. Στο προσυγγραφικό στάδιο ανήκουν όλα τα φύλλα εργασίας και οι εικόνες που δόθηκαν από τον εκπαιδευτικό στο προαναγνωστικό στάδιο. Οι μαθητές γνωρίζουν το θέμα του

²⁷ Η ιστοσελίδα του λογισμικού: <https://www.storyboardthat.com/>

σεναρίου αφού το επεξεργάστηκαν με αναλυτικό τρόπο στα προηγούμενα στάδια. Με παρόμοιο τρόπο επεξεργάστηκαν και έχουν αντιληφθεί τα στοιχεία που συνθέτουν την εξοικείωση με τα δομικά και τα γλωσσικά χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους και τύπου. Επίσης ο εκπαιδευτικός έχει ήδη αναφερθεί ότι επικρατεί στο κείμενο του σχολικού εγχειριδίου η αφήγηση επειδή έχουμε πολλές χρονικές εκφράσεις και ρήματα που δηλώνουν τον χρόνο. Η γραμματική και το λεξιλόγιο που θα χρησιμοποιήσουν οι εκπαιδευόμενοι για την προσωπική τους παραγωγή λόγου βρίσκονται ήδη μπροστά τους στα φύλλα που έχουν δοθεί σε προηγούμενο στάδιο από τον εκπαιδευτικό. Το θέμα του γραπτού λόγου είναι: «Δώστε ένα διαφορετικό τέλος στο μύθο “Η αλεπού και ο λέλεκας”». Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με την αναπαραγωγή του κειμένου θα δώσει ο εκπαιδευτικός στο φύλλο παραγωγής λόγου. Θα αναφέρει ότι πρέπει να χρησιμοποιήσουν τις λέξεις που κύκλωσαν στο στάδιο της ανάδειξης των γραμματικών και των λεξιλογικών φαινομένων.

Συγγραφικό στάδιο (Γ΄ Δημοτικού)

Στο συγγραφικό στάδιο ο εκπαιδευτικός δίνει τον απαραίτητο χρόνο στους μαθητές του να αναπτύξουν το θέμα και όπου χρειάζεται θα παρεμβαίνει με συμβουλευτικό τρόπο.

Μετασυγγραφικό Στάδιο (Γ΄ Δημοτικού)

Α) Αξιολόγηση: Η αξιολόγηση δεν θα γίνει από τον εκπαιδευτικό αλλά ο μαθητής ή η μαθήτρια θα ανταλλάξει το φύλλο παραγωγής λόγου με τον συμμαθητή του/της ή την συμμαθήτριά του/της που κάθονται στο ίδιο θρανίο. Οι μαθητές θα αξιολογήσουν την έκθεση του διπλανού τους, με βάση κάποια στοιχεία που θα δοθούν στους μαθητές (στο φύλλο ετεροαξιολόγησης) μετά το πέρας του συγγραφικού σταδίου. Οι ίδιοι οι μαθητές θα κάνουν τις ανάλογες διορθώσεις ή αλλαγές με το μολύβι. Οι ερωτήσεις για την ετεροαξιολόγηση θα στηρίζονται στα δομικά χαρακτηριστικά του κειμένου, στο περιεχόμενο και στη στοχευμένη διόρθωση των λεξιλογικών φαινομένων που διδάχθηκαν στο συγκεκριμένο σενάριο.

Β) Επέκταση: Η επέκταση που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί, είναι να βρουν οι μαθητές κάποιες άλλες (πιο σύγχρονες) εκδοχές του μύθου, όπως είναι το βίντεο, το τραγούδι και να τις μοιραστούν με τους συμμαθητές τους. Διαφορετικά θα μπορούσε ο ίδιος ο εκπαιδευτικός να έχει ένα έτοιμο βίντεο, ή μελοποιημένο τον μύθο. Έτσι οι μαθητές θα είχαν μία ολοκληρωμένη αντίληψη του μύθου και των διαφορετικών εκδοχών του.

8.2 Σενάριο διδασκαλίας στο μάθημα των Εικαστικών της Α & Β Δημοτικού Ταυτότητα Παρέμβασης

1.1 Συντάκτρια: Νίλα Αικατερίνη

1.2 Τίτλος Σεναρίου: Η αλεπού και τα σταφύλια

1.3 Γνωστικό αντικείμενο εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές: Η κύρια γνωστική περιοχή της συγκεκριμένης ενότητας Α: “Μορφές από γραμμές, σχήματα και χρώματα” και Β: “Μικρός περίπατος στη φύση”, περιορίζεται στις υποενότητες Α5: “Χρωματογράμματα” και Β1: “Με το πινέλο και τα χρώματα της φύσης”.

1.4 Αντικείμενο διδασκαλίας και τμήμα της ύλης: Το αντικείμενο της διδασκαλίας είναι η χρήση του μύθου του Αισώπου (Η αλεπού και τα σταφύλια) στην εισαγωγή των μαθητών στις μορφές τόσο των ζώων όσο και των ανθρώπων και στα απλά μορφικά στοιχεία.

1.5 Βασικά στοιχεία της εφαρμογής:

Σχολείο: -

Τάξη: Β' Δημοτικού / 24 μαθητές

Διδακτικές ώρες: 1 διδακτική ώρα

Διάρκεια: 45'

Κοινωνικοπολιτισμικά χαρακτηριστικά των μελών της σχολικής τάξης: Δεν υπάρχουν Υλικοτεχνικά μέσα και υλικά: λευκές κόλλες Α4 ή λευκά χαρτιά από τετράδια ζωγραφικής (Aquarela), ξυλομπογιές, μαρκαδόροι, εφημερίδες, λαδοπαστέλ.

3. Μαθησιακά αποτελέσματα (Β' Δημοτικού)

Γνωστικοί στόχοι:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Β' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Ορίζουν περιγράμματα
- Αναγνωρίζουν τα χρώματα στο περιβάλλον
- Συνθέτουν μορφές με κεντρική ισορροπία

Στόχοι Δεξιοτήτων:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Β' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Αντλούν θέματα για τη ζωγραφική τους από άλλες σχολικές δραστηριότητες

Στόχοι Στάσεων:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Β' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Να κοινωνικοποιηθούν τα παιδιά και να μάθουν να λειτουργούν σε ομάδες
- Να αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητα τους.

Γενικότεροι εκπαιδευτικοί/παιδαγωγικοί στόχοι:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Β' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Συζητούν με τους συμμαθητές τους στην προσπάθεια να επεξεργαστούν κάποιο ερώτημα
- Μάθουν να συνεργάζονται σε ομάδες
- Να είναι σε θέση να παίρνουν ρόλους (θεατρικούς) και πρωτοβουλίες

Το επιδιωκόμενο κλίμα της τάξης να είναι ομαδοσυνεργατικό.

Η ακόλουθη διδασκαλία θα πραγματοποιηθεί στα πλαίσια του μαθήματος των Εικαστικών της Α & Β Δημοτικού.

Με αφορμή την ενότητα Α: “Μορφές από γραμμές, σχήματα και χρώματα” και Β: “Ένας περίπατος στη φύση” του σχολικού εγχειριδίου των Εικαστικών και συγκεκριμένα των κεφαλαίων “Α5. Χρωματογράμματα” και «Β1. Με το πινέλο και τα χρώματα της φύσης» ο εκπαιδευτικός θα εισάγει τα παιδιά στον κόσμο της φύσης και των ζώων που υπάρχουν μέσα σε αυτή.

Θα ξεκινήσει την διδακτική του ώρα χρησιμοποιώντας την τεχνική του καταγισμού ιδεών και θα ρωτήσει τους μαθητές του και τις μαθήτριές του τι σκέφτονται όταν ακούν την λέξη φύση. Οι απαντήσεις σαφώς και θα ποικίλουν γιατί οι μαθητές σε τέτοιες ηλικίες έχουν ιδιαίτερα μεγάλη φαντασία. Στη συνέχεια ο εκπαιδευτικός θα κάνει άλλη μία ερώτηση η οποία αυτή τη φορά θα αναφέρεται στα ζώα. Οι ερωτήσεις μπορούν να εναλλάσσονται ανάλογα την πόλη, ή το χωριό στο οποίο μένουν ή χρησιμοποιώντας διάφορες άλλες παραμέτρους. Ενδεικτικές ερωτήσεις είναι οι εξής: Ποιο είναι το αγαπημένο σας ζώο; , έχετε κάποιο κατοικίδιο στο σπίτι σας; , υπάρχουν κάποια ζώακια που έχετε δει στην τηλεόραση αλλά δεν τα έχετε δει ποτέ από κοντά;. Αυτή η συζήτηση μπορεί να διαρκέσει από 2 έως 3 λεπτά.

Στη συνέχεια ο εκπαιδευτικός θα αναφέρει ότι μετά από αυτήν την συζήτηση σκέφτηκε έναν μύθο που αναφέρετε σε ζώα αλλά θα ήθελε και την βοήθεια των μαθητών για να την θυμηθεί ακριβώς. Έτσι ξεκινάει μία ενδιαφέρουσα συζήτηση όπου ο εκπαιδευτικός είναι ο αφηγητής του μύθου και οι μαθητές θα είναι οι ενεργοί ακροατές, όπως σε ένα θεατρικό έργο. Ο εκπαιδευτικός θα ξεκινήσει να αφηγείται τον μύθο όπου υπήρχε μία αλεπού η οποία ήταν πολύ νηστική. Δεν θα αναφέρει τον τίτλο του μύθου δίνοντας στους μαθητές και τις μαθήτριες την δυνατότητα να το σκεφτούν και να πειραματιστούν με αυτόν. Το στάδιο της παράθεσης του μύθου θα διαρκέσει 10’.

Οι μαθητές μετά το πέρας της συμμετοχής τους σε αυτήν την διαδικασία θα χρειαστούν άλλα 5 λεπτά και σε ομάδες των 4 ατόμων θα αποφασίσουν τι τίτλο θα έδιναν σε αυτόν τον μύθο. Ο εκπαιδευτικός σε επόμενο στάδιο θα τους ζητούσε αν αυτός ήταν ο τίτλος ενός μύθου πως θα μπορούσαν να ζωγραφίσουν το εξώφυλλο του. Με άλλα λόγια ο εκπαιδευτικός θα ζητήσει από τους μαθητές και τις μαθήτριες να ζωγραφίσουν τον τίτλο που μόλις έδωσαν για τον μύθο και να τον δείξουν στην ολομέλεια της τάξης. Ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση αυτής της δραστηριότητας είναι 25’, όσα δηλαδή απαιτούνται για την ολοκλήρωση της διδακτικής ώρας.

Αν ο εκπαιδευτικός παρατηρήσει ότι οι μαθητές ενδιαφέρονται για το μάθημα με τον τρόπο που διεξήχθη μπορεί να προσαρμόσει και άλλους μύθους ακολουθώντας το σχολικό εγχειρίδιο και το ΔΕΠΠΣ 2003.

Ως επέκταση του συγκεκριμένου σεναρίου θα μπορούσε ο εκπαιδευτικός σε συνέχεια των προηγούμενων σταδίων να διαβάσει στους μαθητές ένα ποίημα του Ι.Ν. Κυριαζή για τον παραπάνω μύθο, ή να δείξει στους μαθητές μία πιο σύγχρονη εκδοχή του μύθου με την προβολή ενός βίντεο ή να χρησιμοποιήσει τον αρχικό μύθο για την δημιουργία ενός κολλάζ ή ενός κόμικ, τα οποία θα δημιουργηθούν από την ομαδική συνεργασία όλων των μαθητών και των μαθητριών της τάξης. Επίσης μία εναλλακτική επέκταση μπορεί να θεωρηθεί η δραματοποίηση του μύθου από τους ίδιους τους μαθητές ή η τεχνική της παγωμένης εικόνας.

8.3 Σενάριο Διδασκαλίας στο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος Γ' Δημοτικού: “Κεφάλαιο 6°: Ένας χάρτης που μας πληροφορεί (α)”

Συντάκτρια: Νίλα Αικατερίνη

Τίτλος σεναρίου: “Ο Γάιδaros που κουβαλούσε αλάτι”

Διάρκεια: 1 διδακτική ώρα / 45 λεπτά

Μαθήματα:

- Μελέτης περιβάλλοντος Γ' Δημοτικού:
 - Κεφάλαιο 6 – Ένας χάρτης που μας πληροφορεί
- Μαθηματικά Γ' Δημοτικού:
 - Ενότητα 1.5 – Πολλαπλασιασμός – Προπαίδεια
 - Ενότητα 1.6 – Πολλαπλασιασμός και Διαίρεση

Μαθησιακοί στόχοι με βάση το ΔΕΠΠΣ – ΑΠΣ Μελέτης Περιβάλλοντος

Οι μαθητές και μαθήτριες της Γ' Δημοτικού να:

- Κατανοήσουν ότι οι χάρτες είναι συμβολικές αναπαραστάσεις του πραγματικού χώρου.
- Εξοικειωθούν με συμβολικές ή εικονικές αναπαραστάσεις χώρων και με εξειδικευμένους γεωγραφικούς όρους

Μαθησιακοί στόχοι με βάση το ΔΕΠΠΣ – ΑΠΣ Μαθηματικών

Οι μαθητές και μαθήτριες της Γ' Δημοτικού να:

- Σταθεροποιήσουν και να ολοκληρώσουν τη συνήθη προφορική πρακτική του νοερού πολλαπλασιασμού (προπαίδεια) και των γραπτών οριζόντων γινομένων
- Μπορούν να εκτελούν διαιρέσεις με μονοψήφιο διαιρέτη

Μαθησιακοί στόχοι για τον μύθο του Αισώπου

Οι μαθητές και μαθήτριες της Γ' Δημοτικού να:

- Κατανοήσουν τον λόγο ύπαρξης του μύθου
- Αναγνωρίσουν το επιμύθιο του μύθου

Διδασκαλία: Μαθητοκεντρική -Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία

Η αφορμή για το παρόν μάθημα θα δοθεί από τον εκπαιδευτικό στο μάθημα της Μελέτης περιβάλλοντος και συγκεκριμένα στο έκτο κεφάλαιο με τίτλο: “Ένας χάρτης που μας πληροφορεί (α)”. Ο εκπαιδευτικός θα ζητήσει από τους μαθητές και τις μαθήτριες να αναφέρουν χρησιμοποιώντας την τεχνική της Ιδεοθύελλας τι υπάρχει ή τι είναι ζωγραφισμένο πάνω σε έναν χάρτη. Αν οι εκπαιδευόμενοι δεν έχουν δει χάρτη, μπορεί ο/η εκπαιδευτικός να φέρει έναν και να το δείξουν στους μαθητές. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι καθαρά συντονιστικός και οι απαντήσεις των παιδιών θα καταγράφονται από τον ίδιο στον πίνακα.

Στη συνέχεια της ροής του μαθήματος και αφού έχει ειπωθεί “ο ποταμός” από τους εκπαιδευόμενους, ο εκπαιδευτικός θα επικεντρωθεί σε αυτήν την λέξη αναθέτοντας στους μαθητές να βρουν ανά ομάδες των τεσσάρων ατόμων τι βρίσκεται συνήθως δίπλα από ένα ποτάμι και να το καταγράψουν σε ένα φύλλο χαρτί. Το επόμενο στάδιο είναι οι μαθητές να παρουσιάσουν τις απαντήσεις τους στην ολομέλεια της τάξης και

να γίνει μία συζήτηση γύρω από το θέμα. Με βάση αυτό ο εκπαιδευτικός θα εισάγει τον μύθο για ένα γαϊδουράκι, το οποίο κουβαλούσε αλάτι και το οποίο πνίγηκε στο ποτάμι επειδή νόμιζε ότι ήταν έξυπνο.

Έτσι λοιπόν ο εκπαιδευτικός ξεκινάει την ιστορία όπου το γαϊδουράκι ήταν στον στάβλο και ο μικρέμπορας τον ετοίμαζε για να κουβαλήσει το εμπόρευμα του και να πάει να το πουλήσει. Όμως, αναφέρει ο εκπαιδευτικός, περνούσε πάντα από ένα ποτάμι το οποίο χώριζε το στάβλο από το παζάρι. Καθώς εξιστορεί τον μύθο εκπαιδευτικός, και έχοντας φτάσει στο σημείο όπου ο μικρέμπορας αγοράζει το αλάτι, ο εκπαιδευτικός θα ζητήσει από τους μαθητές να υπολογίσουν κάποιες πράξεις και να βρουν τι συνέφερε να αγοράσει ο μικρέμπορας, αλάτι ή ζάχαρη;

Μαθηματικές παραστάσεις:

Ο μικρέμπορας έχει 50€ στην τσέπη του. Στο παζάρι που πηγαίνει, παρατηρεί δύο πινακίδες που γράφουν:

Ζάχαρη:
5 σακιά / 25€

Αλάτι:
5 σακιά / 20€

Ποια σακιά θα επέλεγες να αγοράσεις έτσι ώστε να σου περισσέψουν λεφτά;

Αφού λύσουν οι μαθητές αυτό το πρόβλημα ο εκπαιδευτικός θα συνεχίσει τον μύθο μέχρι το σημείο όπου ο μικρέμπορας φορτώνει τον γαϊδάρο με αλάτι για να πάει να το πουλήσει το παζάρι...

Πως μπορεί ο μικρέμπορας να φορτώσει τον γαϊδάρο με αλάτι, έτσι ώστε να μοιραστεί το βάρος και στις δύο πλευρές του γαϊδάρου; Το συνολικό βάρος που μπορεί να κουβαλήσει ο γαϊδάρος είναι 25 κιλά.

Απάντηση:

Μετά την απάντηση των μαθητών ο εκπαιδευτικός συνεχίζει τον μύθο και τον τελειώνει χωρίς καμία άλλη παρεμβολή. Σε επόμενο στάδιο ο εκπαιδευτικός ρωτάει τους μαθητές για το επιμύθιο και αν κατάλαβαν ποιο ήταν. Τέλος ο εκπαιδευτικός κάνει μία ανατροφοδότηση και των τριών αυτών γνωστικών αντικειμένων και αφήνει λίγο χρόνο για να κάνουν κάποιες ερωτήσεις οι μαθητές και να γίνει μία πιο επί του θέματος συζήτηση.

8.4 Σενάριο Διδασκαλίας στο μάθημα της Γλώσσας ΣΤ' Δημοτικού: Ενότητα 1^η : “Ταξίδια, τόποι, μεταφορικά μέσα”

Ταυτότητα Παρέμβασης

- 1.1 Συντάκτρια: Νίλα Αικατερίνη
- 1.2 Τίτλος Σεναρίου: “ Το άλογο και το φορτωμένο γαϊδούρι ”
- 1.3 Γνωστικό αντικείμενο εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές:
- 1.4 Αντικείμενο διδασκαλίας και τμήμα της ύλης:

1.5 Βασικά στοιχεία της εφαρμογής:

Σχολείο:

Τάξη: ΣΤ' Δημοτικού / 25 μαθητές

Διδακτικές ώρες: 3 διδακτικές ώρες

Διάρκεια: 135’

Κοινωνικοπολιτισμικά χαρακτηριστικά των μελών της σχολικής τάξης: Δεν υπάρχουν Υλικοτεχνικά μέσα και υλικά: φωτογραφίες, υπολογιστής, προτζέκτορας, φύλλα εργασίας

3. Μαθησιακά αποτελέσματα (ΣΤ' Δημοτικού)

Γνωστικοί στόχοι:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της ΣΤ' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Αφηγούνται μια ιστορία
- Μιλάνε για το χτες, το σήμερα, το αύριο (χρόνοι ρημάτων, επιρρήματα, ουσιαστικά, σύνδεσμοι)
- Φτιάχνουν την περίληψη μιας ιστορίας

Στόχοι Δεξιοτήτων:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της ΣΤ' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Κατανοούν το νόημα του μύθου.

Στόχοι Στάσεων:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της ΣΤ' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Κοινωνικοποιηθούν τα παιδιά και να μάθουν να λειτουργούν σε ομάδες
- Αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητα τους.
- Κατανοήσουν τα διδάγματα που μπορούν να προσφέρουν οι μύθοι.

Γενικότεροι εκπαιδευτικοί/παιδαγωγικοί στόχοι:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της ΣΤ' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Συζητούν με τους συμμαθητές τους στην προσπάθεια να επεξεργαστούν κάποιο φύλλο εργασίας
- Μάθουν να συνεργάζονται σε ομάδες
- Να είναι σε θέση να παίρνουν ρόλους (θεατρικούς) και πρωτοβουλίες

Το επιδιωκόμενο κλίμα της τάξης να είναι ομαδοσυνεργατικό.

Η ακόλουθη διδασκαλία θα πραγματοποιηθεί στα πλαίσια του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας και συγκεκριμένα στο βιβλίο του μαθητή της ΣΤ' Δημοτικού (τεύχος α', 1^η ενότητας με τίτλο «Ταξίδια, τόποι, μεταφορικά μέσα»). Ο μύθος που θα παρουσιαστεί στη συνέχεια της διδασκαλίας και αποτελεί ένας από τους 359 γνωστούς

μύθους του Αισώπου. Ο τίτλος του μαθήματος είναι “Το άλογο και το φορτωμένο γαϊδούρι”.

Προαναγνωστικό Στάδιο

Το σενάριο διδασκαλίας που θα αναλυθεί στη συνέχεια στηρίχτηκε στα ΔΕΠΠΣ του 2003 και συγκεκριμένα στα ΔΕΠΠΣ που αφορούν το μάθημα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Όπως αναφέρει και το ίδιο το ΔΕΠΠΣ η διδασκαλία της κατανόησης και της παραγωγής τόσο γραπτού όσο και προφορικού λόγου είναι συστηματική και υπάρχει σε όλες τις ενότητες, δίνοντας άλλοτε μεγαλύτερη και άλλοτε μικρότερη έμφαση κατά περίπτωση. Η θεωρητική τεκμηρίωση έγκειται στην χρήση του προσυγγραφικού, του συγγραφικού και του μετασυγγραφικού σταδίου όπου με βάση το παραπάνω αναλυτικό πρόγραμμα αυτά τα στάδια περιγράφουν αντίστοιχα α) την προετοιμασία (τον γενικό σχεδιασμό δηλαδή του κειμένου γραπτού ή προφορικού), β) την επεξεργασία και ανάλυση της παραγωγής λόγου από τους μαθητές (όπου εδώ τους δίνεται ο απαραίτητος χρόνος για να καταγράψουν τις ιδέες τους πάνω στο θέμα που θα τους δίνεται) και γ) την αξιολόγηση και επέκταση της γνώσης. Σαφώς και ο εκπαιδευτικός δεν μένει μόνο στην επεξήγηση των παραπάνω σταδίων, αλλά διευκολύνει τους μαθητές (ανάλογα με την ηλικία στην οποία βρίσκονται) με τις κατάλληλες κατευθυντήριες γραμμές με σκοπό να μην χαθούν. Η ενότητα που επιλέχθηκε έχει σκοπό να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να είναι σε θέση να επεξεργάζονται και άλλα είδη λόγου πέρα από τα βασικά που μαθαίνουν, όπως ενός άρθρου ή ενός ποιήματος. Στο συγκεκριμένο σενάριο οι μαθητές θα μάθουν κάποια από τα στοιχεία τόσο του αναφορικού λόγου (αφήγηση), όσο και του κατευθυντικού λόγου (οδηγίες, δηλαδή τι υλικά θα χρειαστούν και ποια είναι τα βήματα της εκτέλεσης της συνταγής) (ΔΕΠΠΣ, 2003)

A) Εξοικείωση με το θέμα: Ο/Η εκπαιδευτικός θα ξεκινήσει το μάθημα έχοντας ως απόρριψη τα μεταφορικά μέσα ανά τους αιώνες. Η πρώτη ερώτηση του εκπαιδευτικού στους μαθητές είναι η εξής: Πάντα υπήρχαν τα αυτοκίνητα και τα αεροπλάνα; Οι μαθητές θα πρέπει να απαντήσουν ότι δεν υπήρχαν ανέκαθεν τέτοια μέσα μεταφοράς. Για να προκληθεί το ενδιαφέρον των μαθητών και να απαντήσουν σε αυτόν τον ενδεχόμενο καταγισμό ιδεών, φρόνιμο θα ήταν ο εκπαιδευτικός να δείξει κάποιες φωτογραφίες ή ένα power point με την ιστορική εξέλιξη των μεταφορών.

B) Εξοικείωση με το κειμενικό είδος και τον κειμενικό τύπο του κειμένου: Ο/Η εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές σε ομάδες ανά δύο να επεξεργαστούν το κείμενο και να σημειώσουν κάποια στοιχεία από τα οποία καταλαβαίνουν το είδος του κειμένου και τον τύπο του κειμένου. Σε αυτό το σημείο ο εκπαιδευτικός θα δώσει το πρώτο φύλλο εργασίας στο οποίο οι μαθητές θα απαντήσουν στις παρακάτω ερωτήσεις: Ποιος έγραψε το κείμενο; Ποιος είναι ο τίτλος του κειμένου;, Υπάρχει αφηγητής και αν ναι ποιος είναι;.

Αναγνωστικό Στάδιο (ΣΤ΄ Δημοτικού)

A) Ανάγνωση κειμένου – ερωτήσεις κατανόησης: Ο/Η εκπαιδευτικός σε αυτό το στάδιο, αφού έχει ήδη γίνει μία πρώτη επαφή με το θέμα, θα ζητήσει από τους μαθητές να διαβάσουν το κείμενο και στη συνέχεια θα τους δώσει το δεύτερο φύλλο εργασίας. Οι ερωτήσεις που περιλαμβάνει αυτό το φύλλο θα περιορίζονται στην καλύτερη δυνατή κατανόηση του κειμένου από τους μαθητές. Οι ερωτήσεις που θα πρέπει να απαντηθούν είναι οι εξής: Ποιος ήταν ο Φιλέας Φογκ και ποιος ο κύριος Φράνσις;.

Ποιος έχει γράψει τον γύρω του κόσμου σε 80 ημέρες και πότε διαδραματίζεται;, Ποιο ήταν το εμπόδιο που συνάντησαν ο Φιλέας Φογκ και ο Πασπαρτού;, Τί ήθελε να αγοράσει ο Φιλέας Φογκ και από ποιον; Γιατί ήθελε να τον αγοράσει; Τελικά πόσα λεφτά έδωσε για να τον αγοράσει;. Αφού απαντηθούν οι παραπάνω ερωτήσεις και πριν προχωρήσει ο εκπαιδευτικός στο στάδιο της εξοικείωσης και ανάλυσης κειμενικού τύπου και κειμενικού είδους, ο/η εκπαιδευτικός θα ρωτήσει του μαθητές ποια άλλα ζώα χρησιμοποιούνταν για να μεταφέρουν ανθρώπους. Η πιο σωστή απάντηση είναι η αναφορά στα άλογα και στα γαϊδούρια. Με αφορμή αυτές τις απαντήσεις ο εκπαιδευτικός θα εισάγει και τον μύθο του Αισώπου. Μπορεί να τους τον εξιστορήσει, ή να τους τον δώσει σε έμμετρη μορφή (ενός ποιήματος δηλαδή), ή με την μορφή ενός κόμικ. Το γενικό νόημα είναι το ίδιο. Προτιμότερο είναι να αποδοθεί σε γραπτό λόγο για να μπορέσουν οι μαθητές να σημειώνουν επάνω σε αυτό τις λύσεις τους ή κάποιες απορίες που μπορεί να δημιουργηθούν.

Αφού λοιπόν παρουσιαστεί και ο μύθος του Αισώπου ο εκπαιδευτικός θα θέσει στους μαθητές να συγκρίνουν τα δύο αυτά κείμενα και να καταγράψουν ομοιότητες και διαφορές. Μπορεί είτε να τους δώσει ένα φύλλο εργασίας όπου θα είναι έτοιμος ένας πίνακας προς συμπλήρωση, ή να ζητήσει από τους μαθητές να δημιουργήσουν έναν εκείνη τη στιγμή.

Β) Εξοικείωση και ανάλυση κειμενικού τύπου και κειμενικού είδους: Έχοντας μπροστά τους το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου και του ποιήματος ή του κόμικ ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να βρουν τις διαφορές που υπάρχουν ως προς την δομή του κειμένου, δηλαδή αν υπάρχει τίτλος, αν υπάρχει διάλογος, αν μιλούν τα ζώα, ποιος έγραψε το κείμενο ή το ποίημα, σε ποιον χρόνο είναι τα ρήματα. Ο εκπαιδευτικός θα δώσει το 3^ο φύλλο εργασίας στους μαθητές και οι τελευταίοι θα απαντούν στις ερωτήσεις οι οποίες θα είναι πολλαπλής επιλογής. Δεν μπορούμε να τους βάλουμε να γράψουν όλες τις ερωτήσεις για αυτό ο εκπαιδευτικός θα δίνει τις εκφωνήσεις και οι μαθητές θα χρωματίζουν ή θα κυκλώνουν τις απαντήσεις μέσα από το κείμενο. Σαφώς και ο εκπαιδευτικός θα είναι συνέχεια πάνω από τους μαθητές οι οποίοι θα δουλεύουν ανά τετράδες με μία ομάδα να εργάζεται με 5 άτομα. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι καθοδηγητικός, δεν επεμβαίνει στην εκπαιδευτική διαδικασία εκτός και αν είναι απαραίτητη η παρέμβασή του. Για να τελειώσει αυτό το στάδιο ο εκπαιδευτικός θα κάνει μία σύντομη ανακεφαλαίωση των όσων έχουν αναφερθεί μέχρι αυτό το στάδιο.

Γ) Λειτουργική ανάδειξη του γραμματικού φαινομένου: Ο/Η εκπαιδευτικός σε αυτό το στάδιο θα ζητήσει από τους εκπαιδευόμενους να υπογραμμίσουν ή να κυκλώσουν όλες τις λέξεις (ρήματα, επιρρήματα, ουσιαστικά και συνδέσμους που να δείχνουν τον χρόνο). Όλα αυτά θα πρέπει να τα βρουν σε διάστημα 5' λεπτών μέσα από το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου και από το κείμενο που τους έχει ήδη δοθεί σε προηγούμενο στάδιο. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν οι απαντήσεις των μαθητών και θα γίνει μία συζήτηση γύρω από τις χρονικές εκφράσεις και γενικότερα τις λέξεις που εκφράζουν χρόνο. Αυτή η συζήτηση δεν θα πρέπει να ξεπερνά τα 3'.

Δ) Λειτουργική ανάδειξη του λεξιλογικού φαινομένου: Το λεξιλόγιο που θα μελετηθεί και θα επεξεργαστεί από τους μαθητές είναι θεματικό και θα αναφέρεται στα δύο είδη κειμένων που έχουν μπροστά τους, (κείμενο σχολικού εγχειριδίου και ποίημα/κόμικ).

Έτσι, ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές και τις μαθήτριες να κυκλώσουν τις λέξεις που θεωρούν οι ίδιοι ότι σχετίζονται με τον μύθο. Επίσης θα παρουσιαστούν στην ολομέλεια της τάξης και ο εκπαιδευτικός θα καταγράφει τις σημαντικότερες στον πίνακα. Για αυτό το στάδιο θα χρειαστούν συνολικά 5'.

Μεταναγνωστικό στάδιο (ΣΤ' Δημοτικού)

Α) Αξιολόγηση: Για την αξιολόγηση οι μαθητές θα δραματοποιήσουν το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου ανά ομάδες των τεσσάρων και πέντε ατόμων. Ο εκπαιδευτικός σε αυτό το στάδιο θα έχει τον ρόλο του διευκολυντή, για αυτό και θα τους εξηγήσει με πολύ απλά λόγια και σύντομα τι πρέπει να κάνουν οι μαθητές και πως πρέπει να το κάνουν. Οι μαθητές θα χωριστούν από τον ίδιο τον εκπαιδευτικό, ο οποίος θα τους τοποθετήσει με τυχαίο τρόπο στις ομάδες. Σκοπός αυτής της διδασκαλίας είναι η συνεργασία και η αλληλοϋποστήριξη των μαθητών μεταξύ τους. Η κάθε ομάδα θα έχει στην διάθεσή της 5 λεπτά για να μοιράσει τους ρόλους και άλλα 15 λεπτά για να παρουσιάσει την δραματοποίηση που ετοίμασαν. Ο εκπαιδευτικός θα ζητήσει από τους μαθητές να προσθέσουν και δικά τους πρόσωπα, ζώα και φυτά σε αυτήν την δραματοποίηση. Με αυτόν τον τρόπο θα ενεργοποιήσει την φαντασία των μαθητών του.

Β) Επέκταση: Ως δραστηριότητα επέκτασης ο εκπαιδευτικός θα χώριζε την τάξη σε δύο ομάδες. Θα ζητούσε από τους μαθητές να τραβήξουν τα θρανία προς τα πίσω ή προς τα πλάγια έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένα μακρύς διάδρομος. Από τις δύο αυτές ομάδες ο δάσκαλος θα επέλεγε έναν μαθητή ή θα ζητούσε έναν εθελοντή για να πραγματοποιήσει την τεχνική εκπαιδευτικού δράματος. Αυτή η τεχνική ονομάζεται διάδρομος συνείδησης. Με λίγα λόγια ο εκπαιδευτικός θα τοποθετούσε τους υπόλοιπους μαθητές σε σειρά ο ένας δίπλα στον άλλο δημιουργώντας έναν μεγάλο και μακρύ διάδρομο. Ο εθελοντής/μαθητής θα είχε έναν ρόλο, ο οποίος στην προκειμένη περίπτωση είναι το άλογο από τον μύθο του Αισώπου. Ο εθελοντής θα περπατούσε ανάμεσα στους συμμαθητές τους και ο κάθε ένας από τους μαθητές που στέκονταν στον διάδρομο θα έλεγε και την δική του προσωπική άποψη επί του θέματος. Ο εθελοντής θα έπρεπε να ακούει όλες τις απόψεις των συμμαθητών του σαν να είναι ο καλός και ο κακός του εαυτός οι οποίοι συγκρούονται. Στην ουσία δημιουργείται ένα όχλος από φωνές που δύσκολα κάποιος μπορεί να διαχωρίσει τι λέει ο κάθε ένας.²⁸ Οι συμμετέχοντες καταθέτουν δημόσια τις σκέψεις τους και τα συναισθήματά τους επί του θέματος προκειμένου να γίνει κατανοητή η κοινωνική, η διανοητική και η ψυχοσυναισθηματική κατάσταση της δράσης. Η τεχνική αυτή αποτελεί μέσο ανασκόπησης των βαθύτερων συγκρούσεων που μπορεί να χαρακτηρίζει την κατάσταση ή τον ρόλο. Ο εκπαιδευτικός θα δώσει το θέμα αυτής της τεχνικής, το οποίο δεν είναι άλλο από το τι θα συμβούλευαν το άλογο να κάνει αν ήξερε ότι με την στάση του θα οδηγούσε το γάιδαρο στο θάνατο.

²⁸Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών: Η συμβολή του εκπαιδευτικού δράματος στη διαδικασία της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, της λειτουργικής επικοινωνίας και της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών
http://www.diapolis.auth.gr/epimorfotiko_uliko/index.php/2014-09-05-15-40-12/2014-09-05-16-28-22/94-odigos-spinthaki?start=1 Ανακτήθηκε 19/02/2021

Προσυγγραφικό στάδιο (ΣΤ' Δημοτικού)

Η παραγωγή λόγου που θα ακολουθήσει, θα πραγματοποιηθεί σε γραπτό λόγο αλλά με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο. Στο προσυγγραφικό στάδιο ανήκουν όλα τα φύλλα εργασίας και οι εικόνες που δόθηκαν από τον εκπαιδευτικό στο προαναγνωστικό στάδιο. Οι μαθητές γνωρίζουν το θέμα του σεναρίου αφού το επεξεργάστηκαν με αναλυτικό τρόπο στα προηγούμενα στάδια. Με παρόμοιο τρόπο επεξεργάστηκαν και έχουν αντιληφθεί τα στοιχεία που συνθέτουν την εξοικείωση με τα δομικά και τα γλωσσικά χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους και τύπου. Επίσης ο εκπαιδευτικός έχει ήδη αναφερθεί ότι επικρατεί στο κείμενο του σχολικού εγχειριδίου η αφήγηση και επειδή έχουμε πολλές χρονικές εκφράσεις και ρήματα που δηλώνουν τον χρόνο και ο διάλογος. Η γραμματική και το λεξιλόγιο που θα χρησιμοποιήσουν οι εκπαιδευόμενοι για την προσωπική τους παραγωγή λόγου βρίσκονται ήδη μπροστά τους στα φύλλα που έχουν δοθεί σε προηγούμενο στάδιο από τον εκπαιδευτικό. Το θέμα του γραπτού λόγου είναι: «Εφόσον γνωρίζεις το τέλος του μύθου, τι θα έκανες διαφορετικά αν ήσουν στην θέση του αλόγου;». Σε αυτό το στάδιο ο εκπαιδευτικός θα ζητήσει από τους μαθητές να ενώσουν ανά δύο τα θρανία και να σκεφτούν σε ομάδες των τεσσάρων και μία ομάδα των πέντε ατόμων πως μπορεί να συνεχίζει η ιστορία. Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με την αναπαραγωγή του κειμένου θα δώσει ο εκπαιδευτικός στο φύλλο παραγωγής λόγου. Θα αναφέρει ότι πρέπει να χρησιμοποιήσουν τις λέξεις που κύκλωσαν στο στάδιο της ανάδειξης των γραμματικών και των λεξιλογικών φαινομένων.

Συγγραφικό στάδιο (ΣΤ' Δημοτικού)

Στο συγγραφικό στάδιο ο εκπαιδευτικός δίνει τον απαραίτητο χρόνο στους μαθητές του να αναπτύξουν το θέμα και όπου χρειάζεται θα παρεμβαίνει με συμβουλευτικό τρόπο. Θα δώσει στους μαθητές 40' για να συζητήσουν και να γράψουν τον μύθο αλλάζοντας κάποια από τα στοιχεία του.

Μετασυγγραφικό Στάδιο (ΣΤ' Δημοτικού)

Α) Αξιολόγηση: Η αξιολόγηση δεν θα γίνει από τον εκπαιδευτικό αλλά η μία ομάδα θα παρουσιάζει την ιστορία της στην ολομέλεια της τάξης ενώ παράλληλα θα ελέγχουν οι υπόλοιπες ομάδες το κατά πόσο ακολουθήθηκαν τα βήματα του εκπαιδευτικού. Οι ίδιοι οι μαθητές θα κάνουν τις ανάλογες διορθώσεις ή αλλαγές με το μολύβι. Οι ερωτήσεις για την ετεροαξιολόγηση θα στηρίζονται στα δομικά χαρακτηριστικά του κειμένου, στο περιεχόμενο και στη στοχευμένη διόρθωση των λεξιλογικών φαινομένων που διδάχθηκαν στο συγκεκριμένο σενάριο.

Β) Επέκταση: Η επέκταση που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί, είναι να δραματοποιήσουν τον μύθο ανάλογα με τις αλλαγές που θα έκανε κάθε ομάδα. Μία άλλη επέκταση που μπορεί να ζητηθεί από τους μαθητές είναι να βρουν οι μαθητές κάποιες άλλες (πιο σύγχρονες) εκδοχές του μύθου, όπως είναι το βίντεο, το τραγούδι και να τις μοιραστούν με τους συμμαθητές τους. Διαφορετικά θα μπορούσε ο ίδιος ο εκπαιδευτικός να έχει ένα έτοιμο βίντεο, ή μελοποιημένο τον μύθο. Έτσι οι μαθητές θα είχαν μία ολοκληρωμένη αντίληψη του μύθου και των διαφορετικών εκδοχών του.

8.5 Σενάριο Διδασκαλίας στο μάθημα της Θεατρικής Αγωγής ΣΤ' Δημοτικού Ταυτότητα Παρέμβασης

1.1 Συντάκτρια: Νίλα Αικατερίνη

1.2 Τίτλος Σεναρίου: Ο γάιδαρος και η λεοντή

1.3 Γνωστικό αντικείμενο εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές: Η κύρια γνωστική περιοχή της συγκεκριμένης ενότητας συνδυάζει την ένατη ζώνη: “ Δραματοποίηση 1: Δραματική Ανάλυση” και την δέκατη ζώνη: Δραματοποίηση 2: “Από το κείμενο στη δράση”, και την ενδέκατη ζώνη: Δραματοποίηση 3: “Εργαστήρι γραφής”

1.4 Αντικείμενο διδασκαλίας και τμήμα της ύλης: Το αντικείμενο της διδασκαλίας είναι η χρήση του μύθου του Αισώπου (Ο γάιδαρος και η λεοντή) και η δραματοποίηση του χρησιμοποιώντας τις τρεις φάσεις της δραματοποίησης

1.5 Βασικά στοιχεία της εφαρμογής:

Σχολείο: -

Τάξη: Β' Δημοτικού / 24 μαθητές

Διδακτικές ώρες: 3 διδακτικές ώρες

Διάρκεια: 135'

Κοινωνικοπολιτισμικά χαρακτηριστικά των μελών της σχολικής τάξης: Δεν υπάρχουν Υλικοτεχνικά μέσα και υλικά: λευκές κόλλες Α4 ή λευκά χαρτιά από τετράδια ζωγραφικής (Aquarela), ξυλομπογιές, μαρκαδόροι, χαρτόνι, λαδοπαστέλ, ψαλίδι, κλωστή, μολύβι

3. Μαθησιακά αποτελέσματα (ΣΤ' Δημοτικού)

Γνωστικοί στόχοι:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της ΣΤ' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Αφηγούνται έναν μύθο του Αισώπου
- Εντοπίζουν τα σημαντικότερα στοιχεία ενός μύθου

Στόχοι Δεξιοτήτων:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της ΣΤ' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Έρθουν σε δημιουργική επαφή με το δραματικό κείμενο και να κατανοήσουν τους όρους γραφής του.
- Μάθουν να μετατρέπουν ένα αφηγηματικό κείμενο σε δραματικό, πράγμα που θα συντελέσει στη μαθησιακή και στην καλλιτεχνική ωρίμανσή τους
- Μετατρέψουν τον μύθο από αφηγηματικό κείμενο σε διαλόγους

Στόχοι Στάσεων:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της ΣΤ' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Κοινωνικοποιηθούν τα παιδιά και να μάθουν να λειτουργούν σε ομάδες
- Αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητα τους.

Γενικότεροι εκπαιδευτικοί/παιδαγωγικοί στόχοι:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της ΣΤ' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Συζητούν με τους συμμαθητές τους στην προσπάθεια να επεξεργαστούν τον μύθο
- Μάθουν να συνεργάζονται σε ομάδες
- Είναι σε θέση να παίρνουν ρόλους (θεατρικούς) και πρωτοβουλίες

Το επιδιωκόμενο κλίμα της τάξης να είναι ομαδοσυνεργατικό.

Η ακόλουθη διδασκαλία θα πραγματοποιηθεί στα πλαίσια του μαθήματος της Θεατρικής Αγωγής.

Ο / Η εκπαιδευτικός, την πρώτη ώρα θα μοιράσει τον μύθο είτε ως αφηγηματικό κείμενο, είτε σε έμμετρη μορφή, είτε σε κόμικ. Επίσης θα μπορούσε αν η τάξη υποστηρίζει την ύπαρξη προτζέκτορα και φορητού υπολογιστή να δείξει με την χρήση βίντεο τον μύθο. Διάρκεια παράδοσης ή προβολής βίντεο συνολικής διάρκειας 10'.

Σε επόμενο στάδιο ο/η εκπαιδευτικός θα κάνει κάποιες προφορικές ερωτήσεις για να αντιληφθεί κατά πόσο οι μαθητές γνωρίζουν ποιος είναι ο Αίσωπος, για πιο λόγο επικρατούν τα ζώα στους μύθους του και για ποιο λόγο υπάρχουν αυτοί οι μύθοι. Μέσα από αυτές τις ερωτήσεις και χρησιμοποιώντας τις τεχνικές της Ιδεοθύελλας και του καταγισμού ιδεών οι μαθητές θα κατανοήσουν τον ρόλο του συγκεκριμένου μύθου ζώων και θα είναι πιο εύκολο να καταλάβουν την σημασία και τα αλληγορικά στοιχεία του μύθου. Αυτή η δραστηριότητα θα διαρκέσει 15'

Οι εκπαιδευόμενοι, παρατηρώντας το κείμενο ή το βίντεο που θα τους δοθεί, θα πρέπει σε ομάδες των 5 ατόμων να το επεξεργαστούν και να κατηγοριοποιήσουν τα δραματικά στοιχεία του, όπως είναι τα πρόσωπα, ο χρόνος, ο τόπος, τα γεγονότα που συμβαίνουν καθώς και να χωρίσουν τις σκηνές. Ο εκπαιδευτικός για να τους βοηθήσει τους δίνει ένα σχεδιάγραμμα (Παράρτημα 1^ο) το οποίο υπάρχει και στο σχολικό εγχειρίδιο και το οποίο θα τους χρειαστεί και στις επόμενες διδακτικές ώρες. Αυτή η δραστηριότητα θα πάρει 20'.

Από την δεύτερη διδακτική ώρα, ο/η εκπαιδευτικός θα χρησιμοποιήσει τα πρώτα 5' για να ρωτήσει ή να μοιράσει στους μαθητές αρμοδιότητες όπως είναι η ευθύνη του σκηνοθέτη, σκηνογράφου, μουσικού, ενδυματολόγου και του φωτιστή. Αφού μοιράσει τους ρόλους, οι μαθητές που έχουν υποδυθεί τους παραπάνω ανθρώπους θα πρέπει να ξεκινήσουν να σκέφτονται πως μπορούν να αποδώσουν όσο τον δυνατόν καλύτερα τον μύθο, είτε με την χρήση κατάλληλης ενδυμασίας, είτε δίνοντας έμφαση στα σκηνικά ή στα γεγονότα. Οι υπόλοιποι μαθητές, που θα υποδυθούν κάποιο από τα πρόσωπα του μύθου, μπορούν να συμβουλευούν και να βοηθούν όπου χρειάζεται τους συμμαθητές τους και τις συμμαθήτριές τους. Ο χρόνος για την συζήτηση όλων των μελών της τάξης δεν πρέπει να ξεπερνάει τα 10'.

Μετά την συζήτηση και ενώ έχουν αποφασίσει ήδη κάποια πράγματα οι μαθητές για τα σκηνικά, τον φωτισμό και ούτω καθεξής, ήρθε η ώρα οι εκπαιδευόμενοι να επεξεργαστούν πιο εστιασμένα τον ίδιο τον μύθο. Σε αυτήν λοιπόν την δραστηριότητα η οποία θα διαρκέσει 10' οι μαθητές είτε σε ομάδες είτε στην ολομέλεια μπορούν να βρουν και να γράψουν στον πίνακα (ένας μαθητής από την ολομέλεια, διαφορετικά θα γράφει ένας εκπρόσωπος της ομάδας σε χαρτί A4 τις ιδέες της ομάδας). Έπειτα αν έχουν χωριστεί σε ομάδες, οι εκπρόσωποι κάθε ομάδας θα παρουσιάζουν τις ιδέες τους και σε ότι συμφωνεί η ομάδα θα αναγράφεται από έναν μόνο μαθητή στον πίνακα, έτσι ώστε να γίνει κατανοητό απ' όλους που εστιάζονται.

Τα υπόλοιπα 20' που απομένουν ο εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει από τους μαθητές να ξεκινήσουν να δημιουργούν τα σκηνικά, ή να βρουν τρόπους πως να κόβουν της

σκηνές, πως θα είναι ο φωτισμός και γενικά πως θα διαχειριστούν τον χώρο της σχολικής αίθουσας για την παράστασή τους. Ότι έχουν γράψει και δημιουργήσει, αποθηκεύεται μέσα στην τάξη, στον χώρο της βιβλιοθήκης της τάξης.

Στην τρίτη και τελευταία διδακτική ώρα, και ενώ ο εκπαιδευτικός κάνει μία σύντομη ανασκόπηση του προηγούμενου μαθήματος, οι μαθητές πηγαίνουν και παίρνουν μέσα από την βιβλιοθήκη όλα τους τα σχέδια και τις ζωγραφιές για να δούνε πόσο είχαν προχωρήσει την προηγούμενη φορά.

Έπειτα την ανατροφοδότηση του προηγούμενου μαθήματος, ο εκπαιδευτικός θα κάνει μία πολύ σύντομη εισαγωγή για το τι πρόκειται να κάνουν σήμερα. Θα αναφέρει λοιπόν ότι σε αυτό το μάθημα θα μάθουν να γράφουν διαλόγους, θα συνεχίσουν την κατασκευή των σκηνικών, την ρύθμιση των φώτων και την ενδυμασία και στο τέλος αν μείνει χρόνος, την συνοχή των σκηνών. Η εισαγωγή αυτή θα διαρκέσει 3'.

Σε επόμενο στάδιο ο/η εκπαιδευτικός θα ζητήσει από τους μαθητές αφού έχουν ήδη στα χέρια τους τον μύθο, να μετατρέψουν αυτό το αφηγηματικό κείμενο σε διάλογο. Αν ο εκπαιδευτικός αντιληφθεί ότι δυσκολεύονται οι μαθητές ίσως να μπορούσε να τους μοιράσει ένα κόμικ, ή ένα κείμενο που να υπάρχουν διάλογοι έτσι ώστε να κατανοήσουν απόλυτα οι εκπαιδευόμενοι τι πρέπει να κάνουν. Για αυτήν την δραστηριότητα η εκτιμώμενη απαιτούμενη ώρα ανέρχεται στα 10'.

Αφού τελειώσουν με την μετατροπή του μύθου, ο εκπαιδευτικός θα τους δώσει τα χαρτόνια, τα σκηνικά και ότι είχαν κάνει την προηγούμενη φορά που είχε σχέση με την δημιουργία και την εκτέλεση όλων των απαραίτητων δραστηριοτήτων έτσι ώστε να ετοιμάσουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία που χρειάζονται για την πραγματοποίηση μίας θεατρικής παράστασης. Το ιδανικότερο είναι να δοθεί όλη η υπόλοιπη ώρα για την κατασκευή και τελειοποίηση των σκηνικών του φωτισμού και της ενδυμασίας.

Επέκταση: Ως επέκταση προτείνεται η υλοποίηση όλων των παραπάνω δραστηριοτήτων, στη συγκρότηση μιας θεατρικής παράστασης η οποία θα βασίζεται στον μύθο που οι μαθητές έχουν μελετήσει και επεξεργαστεί.

Ενδεικτικοί μύθοι που θα μπορούσαν να επεξεργαστούν υπό αυτήν την μορφή, οι εκπαιδευτικοί είναι:

- ❖ “Η αλεπού και τα σταφύλια”, “Η κολοβή αλεπού”, “Η αλεπού και το λιοντάρι”, “Η αλεπού και το κοράκι”, “Η αλεπού και ο πελαργός”, “Άλογο και φορτωμένο γαϊδούρι” και “Ο γάιδαρος που κουβαλούσε αλάτι”, δίνοντας στους εκπαιδευόμενους σε έμμετρη μορφή τον μύθο (παράρτημα 2^ο: με κείμενα που αποδίδονται σε έμμετρη μορφή)
- ❖ “Η αλεπού και ο ξυλοκόπος”, “Η αλεπού και το λιοντάρι”, “Η αλεπού και το κοράκι” και “Ο μυλωνάς, ο γιος και ο γάιδαρος”, δίνοντας στους εκπαιδευόμενους τον μύθο με την μορφή ενός κόμικ (παράρτημα 3^ο με τα κόμικ που μπορούν να δοθούν στους μαθητές)
- ❖ “Η αλεπού και ο πελαργός”, “Ο μυλωνάς, ο γιος και ο γάιδαρος”, “Άλογο και φορτωμένο γαϊδούρι” και “Ο γάιδαρος που κουβαλούσε αλάτι”, δίνοντας στους εκπαιδευόμενους τον μύθο σε μορφή αφηγηματικού κειμένου (παράρτημα 4^ο: με κείμενα σε αφηγηματικό διήγημα)

8.6 Σενάριο Διδασκαλίας στο μάθημα της Λογοτεχνίας Ε' Δημοτικού

Συντάκτρια: Νίλα Αικατερίνη

Τίτλος Σεναρίου Διδασκαλίας: Ο γάιδαρος και η λεοντή

Διδακτική ενότητα: Διαφορετικότητα

Είδος κειμένου: Μύθος (Πεζό αφηγηματικό κείμενο)

Διάρκεια: 45'

Ο γάιδαρος και η λεοντή

Ένας γάιδαρος φόρεσε ένα τομάρι ολόκληρου σώματος λιονταριού και τριγύριζε τρομάζοντας τα ζώα. Όλα τα ζώα που τον έβλεπαν τρόμαζαν και έτρεχαν να γλυτώσουν και ο γάιδαρος διασκέδαζε απερίγραπτα με αυτό. Είδε και μια αλεπού και πήγε να τρομάξει και εκείνην. Έτυχε όμως τότε να βγάλει φωνή ο γάιδαρος και η αλεπού τον άκουσε και δεν τρόμαξε, προς έκπληξη του γαϊδάρου. Του είπε τότε η αλεπού: «Πραγματικά και εγώ θα τρόμαζα, αν δεν άκουγα το γκάρισμά σου.»

Σχόλια:

- ✎ Έτσι μερικοί απαίδευτοι, που θεωρούν ότι είναι κάποιιοι με τα εξωτερικά παραφουσκώματα, αποκαλύπτονται από την προσωπική φλυαρία τους.²⁹ Μπορείς δηλαδή, να δηλώσεις λιοντάρι, μπορείς να βρυχηθείς σαν λιοντάρι αλλά όταν έρθει ο καιρός να αντιμετωπίσεις την αλεπού δεν θα χρειαστείς το βρυχηθμό του αλλά τη φύση του.
- ✎ Γενικότερα όταν είσαι φτωχός και άσημος, μη μιμείσαι την συμπεριφορά των πλούσιων ανθρώπων, μήπως κάποτε καταγελαστείς και κινδυνεύσεις, διότι το ξένο είναι αταίριαστο.³⁰ Πιο συγκεκριμένα, για να καταλάβεις έναν άνθρωπο τι είναι και τι αξίζει, δεν αρκεί να τον δεις, πρέπει και να τον ακούσεις να μιλάει. Αυτός είναι και ο λόγος που οι αρχαίοι Έλληνες συνήθιζαν να κάνουν μια σαφή διάκριση ανάμεσα στο “είναι” και στο “φαίνεσθαι”.

Διδακτικοί στόχοι:

A) Σε επίπεδο γνώσεων

Οι μαθητές της Ε' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν ότι η κοινωνία των ζώων αναπαριστά την κοινωνία των ανθρώπων
- Κατανοήσουν τους λόγους που ο γάιδαρος συμπεριφέρθηκε με αυτόν τον τρόπο

B) Σε επίπεδο στάσεων

Οι μαθητές της Ε' Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Αποδεχτούν και να είναι υπέρμαχοι της διαφορετικότητας
- Συνεργαστούν για την διεκπεραίωση των δραστηριοτήτων

²⁹ Θεόδωρος Γ. Μαυρόπουλος, εκδόσεις “ΖΗΤΡΟΣ”. 336 (S. 184. C. 113 etp. 321. F. 141.) σελ. 426-427.

³⁰ ³⁰ Θεόδωρος Γ. Μαυρόπουλος, εκδόσεις “ΖΗΤΡΟΣ”. 333 (C. 258.) σελ. 420-421.

Γ) Σε επίπεδο δεξιοτήτων

Οι μαθητές Ε΄ Δημοτικού να είναι σε θέση να:

- Εντοπίσουν σε ποιο κειμενικό είδος εντάσσεται (ποιητικό αφηγηματικό κείμενο)
- Μπορούν να επιχειρηματολογήσουν τις απόψεις τους
- Αντιληφθούν την δομή ενός μύθου

Αφόρμηση

Ο/Η εκπαιδευτικός θα εισάγει το νέο προς συζήτηση θέμα με την τεχνική του Καταιγισμού Ιδεών, δίνοντας το φύλλο εργασίας και ζητώντας από τους μαθητές να του αναφέρουν τις πρώτες λέξεις που σκέφτονται όταν ακούν την λέξη «*διαφορετικότητα*». Οι απαντήσεις θα είναι παραπάνω από αρκετές και πιθανόν να υπάρξουν κάποιες εντάσεις αν στην ολομέλεια υπάρχουν μαθητές από άλλες χώρες ή μαθητές που ασπάζονται άλλη θρησκεία, ή έχουν διαφορετικό χρώμα. Οι απαντήσεις των μαθητών θα καταγραφούν από τον εκπαιδευτικό στον πίνακα για να θυμούνται τι ανέφεραν. Ο πίνακας θα χωριστεί σε δύο στήλες από τον εκπαιδευτικό, όπου στην μία στήλη θα γράψει τα στοιχεία εκείνα τα οποία δεν μπορούν να αλλάξουν (όπως το χρώμα ενός ανθρώπου) και στην άλλη στήλη θα καταγράψει όσα στοιχεία επιδέχονται αλλαγή (όπως η συμπεριφορά ενός ανθρώπου). Επειδή όμως τα παιδιά σε αυτές τις ηλικίες είναι αρκετά σκληρά απέναντι σε οτιδήποτε διαφορετικό, συνετό θα ήταν να αναφέρει ο εκπαιδευτικός ότι το διαφορετικό δεν σημαίνει ότι είναι κακό, αλλά απεναντίας το διαφορετικό πρέπει να υπάρχει στη ζωή μας για να την κάνει πιο πολύχρωμη και ξεχωριστή. Η διαφορετικότητα για πολλά παιδιά στοχοποιείται και σε αρκετές περιπτώσεις γίνεται αιτία για να διαπραχθούν σκληρά εγκλήματα. Για αυτό και ο/η εκπαιδευτικός καθ' όλη την διάρκεια της διδασκαλίας θα πρέπει να προάγει την διαφορετικότητα.

Ανάγνωση μύθου:

Έχοντας κάνει μια σύντομη εισαγωγική αφόρμηση ο εκπαιδευτικός θα μοιράσει τον μύθο στους μαθητές και στις μαθήτριες. Εφόσον το κείμενο δεν είναι τόσο εκτεταμένο σε μέγεθος και δύσκολο σε λεξιλόγιο μπορούμε να αναθέσουμε στα παιδιά να το διαβάσουν μόνα τους με σιωπηρή ανάγνωση.

Η πρώτη ερώτηση που θα κάνει στους εκπαιδευόμενους, είναι να του πουν αν γνωρίζουν ποιος έχει πει αυτόν τον μύθο. Αφού θα έχουν διαβάσει και κατανοήσει τον μύθο θα συμπληρώσουν τις παρακάτω ερωτήσεις οι οποίες είναι *θα αλλάζες το τέλος;*, *τι θα πρόσθετες ή τι θα αφαιρούσες από τον μύθο;*, *μπορείς να κάνεις τον μύθο παραμύθι;*, *έπραξε σωστά ο γάιδαρος ή όχι;*. Οι παραπάνω ερωτήσεις αφορούν την κατανόηση και την επεξεργασία του κειμένου - μύθου. Ο εκπαιδευτικός περιμένει μέσα από αυτές τις δραστηριότητες να δημιουργηθεί ένα κλίμα διαλόγου και αντίθετων απόψεων. Αυτός είναι και ο λόγος της χρήσης του debate στην ερώτηση *εάν έπραξε σωστά ο γάιδαρος ή όχι*. Έτσι η πρώτη ομάδα θα πρέπει να υποστηρίξει το γεγονός ότι

έπραξε πολύ σωστά που πήρε το δέρμα του λιονταριού και προσποιούνταν ότι ήταν ο ίδιος λιοντάρι, ενώ η αντίπαλη ομάδα έπρεπε να υποστηρίξει το γεγονός ότι δεν έπρεπε να πάρει το τομάρι του λιονταριού και να μεταμορφωθεί σε αυτό. Για να μην παγιωθούν όμως οι απόψεις των μαθητών, μετά τον διάλογο ο εκπαιδευτικός θα τους αλλάξει το θέμα, δηλαδή η ομάδα που υποστήριξε ότι σωστά έπραξε θα πρέπει να υποστηρίξει τώρα ότι δεν έπραξε σωστά και το αντίστροφο η άλλη ομάδα.

Για να κλείσει η διδακτική αυτή ενότητα, ο εκπαιδευτικός θα ρωτήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες αν η διαφορετικότητα πρέπει να υποστηρίζεται και να προάγεται από την κοινωνία. Οι απαντήσεις που περιμένει ο/η εκπαιδευτικός να ακούσει είναι υπέρ της διαφορετικότητας, αφού κυρίως στην σημερινή εποχή η τάση ταυτίζεται με την μαζικοποίηση.

Επέκταση

Ως επέκταση ο εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει ανάμεσα στο να δραματοποιήσουν τον μύθο οι μαθητές σε ομάδες δίνοντας κάθε ομάδα έναν διαφορετικό τέλος ή μία διαφορετική εκδοχή του μύθου, να επιλέξουν 1-3 μαθητές και να αναπαραστήσουν τον διάδρομο της συνείδησης, όπου ο μαθητής που θα είναι στο κέντρο να σκέφτεται όπως σκεφτόταν ο γάιδαρος και να περπατάει ανάμεσα από ένα ορατό διάδρομο που θα έχουν φτιάξει οι συμμαθητές του σε δύο σειρές(μία δεξιά και μία αριστερά) και να παριστάνουν τις φωνές μέσα του όπου θα τον παροτρύνουν ή θα το αποτρέπουν να κάνει αυτό που έκανε ο γάιδαρος στον μύθο. Σκοπός αυτής της τεχνικής είναι να αντιληφθούν οι μαθητές ότι για να πάρεις μια απόφαση σωστή ή λανθασμένη, θα πρέπει να σκέφτεσαι και τις δύο μεριές. Τέλος ως εναλλακτική επέκταση θα μπορούσε ο εκπαιδευτικός να δώσει στους μαθητές από ένα φύλλο χαρτί και να τους πει να γράψουν στον πρωταγωνιστή ένα γράμμα στο οποίο θα τον παροτρύνουν να κάνει ότι είναι να κάνει ή θα τον αποτρέπουν από κάτι τέτοιο επιχειρηματολογώντας για τις απόψεις τους.

Κατανόηση – Νοηματική επεξεργασία κειμένου

Ενδεικτικές ερωτήσεις-δραστηριότητες

- Τι σκέφτεσαι όταν ακούς την λέξη διαφορετικότητα
- Γνωρίζεις ποιος έχει πει αυτόν τον μύθο;
- Θα άλλαζες το τέλος;
- Τι θα πρόσθετες και τις θα αφαιρούσες από τον μύθο;
- Μπορείς να κάνεις τον μύθο παραμύθι;
- Για πιο λόγο συμπεριφέρθηκε με αυτόν τον τρόπο ο γάιδαρος;
- Η διαφορετικότητα πρέπει να υποστηρίζεται και να προάγεται από την κοινωνία;

Φύλλο ερωτήσεων – Φύλλο επέκτασης

- Οι μαθητές να διαδραματίσουν τον μύθο και να δώσουν έναν καινούριο τίτλο

- Σκεφτείτε τον εαυτό σας στην θέση του γαιδάρου. Θα κάνατε το ίδιο ή θα κάνατε κάτι διαφορετικό;
- Στείλε ένα μήνυμα στον πρωταγωνιστή δίνοντάς του συμβουλές για να αλλάξει το τέλος του μύθου.

9. Παράρτημα 1^ο : Παραρτήματα εικόνων μύθων και αρχική μορφή μύθων

7.1 Η αλεπού και τα σταφύλια

Ο μύθος σε αρχαίο κείμενο...

33. Ἀλώπηξ καὶ Βότρυς
(S. 15. C. 156. F. 5.170. B. 19.)

Ἀλώπηξ λιμώττουσα ὡς ἐθεάσατο ἐπὶ τινος ἀναδενδράδος βότρυας κρεμαμένους, ἠβουλήθη αὐτῶν περιγενέσθαι καὶ οὐκ ἠδύνατο· ἀπαλλαττομένη δὲ πρὸς ἑαυτὴν εἶπεν: «Ὅμφακές εἰσιν.»

Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι, τῶν πραγμάτων ἐφικέσθαι μὴ δυνάμενοι δι' ἀσθένειαν, τοὺς καιροὺς αἰτιῶνται.

Σχόλιο αρχαίου κειμένου: Η φράση “αγουρίδες είναι” (στο πρωτότυπο, “ομφακές εισιν”) ίσως είναι η πιο γνωστή σε πολλούς από το σύνολο των αισώπειων διατυπώσεων.

7.2 Η κολοβή αλεπού

Ο μύθος σε αρχαίο κείμενο...

46. Ἀλώπηξ Κόλουρος
(S. 17. C. 7 et p. 284. F. 6.)

Ἀλώπηξ ὑπὸ τινος παγίδος τὴν οὐρὰν ἀποκοπέισα, ἐπειδὴ δι' αἰσχύνην ἀβίωτον ἠγείτο τὸν βίον ἔχειν, ἔγνω δεῖν καὶ τὰς ἄλλας ἀλώπεκας εἰς τὸ αὐτὸ προσαγαγεῖν, ἵνα τῷ κοινῷ πάθει τὸ ἴδιον ἐλάττωμα συγκρύψῃ. Καὶ δὴ ἀπάσας ἀθροίσασα παρήνει αὐταῖς τὰς οὐρὰς ἀποκόπτειν, λέγουσα ὡς οὐκ ἀπρεπὲς μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ περισσόν τι αὐταῖς βάρος προσήρτηται. Τούτων δὲ τις ὑποτυχοῦσα ἔφη: «ὦ αὐτή, ἀλλ' εἰ μὴ σοι τοῦτο συνέφερον, οὐκ ἂν ἤμιν αὐτὸ συνεβούλευσας.»

Ὁ λόγος πρὸς ἐκείνους οἱ τὰς συμβουλίας ποιοῦνται τοῖς πέλας οὐ δι' εὐνοίαν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἑαυτοῖς συμφέρον.

Σχόλιο σχετικά με το αρχαίο κείμενο του μύθου: ο μύθος είναι ίσως από τους πιο γνωστούς “αισώπειους μύθους” καθώς τονίζει την πολλαπλή πονηριά των τετράποδων αυτών όντων.

7.3 Η αλεπού και ο ξυλοκόπος

Ο μύθος σε αρχαίο κείμενο...

35. Ἀλώπηξ καὶ Δρυτόμος
(S. 22. C. 127 et p. 329. F. 10. B. 50.)

Ἀλώπηξ κυνηγὸς φεύγουσα ὡς ἐθεάσατό τινα δρυτόμον, τοῦτον ἰκέτευε κατακρύψαι αὐτήν· ὁ δ' αὐτῇ παρήνευσεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ καλύβην εἰσελθοῦσαν κρυβῆναι. Μετ' οὐ πολὺ δὲ παραγενομένων τῶν κυνηγῶν καὶ τοῦ δρυτόμου πυνθανομένων, εἰ τεθέαται ἀλώπεκα τῆδε παριοῦσαν, ἐκεῖνος τῇ μὲν φωνῇ ἠρνεῖτο ἑωρακέναι, τῇ δὲ χειρὶ νεύων ἐσήμαινεν ὅπου κατεκέκρυπτο. Τῶν δὲ οὐχ οἷς ἔνευε προσσχόντων, ἀλλ' οἷς ἔλεγε πιστευσάντων, ἡ ἀλώπηξ ἰδοῦσα αὐτοὺς ἀπαλλαγέντας, ἐξελθοῦσα ἀπροσφωνητὶ ἐπορεύετο· μεμφομένου δ' αὐτῆν τοῦ δρυτόμου, εἴ γε διασωθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ οὐδὲ φωνῆς αὐτὸν ἠξίωσεν, ἔφη: «Ἄλλ' ἔγωγε ηὐχαρίστησα ἄν σοι, εἰ τοῖς λόγοις ὁμοια τὰ ἔργα τῶν χειρῶν καὶ τοὺς τρόπους εἶχες.»

Τούτῳ τῷ λόγῳ χρήσαιτ' ἂν τις πρὸς ἐκείνους τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες τὰ μὲν χρηστὰ σαφῶς ἐπαγγέλλονται, ἔργα δὲ φαῦλα δρῶσιν.

Σχετικά σχόλια γύρω από τον μύθο: Ο ξυλοκόπος στο πρωτότυπο αναφέρεται ως “δρυτόμος” (από το ουσιαστικό δρυς = βαλανίδια και το θέμα του ρήματος τέμω= κόβω).

Σύγχρονη όψη του μύθου αποτελεί το παρακάτω κόμικ.

7.4 Το λιοντάρι και η αλεπού

Ο μύθος σε αρχαίο κείμενο...

246. Λέων και Ἀλώπηξ

(S. 140. C. 137 et p. 336. F. 91. B. 103.)

Λέων γηράσας καὶ μὴ δυνάμενος δι' ἀλκῆς ἑαυτῷ τροφήν πορίζειν ἔγνω δεῖν δι' ἐπινοίας τοῦτο πράξει. Καὶ δὴ παραγενόμενος εἰς τι σπήλαιον καὶ ἐνταῦθα κατακλιθεὶς προσεποιεῖτο τὸν νοσοῦντα· καὶ οὕτω τὰ παραγενόμενα πρὸς αὐτὸν εἰς ἐπίσκεψιν ζῶα συλλαμβάνων κατήσθει. Πολλῶν δὲ θηρίων καταναλωθέντων, ἀλώπηξ τὸ τέχνασμα αὐτοῦ συνείσα παρεγένετο καὶ σταῖσα ἄπωθεν τοῦ σπηλαίου ἐπνυθάνετο αὐτοῦ, πῶς ἔχοι· τοῦ δὲ εἰπόντος «κακῶς» καὶ τὴν αἰτίαν ἐρομένου, δι' ἣν οὐκ εἴσεισι, ἔφη: «Ἄλλ' ἔγωγε εἰσῆλθον ἄν, εἰ μὴ ἐώρων πολλῶν εἰσιόντων ἵχνη, ἐξιόντος δὲ οὐδενός.»

Οὕτως οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων ἐκ τεκμηρίων προορώμενοι τοὺς κινδύνους ἐκφεύγουσι.

Σχόλια του μύθου: Από τους πιο γνωστούς “αισώπειους μύθους”.

7.5 Η αλεπού και ο πελαργός

Ο μύθος σε αρχαίο κείμενο...

34. Ἀλώπηξ καὶ Γέρανος

(C. 326. F. 397 ex Plut. Symp. Disput. I, c. 5. p. 614, E.)

Οἱ τοιαῦτα προβλήματα καθιέντες οὐδὲν ἂν τῆς αἰσωπείου γεράνου καὶ ἀλώπεκος ἐπιεικέστεροι πρὸς κοινωμίαν φανεῖεν· ὧν ἡ μὲν ἔτνος τι λιπαρὸν κατὰ λίθου πλατείας καταχραμένη, ἡνία ἅμα γέλωτα παρέχουσαν· ἐξέφευγε γὰρ ὑγρότητι τὸ ἔτνος τὴν λεπτότητα τοῦ στόματος αὐτῆς. Ἐν μέρει τοίνυν ἡ γέρανος αὐτῇ καταγγείλασα δείπνον, ἐν λαγυνίδι προῦθηκε λεπτὸν ἐχούση καὶ μακρὸν τράχηλον, ὥστε αὐτὴν μὲν καθιέναι τὸ στόμα βραδίως καὶ

ἀπολαύειν, τὴν δὲ ἀλώπεκα, μὴ δυναμένην, κοιμίζεσθαι συμβολὰς πρεπούσας.

Οὕτω τοίνυν, ὅταν οἱ φιλόσοφοι παρὰ πότον εἰς λεπτὰ καὶ διαλεκτικὰ προβλήματα καταδύντες, ἐνοχλῶσι τοῖς πολλοῖς ἔπεσθαι μὴ δυναμένοις, ἐκεῖνοι δὲ πάλιν ἐπ' ὠδὰς τινὰς καὶ διηγήματα φλυαρώδη καὶ λόγους βαναύσους καὶ ἀγοραίους ἐμβάλωσιν ἑαυτοῦς, οἴχεται τῆς συμποτικῆς κοινωνίας τὸ τέλος καὶ καθύβρισται ὁ Διόνυσος.

Σχόλια του μύθου: Το κείμενο αυτό που είναι δηλωμένη διασκευή “αισώπειου μύθου” αποτελεί απόσπασμα από τον πολύγραφο βιωτό συγγραφέα (46-127 μ.Χ.) Πλούταρχο και ειδικότερα από το έργο του «Συμποσιακά προβλήματα» (1,5). Ο γερανός είναι πουλί με μακριά πόδια, με μακρύ λαιμό και ράμφος και με μακριές και πλατιές φτερούγες. Ο Διόνυσος είναι ο γνωστός θεός του κρασιού και των συμποσίων.

7.6 Η αλεπού και το κοράκι

Ο μύθος σε αρχαίο κείμενο...

204. Κόραξ καὶ Ἀλώπηξ
(S. 123. C. 204. B. 77.)

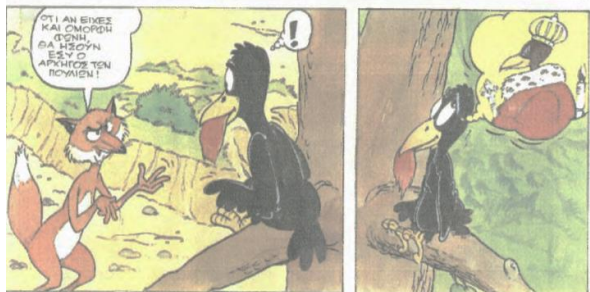
Κόραξ κρέας ἀρπάσας ἐπὶ τινος δένδρου ἐκάθισεν ἀλώπηξ δὲ θεασαμένη αὐτὸν καὶ βουλομένη τοῦ κρέως περιγενέσθαι, στᾶσα ἐπήνει αὐτὸν ὡς εὐμεγέθη τε καὶ καλόν, λέγουσα καὶ ὡς πρέπει αὐτῷ μάλιστα τῶν ὀρνέων βασιλεύειν, καὶ τοῦτο πάντως ἂν γένοιτο, εἰ φωνὴν εἶχεν. Ὁ δὲ παραστῆσαι αὐτῇ βουλόμενος ὅτι καὶ φωνὴν ἔχει, βαλὼν τὸ κρέας μεγάλως ἐκεκράγει· ἐκείνη δὲ προσδραμοῦσα καὶ τὸ κρέας ἀρπάσασα ἔφη: «᾿Ω κόραξ, ἔχεις τὰ πάντα· νοῦν μόνον κτῆσαι.»

Πρὸς ἄνδρα ἀνόητον ὁ λόγος εὐκαιρος.

Σχόλια του μύθου: Είναι από τους πιο γνωστούς “αισώπειους μύθους” .

❧ Πρώτη σύγχρονη όψη του μύθου σε κόμικ:

Η Αλεπού και το Κοράκι

7.8 Το άλογο και το γαϊδούρι

286. ΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΣ

[286.1] ἄνθρωπός τις εἶχεν ἵππον καὶ ὄνον. ὀδευόντων δὲ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν ὁ ὄνος τῷ ἵππῳ· «ἄρον ἐκ τοῦ ἐμοῦ βάρους, εἰ θέλεις εἶναι με σῶν». ὁ δὲ οὐκ ἐπέισθη. ὁ δὲ ὄνος πεσὼν ἐκ τοῦ κόπου ἐτελεύτησεν. τοῦ δὲ δεσπότης πάντα ἐπιθέντος αὐτῷ καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ ὄνου δορὰν θρηγῶν ὁ ἵππος ἐβόα· «οἴμοι τῷ παναθλίῳ. τί μοι συνέβη τῷ ταλαιπῶρῳ; μὴ θελήσας γὰρ μικρὸν βᾶρος λαβεῖν ἰδοῦ ἅπαντα βαστάζω καὶ τὸ δέρμα».

ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοῖς μικροῖς οἱ μεγάλοι συγκοινωνοῦντες ἀμφότεροι σωθήσονται ἐν τῷ βίῳ.

7.9 Γάιδαρος πετεινός και λιοντάρι

Ο μύθος σε αρχαίο κείμενο...

323. Ὄνος, Ἀλεκτρυῶν καὶ Λέων (S. 83. C. 66 et p. 315. F. 70.)

Ἐν τινι ἐπαύλει ὄνος καὶ ἀλεκτρυῶν ἦσαν λέων δὲ λιμῶντων ὡς ἐθεάσατο τὸν ὄνον, οἷός τε ἦν εἰσελθὼν τοῦτον καταθουήσασθαι. Περὶ δὲ τὸν ψόφον ἀλεκτρυόνος φθεγξαμένου καταπτήξας (φασὶ γὰρ τοὺς λέοντας πτύρεσθαι πρὸς τὰς τῶν ἀλεκτρυόνων φωνάς) εἰς φυγὴν ἐτρέπη. Καὶ ὁ ὄνος ἀναπτρωθεὶς κατ' αὐτοῦ, εἶ γε ἀλεκτρυόνα ἐφοβήθη, ἐξῆλθεν ὡς ἀποδιώξων αὐτόν· ὁ δὲ, ὡς μακρὰν ἐγένετο, κατέφαγεν αὐτόν.

Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι ταπεινουμένους τοὺς ἑαυτῶν ἐχθροὺς ὀρώντες, καὶ διὰ τοῦτο καταθρασυνόμενοι, λανθάνουσιν ὑπ' αὐτῶν ἀναλισκόμενοι.

προειπὼν αὐτῷ διὰ τριάκοντα ἔτων ἐπιπορεύεσθαι, οὐδὲ πρὸς μίαν ἡμέραν ἄδειαν δέδωκεν. Ὁ δὲ ὑπολαβὼν ἔφη: «Ἄλλ' εὖ ἴσθι, ὡς ὅταν μέλλῃ τις ἀνιάσαι με καὶ αὐθημερὸν ἐπιφοιτᾶν εἴωθα.»

Ὁ λόγος δηλοῖ, ὅτι ἀδιόριστός ἐστιν ἡ κατὰ τῶν ἀσεβῶν ἐκ θεοῦ τιμωρία.

Σχόλια μύθου: Ο θόρυβος στο πρωτότυπο λέγεται ψόφος (πβ. Ψοφῶ= παράγω ἀναρθρο ἤχο , ο ψοφώδης είναι αυτός που προκαλεί τον ἤχο, ενώ ψοφοδεής είναι αυτός που φοβάται από κάθε θόρυβο που γίνεται.

7.10 Ο γάιδαρος και η λεοντή

Ο Μύθος σε αρχαίο κείμενο...

336. Ὄνος Λεοντῆν Φέρων
(S. 184. C. 113 et p. 321. F. 141.)

Ὄνος, ἐνδυσάμενος λέοντος δέρμα, περιήει ἐκφοβῶν τὰ ἄλογα ζῶα. Καὶ δὴ θεασάμενος ἀλώπεκα ἐπειρᾶτο καὶ ταύτην δεδίπτεσθαι. Ἦ δέ, ἐτύγχανε γὰρ αὐτοῦ φθεγξαμένου προακηκουῖα, ἔφη πρὸς αὐτόν: «Ἄλλ' εὖ ἴσθι, ὡς καὶ ἐγὼ ἂν σε ἐφοβήθην, εἰ μὴ ὀγκωμένου ἤκουσα.»

Οὕτως ἔνιοι τῶν ἀπαιδευτῶν, τοῖς ἐξωθεν τύφοις δοκοῦντές τινες εἶναι, ὑπὸ τῆς ἰδίας γλωσσαλγίας ἐλέγχονται.

Σχόλια του μύθου: Η προβιά του λιονταριού λέγεται στον τίτλο “λεοντή” και στο κείμενο του μύθου “δορά δέρματος”.

7.11 Ο γάιδαρος που κουβαλούσε αλάτι

Ο μύθος σε αρχαίο κείμενο...

322. Ὄνος Ἄλας Βαστάζων
(S. 176. C. 254.)

Ὄνος ἄλας βαστάζων ποταμὸν διήρχετο· ὀλισθήσας δέ ὡς κατέπεσεν εἰς τὸ ὕδωρ, ἐκτακέντος τοῦ ἀλός, κουφότερος ἐξανέστη· εὐφρανθεῖς δὲ ἐπὶ τούτῳ, ἐπειδὴ ὕστερόν ποτε σπόγγους ἐμπεφορτισμένους ποταμὸν διέβαινεν, ᾤθη [δεῖν] ὅτι, ἐὰν πάλιν πέσῃ, ἐλαφρότερος διεγερθήσεται· καὶ δὴ ἐκὼν ὀλίσθησε. Συνέβη δ' αὐτῷ, τῶν σπόγγων ἀνασπασάντων τὸ ὕδωρ, μὴ δυναμένῳ ἐξανίστασθαι, ἐνταῦθα ἀποπνιγῆναι.

Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι τὰς ἰδίας ἐπινοίας λανθάνουσι συμφορῶν αἰτίας ἔχοντες.

Σχόλια του μύθου: Το αλάτι στο πρωτότυπο έχει δύο τύπους, το αλς και το άλας.

10. Παράρτημα 2^ο : Εκπαιδευτικά υλικά σεναρίων

10.1 Παράρτημα Σεναρίου 8.1

1^ο Φύλλο εργασίας³¹

³¹ Το παραπάνω φύλλο εργασίας δημιουργήθηκε στις 14 Γενάρη του 2021, χρησιμοποιώντας το λογισμικό του Wizer.me <https://app.wizer.me/editor/tI3JLInC1Vr>

2^ο Φύλλο εργασίας

Όνοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Ερωτήσεις κατανόησης κειμένου

Ποιος είναι ο τίτλος;

.....
.....

Υπάρχει επιμύθιο στο κείμενο;

.....
.....

Ποιοι είναι οι πρωταγωνιστές του μύθου;

.....
.....

Ποιος έγραψε τον μύθο;

.....
.....

Γειά σου! Μαζί θα μάθουμε
τα χαρακτηριστικά του
Αισώπειου Μύθου

Λελέκι είχε γείτονα
η αλεπού, που λέτε.
Σε δείπνο το εκάλεσε
κι ακούτε και ιδέτε!

Σε μπουλ ρηγό του έβαλε
ζεστή σούπα να φάει.
Έμεινε εκείνο νηστικό
μα πριν στο σπίτι πάει,

την αλεπού εκάλεσε
σε δείπνο. Πήγε εκείνη.
Μα ωστόσο θεονήστικη
της έμελλε να μείνει.

Παρ' ότι η ψαρόσουπα
καλομαγειρεμένη,
ήτανε σε στενόλαιμο
βάζο ψηλό βαλμένη!

-“Λελέκι με ξεγέλασες!”

-“Μπα αλεπού, σου κάνω
ότι μου έκανες κι εσύ
τίποτα παραπάνω!”

Να φέρεσαι στους άλλους όπως θέλεις να σου
φέρονται κι εσένα.

Γιώργος Σακελλαρίδης

32

³² Το φύλλο με το ποίημα του Γιώργου Σακελλαρίδη δημιουργήθηκε από το λογισμικό My Storybook: <https://www.mystorybook.com/books/1022690>

3^ο Φύλλο εργασίας

Ομαδικό

Όνοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Υπάρχει διάλογος σε κάποιον από τους δύο μύθους που έχεις μπροστά σου;

ΝΑΙ ΌΧΙ

Αν υπάρχει διάλογος, σε ποιο από τα δύο είδη κειμένου βρίσκεται;

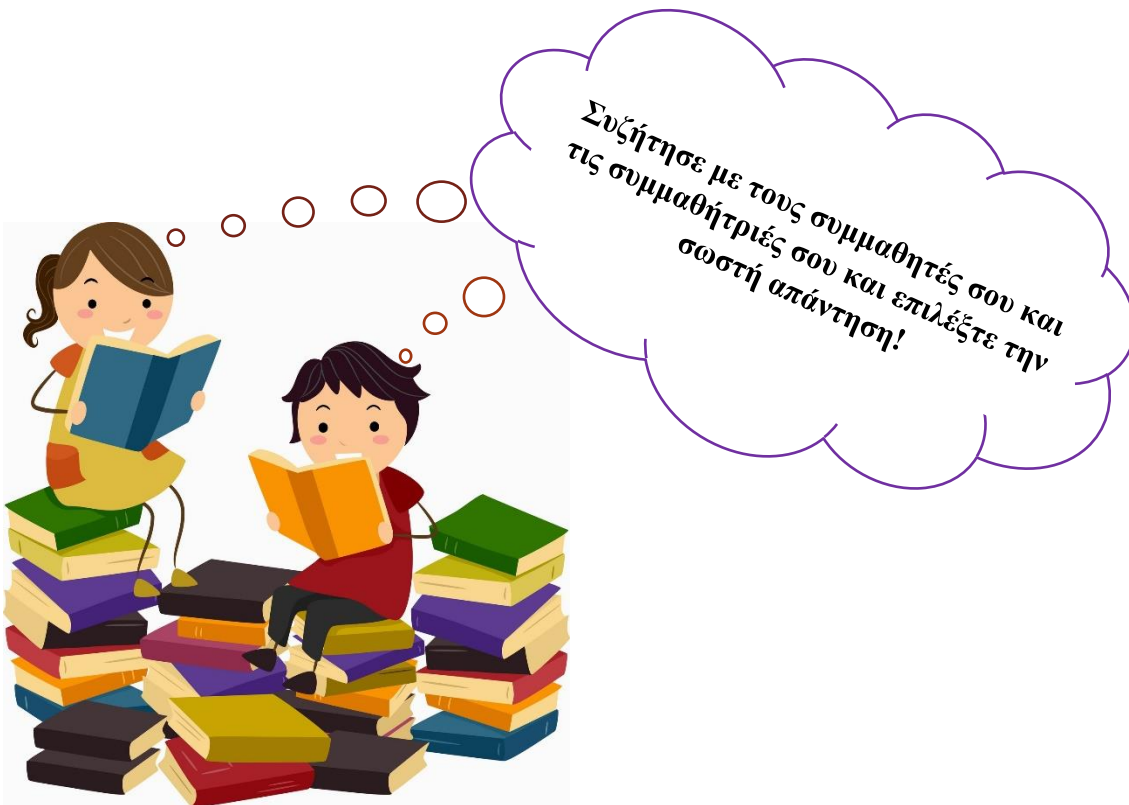
Σχολικό βιβλίο Ποίημα

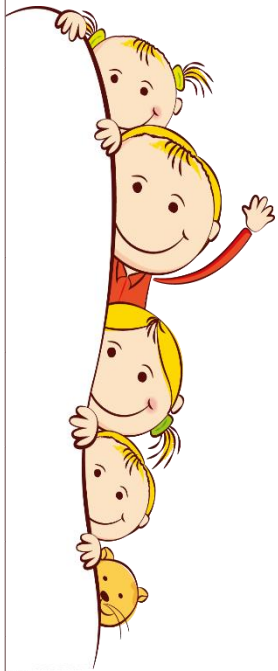
Ποιοι μιλούν σε αυτά τα κείμενα; / Ποιοι είναι οι πρωταγωνιστές;

Άνθρωποι Ζώα

Ποιος έγραψε το κείμενο “Η αλεπού και ο λέλεκας”;

Αίσωπος Γιώργος Σακελλαρίδης

Φύλλο Γραμματικής – Λεξιλογίου

Όνοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Τάξη:

Παρατηρούμε ότι στο κείμενο υπάρχει με μαύρα πιο έντονα γράμματα η λέξη αλεπού. Συμπλήρωσε το παρακάτω πίνακα.

Ενικός αριθμός			Πληθυντικός αριθμός		
Όνομαστική	η	αλεπού	Όνομαστική	οι	αλεπούδες
Γενική	της		Γενική	των	
Αιτιατική	την		Αιτιατική	τις	
Κλητική	-	αλεπού	Κλητική	-	

Κύκλωσε τις λέξεις που θεωρείς ότι σχετίζονται με τον μύθο και κατέγραφέ τες στον παρακάτω πίνακα.

Το λελέκι και η αλεπού	

Η έκθεση θα πρέπει να έχει:

1. Τίτλο
2. Αφήγηση/Διάλογο
3. Επιμύθιο
4. Το λεξιλόγιο/γραμματική και των δύο κειμένων
5. Τα συναισθήματά σου για τον μύθο

Θέμα γραπτού λόγου:
"Δώσε ένα διαφορετικό
τέλος στο μύθο του
Αισώπου"

33

³³ Το φύλλο παραγωγής λόγου δημιουργήθηκε από το λογισμικό My Storybook:
<https://www.mystorybook.com/books/1022697/>

Φύλλο Ετεροαξιολόγησης

Ο συμμαθητής σου / Η συμμαθήτριά σου:

1. Έβαλε τίτλο;
2. Χρησιμοποίησε διάλογο ή αφήγηση;
3. Έβαλε επιμύθιο;
4. Χρησιμοποίησε το λεξιλόγιο και την γραμματική της ενότητας;
5. Έγραψε τα συναισθήματά για τον μύθο;

34

³⁴ Το φύλλο ετεροαξιολόγησης δημιουργήθηκε από το λογισμικό My Storybook:
<https://www.mystorybook.com/books/1022692/>

Ενδεικτικές ερωτήσεις για το επιμύθιο του μύθου

Συμφωνείς με την απάντηση που έδωσε το λελέκι 'το παράδειγμά σου ακολουθώ τίποτα παραπάνω';

Write your answer

Answer recorder (optional) - Voice

Γνωρίζεις τι είναι το επιμύθιο;

Εάν δεν γνωρίζεις την απάντηση, μπορείς να ρωτήσεις τον δάσκαλό ή την δασκάλα σου!

Write your answer

Answer recorder (optional) - Voice

Τίπο είναι το επιμύθιο αυτού του μύθου;

Σκέψου τι σου διδάσκει αυτός ο μύθος. Τι έμαθες δηλαδή από τον μύθο.

Write your answer

Answer recorder (optional) - Voice

Το παραπάνω φύλλο εργασίας δημιουργήθηκε στις 14 Γενάρη του 2021 από την Νίλα Αικατερίνη, φοιτήτρια του παιδαγωγικού δημοτικής εκπαίδευσης Ρόδου (με Α.Μ.:4112017181), χρησιμοποιώντας το λογισμικό του wizer.me. Η δημιουργία του φύλλου εργασίας στοχεύει στην χρήση του παραπάνω εκπαιδευτικού υλικού από τους εν ενεργεία και υποψήφιους εκπαιδευτικούς και θα χρησιμοποιηθεί στην πτυχιακή εργασία της προαναφερθείσας με θέμα: “Αισώπειοι μύθοι και διαθεματικότητα στο σχολείο”.

<https://app.wizer.me/editor/preview/Sajt1TNuQRyR>

10.2 Παράρτημα Σεναρίου 8.3

Ο γάιδαρος που κουβαλούσε αλάτι

Ο γάιδαρος μετέφερε διαφορετικά κιλά αλατιού ανάλογα την ζήτηση του. Βρες τα κιλά που κουβαλούσε βρίσκοντας την αξία των ψηφίων στους διψήφιους αριθμούς.

Παρακάτω σας δίνονται 3 αριθμοί. Ανάλυσε στην ομάδα που βρίσκεσαι να δημιουργήσεις ογνήσιους αριθμούς. Αν δυσκολεύεσαι πήγαινε στο βιβλίο μαθητή στην 1η ενότητα και στο κεφάλαιο 6: Βρίσκει την αξία των ψηφίων στους ογνήσιους αριθμούς.

462 375

Ομάδα Α Ομάδα Β

Πόσοι συνδυασμοί υπάρχουν ανά ομάδα

a 3
b 6
c 5

Βάλε σε σειρά τους αριθμούς από τον μεγαλύτερο στον μικρότερο και αντίστροφα.

> 42 > < 37 < > 35 > < 46 <

Ομάδα Α Ομάδα Β

Συμπέρασμα Διψήφιων Αριθμών

Συμπέρασμα

- Όλα τα ψηφία που χρησιμοποιούμε είναι δέκα: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.
- Όλοι οι αριθμοί φτιάχνονται από τα δέκα αυτά ψηφία.
- Διψήφιοι είναι οι αριθμοί που έχουν δύο ψηφία.

Enter text Παράδειγμα: Enter text

σαράντα δύο

42

Σε κάθε αριθμό, τα ψηφία που τον αποτελούν μας δείχνουν, όταν τα διαβάσουμε, την αξία που έχουν: Παραδείγματα:

είκοσι 22 δύο ογδόντα 81 ένα

0 out of 2 completed.

Παρατήρησε προσεκτικά και συμπλήρωσε. Φτιάξε έναν άβακα και τοποθέτησε τις μονάδες και τις δεκάδες σύμφωνα με τα αποτελέσματα που βρήκες.

Για να βοηθηθείς πήγαινε στο βιβλίο μαθητή, στο συγκεκριμένο κεφάλαιο.

3 + 10 = 23 + = 35 13 + = 25

Το παραπάνω φύλλο εργασίας δημιουργήθηκε στις 13 Γενάρη του 2021 από την Νίλα Αικατερίνη, φοιτήτρια του παιδαγωγικού δημοτικής εκπαίδευσης Ρόδου (με Α.Μ.:4112017181), χρησιμοποιώντας το λογισμικό του wizer.me. Η δημιουργία του φύλλου εργασίας στοχεύει στην χρήση του παραπάνω εκπαιδευτικού υλικού από τους εν ενεργεία και υποψήφιους εκπαιδευτικούς και θα χρησιμοποιηθεί στην πτυχιακή εργασία της προαναφερθείσας με θέμα: “Αισώπειοι μύθοι και διαθεματικότητα στο σχολείο”. <https://app.wizer.me/editor/preview/48mSe3D0JHqZ>

10.3 Παράστημα Σεναρίου 8.4

1^ο Φύλλο Εργασίας

Όνοματεπώνυμο

Ημερομηνία:

Ποιος έγραψε το κείμενο;

.....
.....
.....

Ποιος είναι ο τίτλος του κειμένου;

.....
.....
.....

Υπάρχει αφηγητής και αν ναι ποιος είναι;

.....
.....
.....

Θα μας βοηθήσετε να μάθουμε:
α) ποιος έγραψε το κείμενο
β) ποιος είναι ο τίτλος του κειμένου
γ) ποιος είναι ο αφηγητής

2^ο Φύλλο Εργασίας

Όνοματεπώνυμο

Ημερομηνία:

Ποιος ήταν ο Φιλέας Φογκ και ποιος ο κύριος Φράνσις;

.....
.....
.....

Ποιος έχει γράψει τον γύρω του κόσμου σε 80 ημέρες και πότε διαδραματίζεται;

.....
.....
.....

Ποιο ήταν το εμπόδιο που συνάντησαν ο Φιλέας Φογκ και ο Πασπαρτού;

.....
.....
.....

Ποιο ήταν το εμπόδιο που συνάντησαν ο Φιλέας Φογκ και ο Πασπαρτού;

.....
.....
.....

Τί ήθελε να αγοράσει ο Φιλέας Φογκ και από ποιον;

.....
.....
.....

Γιατί ήθελε να τον αγοράσει;

.....
.....
.....

Τελικά πόσα λεφτά έδωσε για να τον αγοράσει;

.....
.....
.....

3^ο Φύλλο εργασίας

Ομαδικό

Όνοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Υπάρχει διάλογος σε κάποιον από τους δύο μύθους που έχεις μπροστά σου;

ΝΑΙ ΌΧΙ

Αν υπάρχει διάλογος, σε ποιο από τα δύο είδη κειμένου βρίσκεται;

Σχολικό βιβλίο Ποίημα

Ποιοι μιλούν σε αυτά τα κείμενα; / Ποιοι είναι οι πρωταγωνιστές;

Σχολικό Εγχειρίδιο: Άνθρωποι Ζώα

Ποίημα / Κόμικ: Άνθρωποι Ζώα

Ποιος έγραψε το κείμενο “Ο γύρος του κόσμου σε 80 μέρες”;

Αίσωπος Ιούλιο Βερν

10.4 Παραρτήματα Σεναρίου 8.5

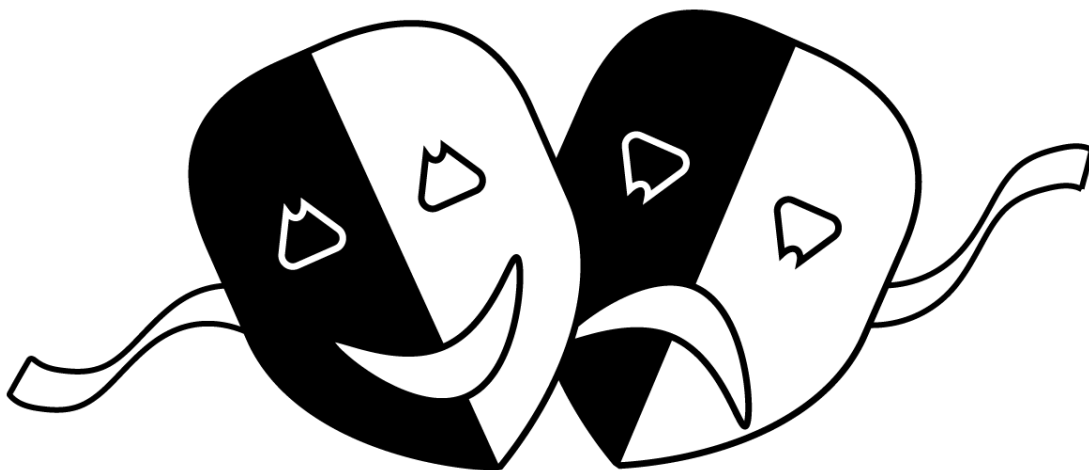
Παράρτημα 1^ο

Όνοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Η πορεία για να δημιουργήσουμε **όλοι μαζί μια ιστορία και να την παίξουμε** ακολουθεί τα στάδια:

- Προετοιμασία της ομάδας.
- Ανάγνωση του έργου – Αφήγηση της ιστορίας.
- Αναγνώριση των δραματικών στοιχείων του έργου (δράση, πρόσωπα / χαρακτήρες, εμπόδια, συγκρούσεις, χώρος).
- Διάκριση ενοτήτων δράσης.
- Αυτοσχεδιασμοί πάνω στις σκηνικές ενότητες - Οργάνωση χώρου (σκηνικό, αντικείμενα, κοστούμια, μουσική, φωτισμός).
- Σύνθεση διαλόγων βάσει των αυτοσχεδιασμών και μέσα από μια διαδικασία γλωσσικής επεξεργασίας του κειμένου.

Παράρτημα 2^ο

Η αλεπού και ο πελαργός

Επίσης ποίημα για την αλεπού και το λελέκι έχει γράψει και ο Γιώργος Σακελλαρίδης.

Λελέκι είχε γείτονα
η αλεπού, που λέτε.
Σε δείπνο το εκάλεσε
κι ακούτε και ιδέτε!

Σε μολ ρηχό του έβαλε
ζεστή σούπα να φάει.
Έμεινε εκείνο νηστικό
μα πριν στο σπίτι πάει,

την αλεπού εκάλεσε
σε δείπνο. Πήγε εκείνη.
Μα ωστόσο θεονήστικη
της έμελλε να μείνει.

Παρ' ότι η ψαρόσουπα
καλομαγειρεμένη,
ήτανε σε στενόλαιμο
βάζο ψηλό βαλμένη!

-“Λελέκι με ξεγέλασες!”
-“Μπα αλεπού, σου κάνω
ότι μου έκανες κι εσύ
τίποτα παραπάνω!”

Συμπέρασμα: Να φέρεσαι στους άλλους όπως θέλεις να σου φέρονται κι εσένα.

Παράρτημα 3^ο

Η αλεπού και ο ξυλοκόπος

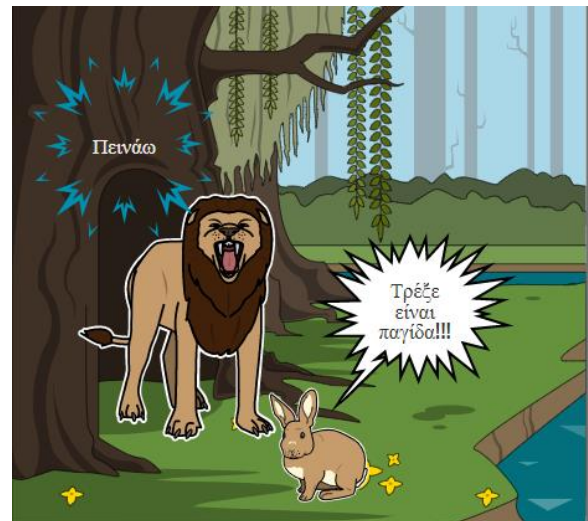
ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΙ ΞΥΛΟΚΟΠΟΣ
Πολλές φορές σε πράξεις αγάπης υποβάλλεται ή υποκρισία

Η αλεπού και το κοράκι

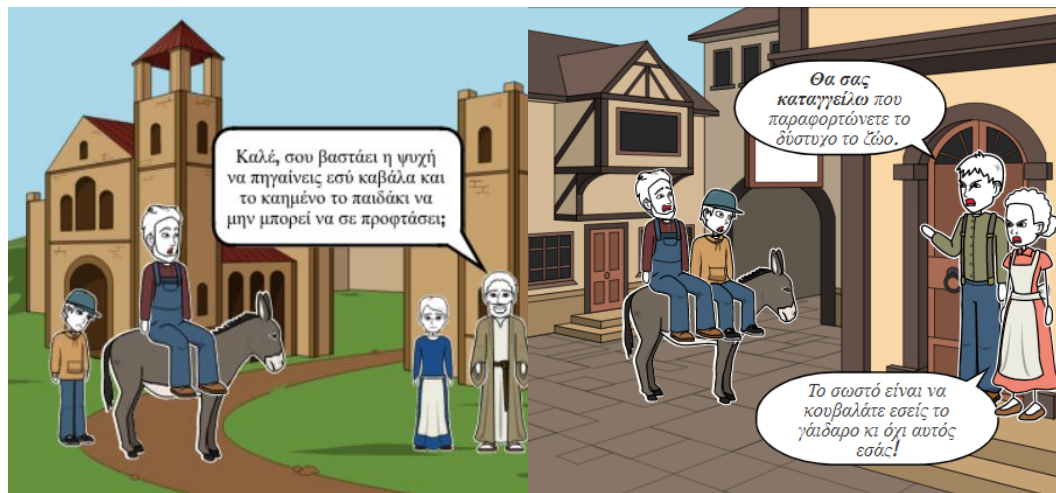

Η αλεπού και το λιοντάρι³⁵

³⁵ Ο μύθος του Αισώπου μετατράπηκε από την προπτυχιακή φοιτήτρια Νίλα Αικατερίνη σε κόμικ στις 13/01/2021 χρησιμοποιώντας το ψηφιακό λογισμικό του Storyboard That (<https://www.storyboardthat.com/>)

Ο μλωνάς, ο γιος και ο γάιδαρος

³⁶ Ο μύθος του Αισώπου μετατράπηκε από την προπτυχιακή φοιτήτρια Νίλα Αικατερίνη σε κόμικ στις 13/01/2021 χρησιμοποιώντας το ψηφιακό λογισμικό του Storyboard That (<https://www.storyboardthat.com/>)

Η αλεπού και ο πελαργός

Μια φορά και έναν καιρό, σε ένα όμορφο χωριό ζούσε ένας πελαργός με τη γυναίκα του και τα παιδιά τους. Έξω από το χωριό ζούσε μια πονηρή αλεπού με κοκκινωπή γούνα και φουντωτή ουρά. Μια μέρα, ο πελαργός και η αλεπού έτυχε να συναντηθούν στο δάσος. Ο πελαργός είχε βγει για να μαζέψει τροφή για τα παιδιά του και η αλεπού αφού τον είδε τον κάλεσε σε γεύμα. Ο πελαργός παραξενεύτηκε με την πρόταση της αλεπούς, αλλά στο τέλος δέχτηκε. Πήγε λοιπόν στο σπίτι της, κάθισε στο τραπέζι και η αλεπού τον σέρβιρε μια ζεστή και αγνιστή σούπα σε ρηχό όμως, πιάτο. Τότε κατάλαβε ο πελαργός, πως η αλεπού ήθελε να γελάσει μαζί του, αφού με το μακρύ του ράμφος ήταν αδύνατο να φάει τη σούπα σε ρηχό πιάτο. Έκανε λοιπόν πως έτρωγε και αφού τελείωσε και η αλεπού, την ευχαρίστησε και της είπε: «Ήταν πολύ νόστιμη η σούπα. Για να σου ανταποδώσω την φιλοξενία, θέλεις να έρθεις αύριο στο δικό μου σπίτι να φάμε μαζί;»

Η αλεπού δέχτηκε την πρόταση του και ο πελαργός ξεκίνησε για το σπίτι του. Σε όλη τη διαδρομή σκεφτόταν ότι η αλεπού τον κοροϊδεψε και ότι θα έπρεπε να πάρει το μάθημά της. Την επόμενη μέρα, ο πελαργός εξήγησε στη γυναίκα του τί του έκανε η αλεπού. Έτσι, της ζήτησε να ετοιμάσει ένα πολύ ωραίο δείπνο και να το σερβίρει σε γυάλες με ψηλό λαιμό. Όταν πλησίαζε η ώρα, η αλεπού, κουνιστή και λυγιστή, κουνώντας την φουντωτή ουρά της με καμάρι, ξεκίνησε για το σπίτι του πελαργού. Χτύπησε την πόρτα και η οικογένεια την υποδέχτηκε με χαμόγελο. Μόλις μπήκε σπίτι είπε: «Τι ωραία που μυρίζει! Μου τρέχουν τα σάλια! σχολίασε η αλεπού». Κάθισε στο τραπέζι, κι ο πελαργός με τη γυναίκα του έφεραν τις γυάλες. Ο πελαργός έχωσε αμέσως το ράμφος του μέσα στον ψηλό λαιμό της γυάλας και άρχισε να τρώει το φαγητό του με μεγάλη όρεξη. Η αλεπού προσπάθησε να χώσει τη μουσούδα της, αλλά άδικος κόπος. Ούτε μια μπουκιά δεν κατάφερε να φάει. Αφού τελείωσε το φαγητό του ο πελαργός, σηκώθηκαν από το τραπέζι και η αλεπού προχώρησε μουτρωμένη και νηστική, αλλά χωρίς να πει λέξη. Καληνύχτισε την οικογένεια και έφυγε για το σπίτι της. Στο δρόμο σκεφτόταν συνεχώς, πως αν μαθευόταν το πάθημά της, τα άλλα ζώα δε θα την είχαν πια σε υπόληψη.

Ο μυλωνάς, ο γιος και ο γάιδαρος

«Κοιτάξτε, καλέ, τους ανόητους! Πηγαίνουν ποδαρόδρομο κι αφήνουν το γαϊδούρι τους ξεφόρτωτο! Καλοπέραση ο γάιδαρος!» Ο μυλωνάς, που δικός του ήταν ο γάιδαρος, άκουσε τις κοροϊδίες των κοριτσιών που πέρασαν από μπροστά τους κι ανέβασε τον γιο του στο γαϊδούρι τους. «Μπα σε καλό τους, τις γρουσουζες, μας γλωσσόφαγαν... Τόσο δρόμο κάναμε, κοντεύουμε στην πόλη για το παζάρι, και να μας βγει ξινό!» Ο μυλωνάς κι ο γιος του συνέχισαν το δρόμο τους κι είχαν ελπίδες πως θα τον πουλούσαν τον γαϊδαράκο τους σε καλή τιμή. «Το κακομαθημένο το νιάνιαρο στρογγυλοκάθεται στον γάιδαρο κι ο γέρος πατέρας αγκομαχάει πίσω του, κούνησαν τα κεφάλια τους δυο συντοπίτες τους, καθώς τους συνάντησαν στο τελευταίο τρίστρατο πριν το παζάρι». Ο μυλωνάς μας αμέσως κατέβασε τον γιο του από το ζώο κι ανέβηκε ο ίδιος στο γαϊδούρι τους. «Κατέβα γρήγορα, αρκετά καλοκάθισες», είπε

στον γιο του και χαμογέλασε αμήχανα στους δύο γείτονες του. Μα λίγο παρακάτω, στην είσοδο της πλατείας μια συντροφιά από γυναίκες και παιδιά, καθώς τον έβλεπαν να κατηγορίζει για το παζάρι, φώναξαν: «Καλέ, σου βαστάει η ψυχή να πηγαίνεις εσύ καβάλα και το καημένο το παιδάκι να μην μπορεί να σε προφτάσει;» Αχ, ο καημένος ο μυλωνάς μας, που ήθελε όλο τον κόσμο να ευχαριστήσει, έβαλε τον γιο του να καθίσει πίσω του, στα καπούλια του γαιϊδάρου! Αλλά εκεί, μπροστά στην πλατεία που γινόταν το παζάρι, τον βλέπει ένας πρωτευουσιάνος κι αγριεμένος του φωνάζει: «Θα σας καταγγείλω που παραφορτώνετε το δύστυχο το ζώο. Το σωστό είναι να κουβαλάτε εσείς το γαϊδάρο κι όχι αυτός εσάς!» Τι να κάνει ο αγαθός ο μυλωνάς; Έδεσαν με τον γιο του τα πόδια του γαιϊδάρου, πέρασαν ένα ξύλο και τον κρέμασαν στον ώμο τους. Τότε όμως όλοι, εμπορευόμενοι και περαστικοί, γυναίκες και παιδιά, σκάσανε στα γέλια. Από παντού τρέχανε να τους δουν. «Τρέξτε, τρέξτε να δείτε τους τρελούς που κουβαλάνε το γαιϊδούρι τους!». Ο μυλωνάς μας, ντροπιασμένος, πήρε τον γιο του, πήρε και το γαιϊδούρι του και γύρισαν στο σπίτι τους και στο χωριό τους κι ούτε τους είδαν... «Όποιος θέλει να τους ευχαριστήσει όλους, δεν ευχαριστεί κανέναν», μουρμούρισε η γυναίκα του θυμωμένη και δεν τον άφησε να ξαναπάει στην πόλη.

Άλογο και φορτωμένο γαιϊδούρι

Ένας γεωργός είχε στον στάβλο του ένα άλογο κι ένα γαιϊδούρι. Πάντα το άλογο περήφανο πορευόταν και δεν καταδεχόταν το καημένο το γαιϊδούρι, που φορτωμένο αγκομαχούσε... «Σε παρακαλώ, σύντροφέ μου, σήκωσε λίγο από το βάρος μου, γιατί δε θα αντέξω και θα σωριαστώ». «Από πού κι ως πού σύντροφου», χλιμίντρισε ακατάδεχτα το άλογο και βιαστικά τράβηξε μπροστά στον ανήφορο. Το καημένο το γαιϊδουράκι συλλογιόταν πως μαζί ζούσαν, τρώγαν και δούλευαν με το ίδιο αφεντικό και μοιράζονταν μαζί τα βάρη της δουλειάς και περίμενε, μάταια όμως, την κατανόηση και τη συμπάρσταση του αλόγου. Στύλωνε τα πόδια του κι έκανε κουράγιο και τα κατάφερνε, αλλά με πολύ κόπο. Μια μέρα όμως το φορτίο ήταν ασήκωτο και το γαιϊδουράκι ιδρώνει και ιδρώνει και ξεφυσούσε κι η ζέστη κι η ανηφοριά το είχαν λυγίσει... «Δε θα αντέξω σίγουρα αυτή τη φορά... Αν θέλεις να σωθώ, σύντροφέ μου, πάρε λίγο από το βάρος μου.» Σιγά να μην έπαιρνε το βάρος του... Είχε τα δικά του δεμάτια το σανό, να κουβαλούσε κι άλλο... «Παραλογίζεται ο γαιϊδαράκος», σκέφτηκε κι ούτε που τον κοίταξε. «Μπαααμ», ακούστηκε το γαιϊδουράκι, καθώς έσκασε και σωριάστηκε ψόφιο στο μονοπάτι! Κι ο γεωργός φόρτωσε στο άλογο όχι μόνο το φορτίο αλλά και το τομάρι του γαιϊδάρου. «Αλίμονο μου, τι έπαθα ο δύστυχος», θρηνούσε το άλογο. «Αλλά καλά να πάθω. Αφού δε θέλησα να φορτωθώ μένα μικρό παραπανίσιο βάρος του συνεργάτη μου, τώρα κουβαλώ και το τομάρι του!!!» «Εμ, έτσι είναι», του σφύριξε μια σοφή κουκουβάγια πάνω από το δέντρο που περνούσε! «Όταν οι δυνατοί και πλούσιοι δε βοηθάμε στη ζωή τους φτωχούς κι αδύναμους, δείχνοντας αλληλεγγύη, τότε μια μέρα όλοι θα υποφέρουμε και θα χαθούμε.»

Ο γάιδαρος που κουβαλούσε αλάτι

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας μικρέμπορος που είχε έναν γάιδαρο να τον βοηθάει για να μεταφέρει τα εμπορεύματά του. Μια μέρα λοιπόν ο έμπορός μας βρήκε φτηνό αλάτι και τ' αγόρασε σε τιμή ευκαιρίας γι' αυτό και αγόρασε μπόλικο.

-Θα το μοσχοπουλήσω, γαϊδαράκο μου, και τότε θ' ανοίξουν οι δουλειές μας.

- Εμένα δεν με σκέφτεσαι, μουρμούρισε ο γάιδαρος, που μ' έχει φορτώσει σαν γαϊδούρι.

Έτσι πως ήταν παραφορτωμένο το ζώο, γλιστρά χωρίς να το θέλει, στο ποτάμι που περνούσαν στο δρόμο τους και τότε λιώνει το αλάτι μέσα στο νερό κι ο γαϊδαράκος μας μια χαρά ελάφρυνε και σηκώθηκε και περπατούσε εύκολα. Ο έμπορος όμως, στεναχωρημένος για την ατυχία του, επέστρεψε στην πόλη κι αγόρασε και άλλα σακιά αλάτι και φόρτωσε τον γάιδαρο περισσότερο από προηγούμενως.

-Αντε, γαϊδαράκο μου, κουράγιο και θα τα καταφέρουμε τώρα.

Αλλά ο γάιδαρος ο πονηρός, όταν περνούσαν από το ποτάμι, πάλι γλίστρησε, επίτηδες τώρα, στο νερό και φυσικά ελάφρυνε το βάρος του, αφού έλιωσε πάλι το αλάτι στο νερό.

-Όχι θα κάτω να σκάσω, σιγομουρμούρισε γκαρίζοντας με ικανοποίηση.

Ο έμπορος όμως βαστώντας το κεφάλι του μ' απελπισία, αποφάσισε να μη ξαναγοράσει αλάτι αλλά πηγαίνοντας στην πόλη, αγόρασε σφουγγάρια και φόρτωσε το ζώο.

-Ε αυτή τη φορά δε θα γλιστρήσει το καημένο το γαϊδούρι μου από το βάρος, σκέφτηκε.

Έλα όμως που ο πονηρός ο γάιδαρος ξανάπεσε στο νερό για να ελαφρύνει... Όμως αυτή τη φορά ξεγελάστηκε πανηγυρικά: Τα σφουγγάρια μόλις βράχηκαν, γίναν διπλάσια σε βάρος κι ο γαϊδαράκος μας αγκομαχούσε σ' όλο το δρόμο.

Έτσι είναι: πολλές φορές οι πονηροί σ' αυτό που βρήκαν την ευτυχία, κοροϊδεύοντας τους άλλους, σ' αυτό έρχεται η ώρα που δυστυχούν.

10.5 Παραρτήματα Σεναρίου 8.6

Ο γάιδαρος και η λεοντή

Ένας γάιδαρος φόρεσε ένα τομάρι ολόκληρου σώματος λιονταριού και τριγύριζε τρομάζοντας τα ζώα. Όλα τα ζώα που τον έβλεπαν τρόμαζαν και έτρεχαν να γλυτώσουν και ο γάιδαρος διασκέδαζε απερίγραπτα με αυτό. Είδε και μια αλεπού και πήγε να τρομάξει και εκείνην. Έτυχε όμως τότε να βγάλει φωνή ο γάιδαρος και η αλεπού τον άκουσε και δεν τρόμαξε, προς έκπληξη του γαϊδάρου. Του είπε τότε η αλεπού: «Πραγματικά και εγώ θα τρόμαζα, αν δεν άκουγα το γκάρισμά σου.»

Ποιες λέξεις σκέφτεσαι όταν ακούς την λέξη διαφορετικότητα;

.....
.....
.....

Γνωρίζεις ποιος έχει πει αυτόν τον μύθο;

.....
.....

Θα άλλαζες το τέλος;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Τι θα πρόσθετες και τις θα αφαιρούσες από τον μύθο;

.....
.....
.....
.....

Μπορείς να κάνεις τον μύθο παραμύθι;

.....
.....
.....
.....
.....

Σωστά έπραξε ο γάιδαρος ή όχι; (Debate)

Η διαφορετικότητα πρέπει να υποστηρίζεται και να προάγεται από την κοινωνία;

.....
.....
.....

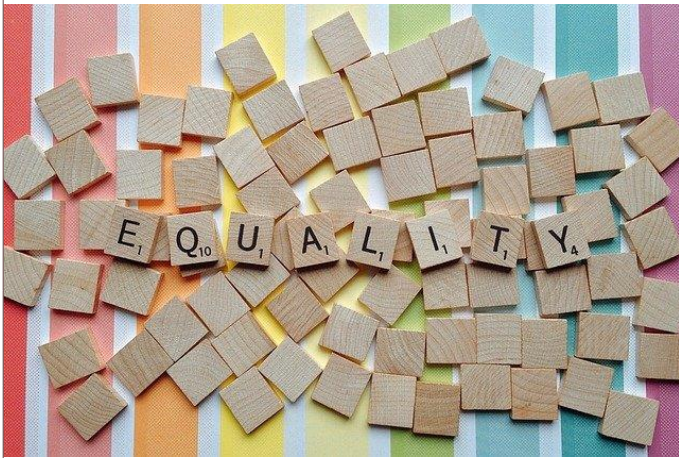

Δραστηριότητες Επέκτασης

1. Οι μαθητές να διαδραματίσουν τον μύθο και να δώσουν έναν καινούριο τίτλο.

2. Σκεφτείτε τον εαυτό σας στην θέση του γαιδάρου. Θα κάνατε το ίδιο ή θα κάνατε κάτι διαφορετικό; (Διάδρομος συνείδησης)

3. Στείλε ένα μήνυμα στον πρωταγωνιστή δίνοντάς του συμβουλές για να αλλάξει το τέλος του μύθου.

Παράρτημα 3^ο: Αλφαβητική σειρά μύθων Αισώπου³⁷

Η αλφαβητική σειρά των μύθων γίνεται με βάση την Αυγουσταία συναγωγή, η οποία μεταφράζεται από τον Ι. Μ. Κωνσταντάκο και διατίθεται στην Πύλη για την ελληνική γλώσσα.

1. ΑΕΤΟΣ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
2. ΑΕΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΛΟΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΙΜΗΝ
3. ΑΕΤΟΣ ΚΑΙ ΚΑΝΘΑΡΟΣ
4. ΑΗΔΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΑΞ
5. ΧΡΕΩΦΕΙΛΕΤΗΣ
6. ΑΙΓΕΣ ΑΓΡΙΑΙ ΚΑΙ ΑΙΠΟΛΟΣ
7. ΑΙΛΟΥΡΟΣ ΚΑΙ ΟΡΝΕΙΣ
8. ΑΙΣΩΠΙΟΣ ΕΝ ΝΑΥΠΗΓΙΩ
9. ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΣ
10. ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΛΕΩΝ
11. ΑΛΙΕΥΣ
12. ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΠΑΡΔΑΛΙΣ
13. ΑΛΙΕΙΣ
14. ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΠΙΘΗΚΟΣ
- 15a. ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΒΟΤΡΥΣ
- 15b. ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΜΥΣ
16. ΑΙΛΟΥΡΟΣ ΚΑΙ ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ
17. ΑΛΩΠΗΞ ΚΟΛΟΥΡΟΣ
18. ΑΛΙΕΥΣ ΚΑΙ ΜΑΙΝΙΣ
19. ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΒΑΤΟΣ
20. ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΟΣ
21. ΑΛΙΕΙΣ
22. ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΔΡΥΤΟΜΟΣ
23. ΑΛΕΚΤΡΥΟΝΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΔΙΞ
24. ΑΛΩΠΗΞ ΕΞΟΓΚΩΘΕΙΣΑ ΤΗΝ ΓΑΣΤΕΡΑ
25. ΑΛΚΥΩΝ
26. ΑΛΙΕΥΣ
27. ΑΛΩΠΗΞ ΠΡΟΣ ΜΟΡΜΟΥΚΕΙΟΝ
28. ΑΝΗΡ ΦΕΝΑΞ
29. ΑΝΘΡΑΚΕΥΣ ΚΑΙ ΓΝΑΦΕΥΣ
30. ΝΑΥΑΓΟΣ
31. ΑΝΗΡ ΜΕΣΑΙΠΟΛΙΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΑΙ
32. ΑΝΔΡΟΦΟΝΟΣ
33. ΠΕΝΤΑΘΛΟΣ ΚΟΜΠΑΣΤΗΣ
34. ΑΔΥΝΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΟΣ
35. ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΣΑΤΥΡΟΣ

³⁷ Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας (2012) *Αίσωπος Μῦθοι* (1.1 - 346.1). Στο Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα (επιμ.) (σσ.1-72) Πηγή:

https://www.greeklanguage.gr/digitalResources/ancient_greek/library/browse.html?text_id=75&page=1 (Ανακτήθηκε 15 Μαΐου 2021)

36. ΑΝΗΡ ΚΑΚΟΠΡΑΓΜΩΝ
37. ΑΝΗΡ ΠΗΡΟΣ
38. ΑΡΟΤΗΣ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ
39. ΧΕΛΙΔΩΝ ΚΑΙ ΟΡΝΙΘΕΣ
40. ΑΣΤΡΟΛΟΓΟΣ
41. ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΚΥΩΝ
42. ΓΕΩΡΓΟΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΣ ΑΥΤΟΥ
43. ΒΑΤΡΑΧΟΙ
44. ΒΑΤΡΑΧΟΙ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΒΑΣΙΛΕΑ
45. ΒΟΕΣ ΚΑΙ ΑΞΟΝΕΣ
46. ΒΟΡΕΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΟΣ
47. ΠΑΙΔΙΟΝ ΕΜΟΥΝ ΣΠΛΑΓΧΝΑ
48. ΒΩΤΑΛΙΣ
49. ΒΟΥΚΟΛΟΣ
50. ΓΑΛΗ ΚΑΙ ΑΦΡΟΔΙΤΗ
51. ΓΕΩΡΓΟΣ ΚΑΙ ΟΦΙΣ
52. ΓΕΩΡΓΟΣ ΚΑΙ ΚΥΝΕΣ
53. ΓΕΩΡΓΟΥ ΠΑΙΔΕΣ
54. ΚΟΧΛΙΑΙ
55. ΓΥΝΗ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΙΑΙΝΑΙ
56. ΓΥΝΗ ΜΑΓΟΣ
57. ΓΡΑΥΣ ΚΑΙ ΙΑΤΡΟΣ
58. ΓΥΝΗ ΚΑΙ ΟΡΝΙΣ
59. ΓΑΛΗ
60. ΓΕΡΩΝ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ
61. ΓΕΩΡΓΟΣ ΚΑΙ ΤΥΧΗ
62. ΓΕΩΡΓΟΣ ΚΑΙ ΟΦΙΣ
63. ΔΗΜΑΔΗΣ Ο ΡΗΤΩΡ
64. ΚΥΝΟΔΗΚΤΟΣ
65. ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΟΔΟΠΟΡΩΝ
- 65a. ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΚΑΙ ΦΑΛΑΚΡΟΣ
66. ΟΔΟΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΑΡΚΤΟΣ
67. ΝΕΑΝΙΣΚΟΙ ΚΑΙ ΜΑΓΕΙΡΟΣ
68. ΟΔΟΠΟΡΟΙ
69. ΕΧΘΡΟΙ
70. ΒΑΤΡΑΧΟΙ
71. ΔΡΥΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΜΟΣ
72. ΑΝΗΡ ΔΕΙΛΟΣ ΛΕΟΝΤΑ ΧΡΥΣΟΥΝ ΕΥΡΩΝ
73. ΔΕΛΦΙΝΕΣ ΚΑΙ ΚΩΒΙΟΣ
74. ΜΕΛΙΤΤΟΥΡΓΟΣ
75. ΔΕΛΦΙΣ ΚΑΙ ΠΙΘΗΚΟΣ
76. ΕΛΑΦΟΣ ΚΑΙ ΛΕΩΝ
77. ΕΛΑΦΟΣ
78. ΕΛΑΦΟΣ ΚΑΙ ΛΕΩΝ
79. ΕΛΑΦΟΣ ΚΑΙ ΑΜΠΕΛΟΣ
80. ΠΛΕΟΝΤΕΣ

81. ΑΙΛΟΥΡΟΣ ΚΑΙ ΜΥΕΣ
82. ΜΥΙΑΙ
83. ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΠΙΘΗΚΟΣ
84. ΟΝΟΣ, ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ ΚΑΙ ΛΕΩΝ
85. ΠΙΘΗΚΟΣ ΚΑΙ ΚΑΜΗΛΟΣ
86. ΚΑΝΘΑΡΟΙ ΔΥΟ
87. ΔΕΛΦΑΞ ΚΑΙ ΠΡΟΒΑΤΑ
88. ΚΙΧΛΑ
89. ΧΗΝ ΧΡΥΣΟΤΟΚΟΣ
90. ΕΡΜΗΣ ΚΑΙ ΑΓΑΛΜΑΤΟΠΟΙΟΣ
91. ΕΡΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ
92. ΕΧΙΣ ΚΑΙ ΥΔΡΟΣ
93. ΚΥΩΝ ΚΑΙ ΔΕΣΠΟΤΗΣ
94. ΚΥΝΕΣ ΔΥΟ
95. ΕΧΙΣ ΚΑΙ ΡΙΝΗ
96. ΠΑΤΗΡ ΚΑΙ ΘΥΓΑΤΕΡΕΣ
97. ΑΝΗΡ ΚΑΙ ΓΥΝΗ
98. ΕΧΙΣ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
99. ΕΡΙΦΟΣ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ
100. ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΕΡΙΦΟΣ
101. ΑΓΑΛΜΑΤΟΠΩΛΗΣ
102. ΖΕΥΣ, ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ, ΑΘΗΝΑ, ΜΩΜΟΣ
103. ΚΟΛΟΙΟΣ ΚΑΙ ΟΡΝΕΙΣ
104. ΕΡΜΗΣ ΚΑΙ ΓΗ
105. ΕΡΜΗΣ
106. ΖΕΥΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝ
107. ΠΙΠΟΣ, ΒΟΥΣ, ΚΥΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ
108. ΖΕΥΣ ΚΑΙ ΧΕΛΩΝΗ
109. ΖΕΥΣ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
110. ΖΕΥΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ
111. ΖΕΥΣ ΚΑΙ ΑΙΣΧΥΝΗ
112. ΗΡΩΣ
113. ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΟΣ
114. ΜΥΡΜΗΞ ΚΑΙ ΚΑΝΘΑΡΟΣ
115. ΘΥΝΝΟΣ ΚΑΙ ΔΕΛΦΙΣ
116. ΙΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΝΟΣΩΝ
117. ΙΞΕΥΤΗΣ ΚΑΙ ΑΣΠΙΣ
118. ΚΑΡΚΙΝΟΣ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
119. ΚΑΜΗΛΟΣ ΚΑΙ ΖΕΥΣ
120. ΚΑΣΤΩΡ
121. ΚΗΠΩΡΟΣ
122. ΚΗΠΩΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΩΝ
123. ΚΙΘΑΡΩΙΔΟΣ
124. ΚΛΕΠΤΑΙ ΚΑΙ ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ
125. ΚΟΛΟΙΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΑΚΕΣ

126. ΚΟΡΑΞ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
127. ΚΟΡΩΝΗ ΚΑΙ ΚΟΡΑΞ
128. ΚΟΛΟΙΟΣ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
129. ΚΟΡΩΝΗ ΚΑΙ ΚΥΩΝ
130. ΚΟΡΑΞ ΚΑΙ ΟΦΙΣ
131. ΚΟΛΟΙΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΙ
132. ΚΟΙΛΙΑ ΚΑΙ ΠΟΔΕΣ
133. ΚΟΛΟΙΟΣ ΦΥΓΑΣ
134. ΚΥΩΝ ΚΑΙ ΜΑΓΕΙΡΟΣ
135. ΚΥΩΝ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
136. ΚΥΩΝ ΚΡΕΑΣ ΦΕΡΟΥΣΑ
137. ΚΥΩΝ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ
138. ΚΥΝΕΣ ΛΙΜΩΤΤΟΥΣΑΙ
139. ΚΥΩΝ ΚΑΙ ΛΑΓΩΟΣ
140. ΚΩΝΩΨ ΚΑΙ ΤΑΥΡΟΣ
141. ΚΑΡΥΑ
142. ΚΑΜΗΛΟΣ
143. ΛΑΓΩΟΙ ΚΑΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ
144. ΛΑΡΟΣ ΚΑΙ ΙΚΤΙΝΟΣ
145. ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΟΣ
146. ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΒΑΤΡΑΧΟΣ
147. ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
148. ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΤΑΥΡΟΣ
149. ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΟΣ
150. ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΔΕΛΦΙΣ
151. ΛΕΩΝ ΦΟΒΗΘΕΙΣ ΜΥΝ
152. ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΑΡΚΤΟΣ
153. ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΛΑΓΩΟΣ
154. ΛΕΩΝ, ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
155. ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΜΥΣ
156. ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΝΟΣ
157. ΛΗΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΚΑΜΙΝΟΣ
158. ΛΥΚΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΒΑΤΑ
159. ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΙΠΠΙΟΣ
160. ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΑΡΗΝ
161. ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΕΡΩΔΙΟΣ
162. ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΑΙΞ
163. ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΓΡΑΥΣ
164. ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΑΤΟΝ
165. ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΙΜΗΝ
166. ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΑΤΟΝ
167. ΛΕΑΙΝΑ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
168. ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΑΡΝΙΟΝ
169. ΛΑΓΩΟΙ ΚΑΙ ΑΛΩΠΕΚΕΣ
170. ΜΑΝΤΙΣ

171. ΠΑΙΣ ΚΑΙ ΚΟΡΑΞ
172. ΜΕΛΙΣΣΑΙ ΚΑΙ ΖΕΥΣ
173. ΜΗΝΑΓΥΡΤΑΙ
174. ΜΥΕΣ ΚΑΙ ΓΑΛΛΑΙ
175. ΜΥΡΜΗΞ
176. ΜΥΡΜΗΞ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ
177. ΜΥΙΑ
178. ΝΑΥΑΓΟΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ
179. ΝΕΟΣ ΑΣΩΤΟΣ ΚΑΙ ΧΕΛΙΔΩΝ
180. ΝΟΣΩΝ ΚΑΙ ΙΑΤΡΟΣ
181. ΝΥΚΤΕΡΙΣ ΚΑΙ ΒΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΙΘΥΙΑ
182. ΝΥΚΤΕΡΙΣ ΚΑΙ ΓΑΛΛΑΙ
183. ΞΥΛΕΥΟΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΣ
184. ΟΔΟΠΟΡΟΣ ΚΑΙ ΤΥΧΗ
185. ΟΔΟΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΛΑΤΑΝΟΣ
186. ΟΔΟΠΟΡΟΣ ΚΑΙ ΕΧΙΣ
187. ΟΔΟΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΦΡΥΓΑΝΑ
188. ΟΔΟΠΟΡΟΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΣ
189. ΔΕΛΦΑΞ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
190. ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΚΗΠΩΡΟΣ
191. ΟΝΟΣ ΑΛΑΣ ΓΕΜΩΝ
192. ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΗΜΙΟΝΟΣ
193. ΟΝΟΣ ΒΑΣΤΑΖΩΝ ΑΓΑΛΜΑ
194. ΟΝΟΣ ΑΓΡΙΟΣ
195. ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΕΤΤΙΓΕΣ
196. ΟΝΟΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΙΑ
197. ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΟΝΗΛΑΤΗΣ
198. ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ
199. ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΛΕΟΝΤΗ
200. ΟΝΟΝ ΑΓΟΡΑΖΩΝ
201. ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ
202. ΟΝΟΣ, ΚΟΡΑΞ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ
203. ΟΝΟΣ, ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΛΕΩΝ
204. ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΗΜΙΟΝΟΣ
205. ΟΡΝΙΘΟΘΗΡΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΔΙΞ
206. ΟΡΝΙΣ ΚΑΙ ΧΕΛΙΔΩΝ
207. ΟΡΝΙΘΟΘΗΡΑΣ ΚΑΙ ΚΟΡΥΔΑΛΟΣ
208. ΟΡΝΙΘΟΘΗΡΑΣ ΚΑΙ ΠΕΛΑΡΓΟΣ
209. ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΙ ΑΓΡΙΑΙ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ
210. ΚΑΜΗΛΟΣ
211. ΟΦΙΣ ΚΑΙ ΚΑΡΚΙΝΟΣ
212. ΟΦΙΣ, ΓΑΛΗ ΚΑΙ ΜΥΕΣ
213. ΟΦΙΣ ΠΑΤΟΥΜΕΝΟΣ
214. ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗΝ ΕΙΛΗΦΩΣ ΚΑΙ ΟΡΚΟΣ
215. ΠΑΙΣ ΑΚΡΙΔΑΣ ΘΗΡΕΥΩΝ
216. ΠΑΙΣ ΚΛΕΠΤΗΣ ΚΑΙ ΜΗΤΗΡ

217. ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ ΔΙΨΩΣΑ
218. ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ ΚΑΙ ΚΟΡΩΝΗ
219. ΠΙΘΗΚΟΣ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΣ
220. ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΚΑΙ ΒΥΡΣΟΔΕΨΗΣ
221. ΠΛΟΥΣΙΟΙ ΚΑΙ ΘΡΗΝΩΙΔΟΙ
222. ΠΟΙΜΗΝ ΚΑΙ ΚΥΩΝ
223. ΠΟΙΜΗΝ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ
224. ΠΟΙΜΗΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΑΤΑ
225. ΠΟΙΜΗΝ ΚΑΙ ΛΥΚΙΔΕΙΣ
226. ΠΟΙΜΗΝ ΠΑΙΖΩΝ
227. ΟΔΟΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΚΟΡΑΞ
228. ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ
229. ΠΗΡΑΙ ΔΥΟ
230. ΠΑΙΣ ΛΟΥΟΜΕΝΟΣ
231. ΑΛΩΠΕΚΕΣ ΠΑΡΑ ΜΑΙΑΝΔΡΩΙ
232. ΠΡΟΒΑΤΟΝ ΚΕΙΡΟΜΕΝΟΝ
233. ΡΟΙΑ, ΜΗΛΕΑ ΚΑΙ ΒΑΤΟΣ
234. ΣΠΑΛΛΑΞ
235. ΣΦΗΚΕΣ, ΠΕΡΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΟΣ
236. ΣΦΗΞ ΚΑΙ ΟΦΙΣ
237. ΣΚΩΛΗΞ ΚΑΙ ΔΡΑΚΩΝ
238. ΣΥΣ, ΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΚΥΝΗΓΕΤΗΣ
239. ΔΕΝΔΡΑ ΚΑΙ ΚΑΛΑΜΟΣ
240. ΥΑΙΝΑΙ
241. ΥΑΙΝΑ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
242. ΤΑΥΡΟΣ ΚΑΙ ΑΙΓΕΣ ΑΓΡΙΑΙ
243. ΠΙΘΗΚΟΥ ΠΑΙΔΕΣ
244. ΤΑΩΣ ΚΑΙ ΚΟΛΟΙΟΣ
245. ΤΕΤΤΙΞ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
246. ΚΑΜΗΛΟΣ, ΕΛΕΦΑΣ ΚΑΙ ΠΙΘΗΚΟΣ
247. ΚΥΚΝΟΣ
248. ΖΕΥΣ ΚΑΙ ΟΦΙΣ
249. ΤΑΩΝ ΚΑΙ ΓΕΡΑΝΟΣ
250. ΥΣ ΚΑΙ ΚΥΩΝ
251. ΥΣ ΚΑΙ ΚΥΩΝ
252. ΥΣ ΑΓΡΙΟΣ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
253. ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΣ
254. ΧΕΛΩΝΗ ΚΑΙ ΛΑΓΩΟΣ
255. ΧΕΛΙΔΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΚΩΝ
256. ΧΗΝΕΣ ΚΑΙ ΓΕΡΑΝΟΙ
257. ΟΝΑΓΡΟΣ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ
258. ΧΕΛΙΔΩΝ ΚΑΙ ΚΟΡΩΝΗ
259. ΧΕΛΩΝΗ ΚΑΙ ΑΕΤΟΣ
260. ΨΥΛΛΑ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΗΣ
261. ΨΙΤΤΑΚΟΣ ΚΑΙ ΓΑΛΗ
262. ΔΡΥΟΤΟΜΟΙ ΚΑΙ ΔΡΥΣ

- 263. ΕΛΑΤΗ ΚΑΙ ΒΑΤΟΣ
- 264. ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΛΕΩΝ ΣΥΝΟΔΕΥΟΝΤΕΣ
- 265. ΚΥΩΝ ΚΑΙ ΚΟΧΛΟΣ
- 266. ΑΛΕΚΤΟΡΕΣ ΔΥΟ ΚΑΙ ΑΕΤΟΣ
- 267. ΚΩΝΩΨ ΚΑΙ ΛΕΩΝ

Β. Επιπλέον μύθοι από άλλες πηγές

B1. Από τη λεγόμενη «Συλλογή της Βιέννης» (Collectio Vindobonensis)

- 268. ΚΥΩΝ, ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΑΛΕΚΤΩΡ
- 269. ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
- 270. ΔΑΜΑΛΙΣ ΚΑΙ ΒΟΥΣ
- 271. ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ

B2. Από τη λεγόμενη «Συλλογή του Ακκούρσιου» (Collectio Accursiana)

- 272. ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΙΠΠΟΣ
- 273. ΑΕΤΟΣ
- 274. ΑΙΘΙΟΨ
- 275. ΝΕΒΡΟΣ ΚΑΙ ΕΛΑΦΟΣ
- 276. ΠΟΙΜΗΝ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ
- 277. ΚΥΚΝΟΣ
- 278. ΓΥΝΗ ΚΑΙ ΑΝΗΡ ΜΕΘΥΣΟΣ
- 279. ΠΑΙΣ, ΠΑΤΗΡ ΚΑΙ ΛΕΩΝ ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΣ
- 280. ΠΟΤΑΜΟΣ ΚΑΙ ΒΥΡΣΑ
- 281. ΤΟΞΟΤΗΣ ΚΑΙ ΛΕΩΝ
- 282. ΦΑΛΑΚΡΟΣ
- 283. ΚΥΩΝ ΕΣΤΙΩΜΕΝΟΣ
- 284. ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΤΑΘΡΑΥΣΑΣ ΑΓΑΛΜΑ
- 285. ΗΜΙΟΝΟΣ
- 286. ΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΣ
- 287. ΣΚΩΛΗΞ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
- 288. ΚΟΡΑΞ ΝΟΣΩΝ
- 289. ΣΑΛΠΙΓΚΤΗΣ

B3. Codex Vaticanus 777

- 290. ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΚΟΡΑΚΕΣ
- 291. ΟΥΡΑ ΚΑΙ ΜΕΛΗ ΟΦΕΩΣ
- 292. ΛΕΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΚΑΙ ΕΛΕΦΑΣ
- 293. ΞΥΛΑ ΚΑΙ ΕΛΑΙΑ
- 294. ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΚΥΩΝ
- 295. ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΚΥΩΝ
- 296. ΤΟΙΧΟΣ ΚΑΙ ΠΑΛΟΣ
- 297. ΧΕΙΜΩΝ ΚΑΙ ΕΑΡ

B4. Codex Laurentianus 57.30

- 298. ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΤΕΤΤΙΞ
- 299. ΓΥΝΗ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΟΣ
- 300. ΑΝΗΡ ΜΟΙΧΟΣ ΚΑΙ ΓΥΝΗ

- 301. ΚΛΕΙΠΤΗΣ ΚΑΙ ΠΑΝΔΟΧΕΥΣ
- 302. ΜΥΣ ΚΑΙ ΒΑΤΡΑΧΟΣ
- 303. ΓΕΩΡΓΟΣ ΚΑΙ ΟΝΑΡΙΑ
- 304. ΠΑΤΗΡ ΚΑΙ ΘΥΓΑΤΗΡ
- 305. ΘΥΓΑΤΗΡ ΜΩΡΑ ΚΑΙ ΜΗΤΗΡ
- 306. ΝΑΥΤΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΣ
- 307. ΣΚΥΛΛΑΞ ΚΑΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ

B5. Fabulae Dosithei

- 308. ΔΕΣΠΙΟΤΗΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΑΙ
- 309. ΑΙΛΟΥΡΟΣ ΚΑΙ ΟΡΝΕΑ
- 310. ΙΑΤΡΟΣ ΑΤΕΧΝΟΣ
- 311. ΚΟΡΩΝΗ ΔΙΨΩΣΑ
- 312. ΜΥΣ ΚΑΙ ΒΑΤΡΑΧΟΣ
- 313. ΟΝΟΣ ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ
- 314. ΜΥΣ ΑΡΟΥΡΑΙΟΣ ΚΑΙ ΜΥΣ ΑΣΤΙΚΟΣ

B6. Μῦθοι Ἀφθονίου ῥήτορος

- 315. ΜΥΘΟΣ <Ο> ΤΩΝ ΙΚΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΚΥΚΝΩΝ ΠΑΡΑΙΝΩΝ ΜΗ ΜΙΜΕΙΣΘΑΙ ΤΑ ΜΗ ΠΡΟΣΗΚΟΝΤΑ
- 316. ΜΥΘΟΣ Ο ΤΟΥ ΙΞΕΥΤΟΥ ΠΑΡΑΙΝΩΝ ΜΗ ΛΟΓΟΙΣ ΠΡΟΣΕΧΕΙΝ ΑΛΛ' ΕΡΓΟΙΣ
- 317. ΜΥΘΟΣ Ο ΤΗΣ ΑΙΓΟΣ ΠΑΡΑΙΝΩΝ ΜΗ ΚΡΥΠΤΕΙΝ ΤΑ ΠΡΟΔΗΛΑ
- 318. ΜΥΘΟΣ Ο ΤΟΥ ΟΝΟΥ ΠΑΡΑΙΝΩΝ ΜΗ ΚΑΚΟΥΣ ΕΥ ΠΟΙΕΙΝ
- 319. ΜΥΘΟΣ Ο ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΠΑΡΑΙΝΩΝ ΜΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΕΙΝ ΑΔΥΝΑΤΑ
- 320. ΜΥΘΟΣ Ο ΤΟΥ ΙΠΠΟΥ ΠΑΡΑΙΝΩΝ ΣΚΟΠΕΙΝ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ
- 321. ΜΥΘΟΣ Ο ΤΩΝ ΤΑΥΡΩΝ ΠΑΡΑΙΝΩΝ ΕΙΣ ΟΜΟΝΟΙΑΝ
- 322. ΜΥΘΟΣ Ο ΤΗΣ ΕΛΑΦΟΥ ΝΟΥΘΕΤΕΙΝ ΠΑΡΑΙΝΩΝ ΤΟΝ ΚΑΙ ΠΡΑΞΑΙ ΔΥΝΑΜΕΝΟΝ
- 323. ΜΥΘΟΣ Ο ΤΗΣ ΑΛΩΠΕΚΟΣ ΠΑΡΑΙΝΩΝ ΜΗ ΒΛΕΠΕΙΝ ΤΑ ΜΕΙΖΟΝΑ
- 324. ΜΥΘΟΣ Ο ΤΗΣ ΕΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΚΗΣ ΣΩΦΡΟΝΕΙΝ ΠΑΡΑΙΝΩΝ ΤΗ ΝΕΟΤΗΤΙ
- 325. ΜΥΘΟΣ Ο ΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΙΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑΙΝΩΝ ΠΟΝΗΡΟΙΣ ΜΗ ΤΙΘΕΣΘΑΙ ΚΕΡΔΕΣΙΝ
- 326. ΜΥΘΟΣ Ο ΤΟΥ ΑΕΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΝΤΟΣ ΠΑΡΑΙΝΩΝ ΑΡΧΕΣΘΑΙ ΧΑΡΙΤΟΣ
- 327. ΜΥΘΟΣ <Ο> ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ
- 328. ΜΥΘΟΣ Ο ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΩΠΕΚΟΣ
- 329. ΜΥΘΟΣ Ο ΤΟΥ ΚΟΡΑΚΟΣ ΠΑΡΑΙΝΩΝ ΤΗ ΦΥΣΕΙ [ΜΗ] ΠΕΙΘΑΡΧΕΙΝ

B7. Από τη συλλογή μύθων του Συντίπα

- 330. ΠΟΤΑΜΟΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ
- 331. ΘΗΡΕΥΤΗΣ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ
- 332. ΤΑΥΡΟΣ, ΛΕΑΙΝΑ ΚΑΙ ΣΥΑΓΡΟΣ

333. ΚΥΩΝ ΚΑΙ ΧΑΛΚΕΙΣ
334. ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΛΕΩΝ
335. ΚΥΝΕΣ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ
336. ΕΛΑΦΟΣ ΝΟΣΟΥΣΑ
337. ΑΝΗΡ ΚΑΙ ΚΥΩΝ
338. ΟΝΑΓΡΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΣ
339. ΑΝΗΡ ΚΑΙ ΚΗΠΟΥΡΟΣ
340. ΚΥΩΝ ΚΑΙ ΛΥΚΑΙΝΑ
341. ΑΝΗΡ, ΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΠΩΛΟΣ
342. ΑΝΗΡ ΚΑΙ ΚΥΚΛΩΨ
343. ΘΗΡΕΥΤΗΣ ΚΑΙ ΙΠΠΕΥΣ
344. ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΛΕΩΝ
345. ΝΕΑΝΙΣΚΟΣ ΚΑΙ ΓΡΑΥΣ

Β8. Από τα «Προγυμνάσματα» του Νικηφόρου Βασιλάκη
346. ΠΟΙΜΗΝ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ

Περιορισμοί και προοπτικές της έρευνας

Είναι αρκετά δύσκολο η αφήγηση ή η εξιστόρηση ενός παραμυθιού, μίας ιστορίας, ενός μύθου όταν ακροατές είναι παιδιά και κυρίως παιδιά μικρότερων τάξεων του δημοτικού.

Χρησιμοποιήθηκαν για την έρευνα οι παρακάτω διαδικτυακοί ιστότοποι, βιβλία και παιδικά παραμύθια και όχι περισσότερα ή λιγότερα γιατί αν ήταν λιγότερη η βιβλιογραφία δεν θα δινόταν η απαραίτητη προσοχή, ενώ αν ήταν περισσότερα θα χανόταν η συνοχή της εργασίας. Επίσης, επέλεξα να ασχοληθώ με έντεκα μύθους του Αισώπου και όχι περισσότερους ή λιγότερους (επιλέγοντας από τους συνολικά 359 μύθους) γιατί θεωρώ ότι είναι ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα μύθων για την έρευνα μου. Όσον αφορά την επιλογή περισσότερων ψηφιακών πηγών και όχι βιβλίων, η απάντηση είναι διττή. Μία από τις απαντήσεις αφορά την παγκόσμια πανδημία του covid-19 και την αναστολή των βιβλιοθηκών και η άλλη απάντηση είναι το γεγονός ότι για την παρούσα εργασία έπρεπε να βρω σύγχρονες διακειμενικές διασκευές ή σύγχρονες όψεις τους μύθου, όπως αυτές βρίσκονται σε μία ψηφιοποιημένη μορφή, είτε παρουσιάζοντας τον μύθο ως εικονογραφημένο παραμύθι. Χρησιμοποίησα και ανέλυσα τις παραπάνω μορφές διασκευών (τραγούδι, βίντεο, ποίημα, παραμύθι) και όχι κάποιες άλλες μορφές διασκευών είναι το κουκλοθέατρο, ή σχολικές γιορτές και άλλων ειδών θεατρικές παραστάσεις, διότι δεν είναι εύκολη η πραγματοποίησή τους στην σχολική αίθουσα. Παρόλα αυτά αναφέρονται στο πρώτο μέρος της πτυχιακής ενδεικτικές δράσεις οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί από το 2000 και μετά. Τέλος, παρατίθενται μόνο έξι σχέδια διδασκαλίας και όχι περισσότερα γιατί θεωρώ ότι είναι αρκετά για να καταλάβει ένας εκπαιδευτικός τόσο τον ρόλο του μύθου στην σχολική πραγματικότητα, όσο και την πιθανή του σύνδεση με άλλες επιστήμες χρησιμοποιώντας την διαθεματικότητα.

Από την ανάλυση των περιορισμών η ερευνήτρια κατέληξε στις παρακάτω προοπτικές. Ως προοπτική μπορεί να θεωρηθεί η χρήση περισσότερων διακειμενικών διασκευών ή ακόμα και παραλλαγών των μύθων για μία πιο ολοκληρωμένη και εμπειριστατωμένη γνώση επί του θέματος. Επίσης, σε σχέση με τα σχέδια διδασκαλίας πιθανή προοπτική είναι η κατάρτιση των εκπαιδευτικών στην χρήση νέων τεχνολογιών και η μετάβαση των παραπάνω σχεδίων διδασκαλίας με την απαραίτητη φυσική παρουσία, στην εξ αποστάσεως διδασκαλία. Μία ακόμα προοπτική αποτελεί η διδασκαλία των παραπάνω σχεδίων με την φυσική παρουσία των μαθητών και εκπαιδευτικών, καθώς η ερευνήτρια δεν πραγματοποίησε κανένα από τα παραπάνω σενάρια εξαιτίας της πανδημίας. Τέλος, τα σενάρια διδασκαλίας είναι για μια συγκεκριμένη ομάδα μαθητών (τάξεις). Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν μπορούν τα διδακτικά αυτά σενάρια να διαφοροποιηθούν σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών.

Συμπεράσματα

Οι μύθοι παρόλο που δημιουργήθηκαν για να διδάξουν έναν συγκεκριμένο τόπο, μία συγκεκριμένη κοινωνία, πλέον με την τεχνολογία έχουν διαδοθεί μέχρι και τις πιο απομακρυσμένες γωνίες του κόσμου. Αυτός είναι ένας από τους λόγους που θα ήταν ιδανική μία τάξη με μαθητές που έχουν διαφορετικά ερεθίσματα, γιατί μπορεί ένας μύθος να υπάρχει και στην δική τους ιστορία. Μέσα από μία πολυπολιτισμική τάξη θα μάθουν τόσο οι μαθητές όσο και ο εκπαιδευτικός χαρακτηριστικά που υπό άλλες συνθήκες θα τους ήταν άγνωστα. Ο άνθρωπος μέσα από την διδασκαλία των αισιώπειων μύθων δεν ψυχαγωγείται μόνο, αλλά διδάσκεται την τέχνη της αρετής, της φιλοτιμίας, τις φιλευσπλαχνίας, απορρίπτοντας κάθε εγωιστική συμπεριφορά. Οι μαθητές μαθαίνοντας την ύπαρξη των μύθων αυτών, αντιλαμβάνονται τον κόσμο με τον οποίο σε λίγα χρόνια θα έρθουν αντιμέτωποι και θα είναι σε θέση να τον κάνουν καλύτερο ανακαλώντας τα διδάγματα τους.

Η ανάγκη λοιπόν διδασχής τους, μέρα με την μέρα γίνεται όλο και πιο απαραίτητη σε μια κοινωνία η οποία ζει για να ποδοπατά ζωές άλλων ανθρώπων εξαιτίας του χρώματος δέρματος, των ματιών, των μαλλιών, του φύλου του ανθρώπου, της κοινωνικής τάξης στην οποία ζει, της θρησκείας στην οποία πιστεύει και πολλών άλλων ακόμα παραγόντων τα οποία ακόμα δεν έχουν εμφανιστεί. Σε μια κοινωνία άνιση, είναι επιτακτική η διδασκαλία τέτοιου είδους διδακτικών μύθων έτσι ώστε κάθε παιδί να δει από μία άλλη σκοπιά την σκληρή συμπεριφορά την οποία ο άνθρωπος μπορεί πλέον τόσο εύκολα να χρησιμοποιήσει. Όπως έχει ήδη αναφερθεί οι σχέσεις των ζώων σε κάθε μύθο αποτελούν μικρογραφία της κοινωνίας των ανθρώπων. Οι συμπεριφορές των πρωταγωνιστών ενός μύθου, φέρονται το ίδιο σκληρά, όπως δηλαδή θα φερόταν και ένας άνθρωπος έτσι ώστε να δείξουν την βαρβαρότητα του κόσμου.

Δεν είναι λίγες οι φορές που ακούγαμε τόσο για την δική μου γενιά, όσο και για τις επερχόμενες γενιές, ότι εσείς θα σώσετε τον πλανήτη, εσείς θα αλλάξετε τον κόσμο και άλλες τόσες απαιτητικές προτροπές, τις οποίες ακόμα δεν έχω δει και ας βρίσκομαι στην ηλικία στην οποία μπορώ να πάρω την ζωή στα χέρια μου. Κανένας δεν τους προετοίμασε για το τι θα αντιμετωπίσουν όταν θα πάνε για πρώτη φορά στο Πανεπιστήμιο, ή όταν θα βρουν την πρώτη τους δουλειά. Σε μία κοινωνία φιωμένη, πως μπορεί ένας νέος με όραμα να ευδοκιμήσει; Πως θα αλλάξουμε τον κόσμο όταν δεν μας αφήνουν να αναπτύξουμε τις ικανότητες και τις δεξιότητές μας; Δυστυχώς ζούμε σε μία κοινωνία 'δεξαμενή' στην οποία όλοι πρέπει να φαινόμεστε ίδιοι, ενώ ο χαρακτήρας μας παύει να έχει σημασία.

Σε αυτήν την κοινωνία λοιπόν βρίσκονται και οι πρωταγωνιστές των μύθων. Αυτήν την κοινωνία προσπαθούν να σταματήσουν μέσα από τις πράξεις τους οι ήρωες των μύθων και τα επιμύθια αυτών. Θα πρέπει οι μαθητές να παρακινούνται και να διαβάζουν τέτοιους μύθους, τέτοια παραμύθια, να παρακολουθούν αυτού του είδους τα θεατρικές παραστάσεις γιατί παρότι έχουν ειπωθεί εκατοντάδες χρόνια πριν, είναι τόσο επίκαιρα όσο ποτέ άλλοτε. Κατά την ταπεινή μου γνώμη, θεωρώ επιτακτική ανάγκη την εισαγωγή των μύθων ως αυτόνομο μάθημα του σχολείου. Οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να γνωρίζουν για την ύπαρξη των μύθων αυτών οποιαδήποτε και αν είναι η μορφή τους, φτάνει να έχουν παιδαγωγικό χαρακτήρα και όχι μόνο ψυχαγωγικό.

Μέσα από την έρευνά μου, έγινε κατανοητό, ότι ο μύθος, όποια μορφή και αν πάρει το δίδαγμά του παραμένει αναλλοίωτο. Αυτό ήταν μία κρυφή μου επιθυμία, η οποία πραγματοποιήθηκε, γιατί από το δείγμα με το οποίο ασχολήθηκα παρόλο που αλλάζουν μερικές μεταβλητές στις διακειμενικές διασκευές των μύθων, το επιμύθιο δεν χάνει τη δυναμική του, ούτε το νόημά του. Αντιθέτως ισχυροποιείται περισσότερο. Όσον αφορά το περιεχόμενο του μύθου, ανάλογα με την μορφή την οποία παίρνει παρατηρούνται διαφορές, ως προς τα αντικείμενα που χρησιμοποιούν οι ήρωες. Το ίδιο δεν συμβαίνει και με τις συμπεριφορές των ζώων. Παραμένουν το ίδιο σκληρές σε κάθε πιθανή διασκευή των μύθων.

Τα περιεχόμενα των μύθων όπως έχουν διαμορφωθεί στην παρούσα εργασία παρουσιάζουν μία κοινωνία η οποία δεν διαφέρει και πολύ από αυτήν που ζούμε σήμερα. Μάλιστα, μπορούμε να αναφέρουμε ότι οι μύθοι έχουν αλληγορικό χαρακτήρα όπως για παράδειγμα η *Πολιτεία* του Πλάτωνα με τους δεσμώτες. Ο Πλάτωνας είχε λόγο που αναφέρθηκε σε αυτούς τους ανθρώπους, ήθελε όποιος διάβαζε αυτήν την αλληγορία να ξυπνούσε από τον συνεχή λήθαργο στον οποίον βρισκόταν και να οδηγούνταν στο φως της αλήθειας και της γνώσης. Έτσι και ο Αίσωπος, ενώ οι μύθοι υπήρχαν πριν από τον ίδιο αλλά και μετέπειτα από αυτόν, δεν αλλάζει το γεγονός ότι σκοπός του μύθου είναι η κατανόηση του περιεχομένου του από τους αναγνώστες – ακροατές, πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη και αποφυγή παρόμοιων συμπεριφορών στην κοινωνία των ανθρώπων.

Όσον αφορά το νόημα των μύθων δεν κρίνεται απαραίτητο να χρησιμοποιούνται μόνο σε σχέση με τις επιστήμες όπως τα μαθηματικά, τη φυσική ή την μελέτη περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα, δεν είναι υποχρεωτικό να ταυτίζονται με τα μαθήματα του σχολείου. Ο εκπαιδευτικός μπορεί αν παρατηρήσει κάποιο πρόβλημα μέσα στην τάξη, να χρησιμοποιήσει έναν από τους μύθους του Αισώπου ως παραβολή, για την μέγιστη δυνατή κατανόηση από τους μαθητές. Σημαντικό είναι να τονιστεί ότι, ό,τι διαδραματίζεται σε αυτούς τους μύθους, μπορεί να συμβεί και στην πραγματικότητα, αν φυσικά αλλάζουν κάποια μεταβλητά στοιχεία. Επίσης συνετό θα ήταν οι εκπαιδευτικοί ανάλογα τους μύθους που θα επιλέξουν να αναφέρουν στους μαθητές να τους δώσουν τα απαραίτητα υλικά, τον απαραίτητο χρόνο και τα απαραίτητα στοιχεία έτσι ώστε να συνθέσουν και να παρουσιάσουν οι ίδιοι τους μύθους και να μπουν στον ρόλο του πρωταγωνιστή, ή άλλων ζώων για να μπορέσουν να καταλάβουν τους λόγους που συμβαίνουν αυτά που συμβαίνουν. Με άλλα λόγια να μάθουν οι εκπαιδευόμενοι πως να μπαίνουν στην θέση του άλλου.

Εκ κατακλείδι, οι μύθοι καταλήγουν σε ποικίλα συμπεράσματα τα οποία εκλαμβάνονται από τους μαθητές με διαφορετικό τρόπο. Η χρήση τους επίσης ποικίλλει, πράγμα το οποίο βοηθάει λειτουργικά τους εκπαιδευτικούς να παρουσιάσουν και να προγραμματίσουν το μάθημά τους με αποτέλεσμα την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτησή τους. Όπως αναφέρθηκε πολλάκις, οι μύθοι είναι διδακτικοί. Σαφώς και το δείγμα είναι περιορισμένο για να αναφερθώ γενικά για όλους τους μύθους, αλλά μετά από την δική μου ανάλυση συμπεράνα ότι ο κάθε μύθος είναι ξεχωριστός. Μπορεί οι πρωταγωνιστές να είναι περιορισμένοι στα ζώα και μερικές φορές στους ανθρώπους, αλλά κάθε μύθος έχει ένα δικό του ξεχωριστό δίδαγμα στο οποίο καταλήγει.

Βιβλιογραφία

Πηγές:

Αίσωπος (2011) *Ο Μυλωνάς, ο γιος του και ο γάιδαρος*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαδόπουλος

Ανδρείος, Ν. (2017) *Η αλεπού και τα σταφύλια*. Πηγή: <https://nikosandreios.com/gr/blog/node/i-alepou-kai-ta-stafylya> (Ανακτήθηκε 03 Μαρτίου 2021)

Αρμουτίδου Α. (2020) *Αξιοποίηση θεατρικών τεχνικών στη διδασκαλία των μύθων του Αισώπου στην προσχολική εκπαίδευση*. Μεταπτυχιακή Εργασία Ειδίκευσης. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Αλεξανδρούπολη. Πηγή: https://repo.lib.duth.gr/jspui/bitstream/123456789/11148/1/%ce%91rmoutidouA_2020.pdf (Ανακτήθηκε 06 Απριλίου 2021)

Δημοτικό ραδιόφωνο Ξάνθης (2017) *Η αλεπού και τα σταφύλια. Κουκλοθέατρο στο "Ανατολικά του Νέστου"*. Πηγή: <https://www.radio899.gr/node/6512?fbclid=IwAR0ZWjHxldJRPZnyu6SmV4E4vL4Hszy34iglJfAQ1oxCKnAQtbSCSjX-E> (Ανακτήθηκε 15 Μαΐου 2021)

Διακόνημα (2010) *Μύθοι του Αισώπου: Αλεπού και κόρακας*. Πηγή: <http://www.diakonima.gr/2010/03/09/%ce%bc%cf%8d%ce%b8%ce%bf%ce%b9%ce%b1%ce%b9%cf%83%cf%8e%cf%80%ce%bf%cf%85%ce%b1%ce%bb%ce%b5%cf%80%ce%bf%cf%8d%ce%ba%ce%b1%ce%b9%ce%ba%cf%8c%cf%81%ce%b1%ce%ba%ce%b1%cf%82/> (Ανακτήθηκε 15 Μαΐου 2021)

Διακόνημα (2018) *Μύθοι του Αισώπου: Αλεπού και ξυλοκόπος*. Πηγή: <http://www.diakonima.gr/2019/11/02/mithi-tou-esopou-alepou-ke-xilokop/> (Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2019)

Ελληνικά τραγούδια για παιδιά (2018) *Μύθοι του Αισώπου. Ο γάιδαρος και το τομάρι του λιονταριού*. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=Ygh1yEMg778> (Ανακτήθηκε 15 Μαΐου 2021)

Ελληνικά τραγούδια για παιδιά (2019) *Το άλογο και το γαϊδούρι*. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=8d69FDz0rcI> (Ανακτήθηκε 15 Μαΐου 2021)

Εναλλακτικός Κύκλος (2014) *Μύθοι του Αισώπου. Η αλεπού και το λελέκι*. Πηγή: https://www.youtube.com/watch?v=Kw_B7ikiYhk (Ανακτήθηκε 28 Νοεμβρίου 2019)

Εναλλακτικός Κύκλος (2014) *Μύθοι του Αισώπου. Η αλεπού με την κομμένη ουρά*. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=nlfZHn90vdI> (Ανακτήθηκε 27 Νοεμβρίου 2019)

Εναλλακτικός Κύκλος (2014) *Μύθοι του Αισώπου. Ο μυλωνάς και ο γάιδαρος*. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=qCpIRUBJGfU> (Ανακτήθηκε 28/11/2019)

Εναλλακτικός Κύκλος (2014) *Μύθοι του Αισώπου. Το γέρο λιοντάρι και η αλεπού*. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=9JtCmJEGoBg> (Ανακτήθηκε 28 Νοεμβρίου 2019)

Εναλλακτικός Κύκλος (2016) *Μύθοι του Αισώπου. Ο γάιδαρος, ο πετεινός και το λιοντάρι*. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=fybhd4-j5QE> (Ανακτήθηκε 26 Νοεμβρίου 2019)

Ζουγανέλης, Γ. & Πρόμοιρας, Χ. (2015) *Αισώπου Μύθοι*. Αθήνα: Α.Α. ΛΙΒΑΝΗ.

Ίσαρη, Φ., Πουρκός, Μ., 2015. *Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/5826>

Καψάσκη, Κ. (2010) *Μύθοι του Αισώπου. Η αλεπού και ο κόρακας*. Αργυρούπολη: ΜΒΙ. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=cErHDO0QklU&t=9s> (Ανακτήθηκε 05 Δεκεμβρίου 2019)

Καψάσκη, Κ. (2010) *Μύθοι του Αισώπου. Η αλεπού και ο πελαργός*. Αργυρούπολη: ΜΒΙ. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=hrMelmmq0fo> (Ανακτήθηκε 20 Δεκεμβρίου 2020)

Καψάσκη, Κ. (2010) *Μύθοι του Αισώπου. Η αλεπού και τα σταφύλια*. Αργυρούπολη: ΜΒΙ. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=Kmay4r4IwE0&t=2s> (Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2019)

Κρυστάλλη, Κ. (2013) *ΜΑΡΙΖΑ. Ο πεισματάρης γάιδαρος*. Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=ZlT8S4dflig> (Ανακτήθηκε 07 Δεκεμβρίου 2019)

Μαϊστρέλλης Σ., Καλύβη Ε., & Μιχαήλ Μ. (2015). *Ιστορία: από την Μυθολογία στην Ιστορία*. Αθήνα: ΟΕΔΒ (ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ), ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ – ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ (Διαθέσιμο και στο http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/1999/Istoria_GDimotikou_html-empl/index1_1.html Ανάκτηση 24/08/20

Μικρός Νότος (2013) *Αισώπου Κόμιξ!*. Πηγή: https://mikrosnotos.blogspot.com/p/blog-page_7.html (Ανακτήθηκε 15 Μαΐου 2021)

Πεμπτουσία (2021) *Ο μιλωνάς και ο γάιδαρός του*. Αφήγηση Σαββοπούλου, Μ. Πηγή: <https://www.pemptousia.gr/2021/04/o-milonas-ki-o-gaidaros-tou/> (Ανακτήθηκε 15 Μαΐου 2021)

Πεμπτουσία (2021) *Ένας γάιδαρος φορτωμένος αλάτι*. Πηγή: <https://www.pemptousia.gr/2021/01/enas-gaidaros-fortomenos-alati/> (Ανακτήθηκε 15 Μαΐου 2021)

Πεμπτουσία (2021) *Το άλογο και το γαϊδούρι*. Αφήγηση Σαββοπούλου, Κ. Πηγή: <https://www.pemptousia.gr/2019/05/to-alogo-ke-to-gaidouri/> (Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2019)

Σακελλαρίδης, Γ. (2018) *Η αλεπού και το λελέκι*. Πηγή: <https://gsakellaridis.gr/%CE%BC%CF%8D%CE%B8%CE%BF%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%85%CE%B1%CE%B9%CF%83%CF%8E%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CE%BC%CE%BF%CF%81%CF%86%CE%AE%CF%80>

[%CE%BF%CE%AF%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82/](#) (Ανακτήθηκε 03
Φεβρουαρίου 2021)

Τσαρούχα, Π. (2016) *Τραγουδά μύθους Αισώπου*. 2η Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Διάπλαση

Τσίρκας, Χ. (2012) *Η αλεπού και ο γερανός*. Πηγή:
<https://paramythades.org/2012/09/22/%CE%B1%CE%BB%CE%B5%CF%80%CE%BF%CF%8D%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%B3%CE%B5%CF%81%CE%B1%CE%BD%CF%8C%CF%82/> (Ανακτήθηκε 15 Μαΐου 2021)

ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2003), *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης*, Αθήνα, ΦΕΚ 303 & 304B/13-03-2003. Διαθέσιμο στο <http://www.pi-schools.gr/programs/depps/> (Ανακτήθηκε 18 Ιανουαρίου 2021)

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας (2012) *Αίσωπος Μῦθοι (1.1 - 346.1)*. Στο Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα (επιμ.) (σσ.1-72) Πηγή:
https://www.greeklanguage.gr/digitalResources/ancient_greek/library/browse.html?text_id=75&page=1 (Ανακτήθηκε 15 Μαΐου 2021)

1^ο Νηπιαγωγείο Ιστιαιάς (2015) *Στιγμιότυπα από την καλοκαιρινή μας θεατρική παράσταση*. Πηγή: https://kindergartenideas-sofia.blogspot.com/2015/06/blog-post_31.html (Ανακτήθηκε 15 Μαΐου 2021)

Campello, G. (2019) *Οι μύθοι του Αισώπου: Όποιος θέλει τα πολλά*. 2η έκδοση. (μτφρ. Παναγοπούλου, Μ.) Αττική: Εκδόσεις Χάρτινη Πόλη

Campello, G. (2019) *Οι μύθοι του Αισώπου: Τα παθήματα ...μαθήματα!*. 2η έκδοση. (μτφρ. Παναγοπούλου, Μ.) Αττική: Εκδόσεις Χάρτινη Πόλη

GPITRAL5 Education culture & e-learning for kids (2011) *Μύθοι του Αισώπου. Η αλεπού και ο ζυλοκόπος*. Πηγή:
<https://www.youtube.com/watch?v=KqoVD2IU9nc&t=142s> (Ανακτήθηκε 02
Νοεμβρίου 2019)

Επιστημονικά Βοηθήματα:

Κατσαδώρος, Γ. (2019). *ΑΙΣΩΠΕΙΟΙ ΜΥΘΟΙ: ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΛΑΣΗ ΣΤΗ ΛΑΪΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΟΓΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΗ* Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg

Μαυρόπουλος, Θ. Γ., (2005) *Αισώπειοι Μύθοι*. Στο *Halm, C. Fabulae Aesopocae Collectae, Lipsiae, In aedibus B. G. Teubneri, MDCCCLXXXI* (Επιμ. Λυπουρλής, Δ. Μαυρόπουλος, Θ. Ζήτρος, Κ.) (μτφρ. Μαυρόπουλος, Θ.) 33 (S.15.C.156.F.5.I.170.B.19.), σελ. 76-77 Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις “ΖΗΤΡΟΣ”.

Σπυροπούλου – Παπαδημητρίου, Ζ. (2012) *Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΟΜΟΡΦΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΤΩΝ ΜΥΘΩΝ*. Στο *ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.Ε.Κ.)* (επιμ.),

6ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΛΙΣΤΟΝ ΕΣΤΙ ΚΤΗΜΑ ΒΡΟΤΟΙΣ:
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ, 5-7
Νοεμβρίου 2012 Αθήνα